

ROČNÍK 93

PROSINEC 2014

LESNICKÁ PRÁCE

ČASOPIS PRO LESNICKO-DŘEVAŘSKOU VĚDU A PRAXI

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

VELKÁ PŘEDPLATITELSKÁ SOUTĚŽ 2015

Ceny věnovaly firmy:

FISKARS

1. cena

2. cena

3. cena

4. cena

5. cena

6. cena

7. cena

8. cena

9. cena

10. cena

Pravidla soutěže

Každý, kdo do 30. 4. 2015 uhradí celoroční předplatné časopisu Lesnická práce pro rok 2015, bude zařazen do slosování o ceny.

HLAVNÍ CENA: Motorová řetězová pila Stihl MS 231 od společnosti INTERFORST CZ s.r.o. / **2. CENA:** Štípací sekera Fiskars X25 od společnosti Fiskars CZ / **3. CENA:** Voděodolný batoh 40 litrů HILLMAN Masterpack od společnosti PeBOIS s.r.o. / **4. CENA:** Pánské kalhoty Pula od společnosti ARBORISTICKÁ OBCHODNÍ s.r.o. / **5. CENA:** Víceúčelová vesta Ranger od společnosti Banner, s.r.o. / **6. CENA:** 2 vstupenky na Mezinárodní lesnický veletrh AUSTROFOMA 6.–8. 10. 2015 od pořadající společnosti / **7. CENA:** Kolekce ponožek Dr. Hunter – modely DHF, DHH a DHS od firmy Pondy K, s.r.o. / **8. CENA:** Dvě láhve vína z vinařství Gotberg, a.s. / **9. CENA:** Kniha podle výběru z produkce nakladatelství Lesnická práce, s.r.o. / **10. CENA:** Tričko s lesnickým motivem od redakce časopisu Lesnická práce.

LP 2015

Vladimír Veselý

Dobrá zpráva z Hradce Králové

Během posledních let jsme se z Hradce Králové mnoha dobrých zpráv nedočkali. Návrh dokumentu „Koncepce strategického rozvoje podniku 2015–2019“, který 6. 11. 2014 představilo v sídle Lesů České republiky, s. p., stále ještě nově szorádovské vedení státního podniku, za dobrou zprávu považovat lze.

Evidentně totiž nešlo o běžnou profesionální PR akci připravenou pro virtuální svět médií, na jakou jsme byli zvyklí. Režie určitě nebyla dokonalá. Vlastně se jednalo o „one man show“ generálního ředitele za asistence náměstka ministra, výrobně technického a obchodního ředitele. Hloubka a detail popisu konkrétních zájmových oblastí výrazně přesahovaly míru obvyklou při obdobných příležitostech. K délce vystoupení i poměru časového prostoru mezi prezentací a diskuzí by jistě šlo vznést nějaké připomínky. Přesto, anebo právě proto, zaujala upřímnost a opravdovost, se kterou generální ředitel představoval vlastní materiál připravený ve spolupráci se svým týmem.

Dobrá zpráva pro daňového poplatníka spočívá v tom, že Lesy ČR nadále počítají s vysoce nadprůměrnými výsledky hospodaření i trvalým odvodem části vygenerovaných prostředků do státního rozpočtu. A to při respektování faktoru dokončení vydání církevních majetků i míry nejistoty v souvislosti s vývojem cen dříví i nabídek v budoucích výběrových řízeních v rámci lesnických zakázek. Dobrá zpráva pro daňového poplatníka spočívá i v tom, že podporu veřejně prospěšných cílů v oblasti ekologické i sociální bude podnik hradit z vlastních prostředků.

Dobrou zprávou pro odbornou lesnickou veřejnost je akcent na tradiční konzervativní zásady – zvyšování hodnoty spravovaného majetku na principu trvale udržitelného rozvoje, investice do infrastruktury i zlepšení spolupráce s odbornými výzkumnými, pedagogickými i profesními institucemi a organizacemi.

Dobrá zpráva pro zaměstnance by měla spočívat v tom, že po delší době je v čele podniku tým s vysokým podílem lesnických odborníků disponujících jak příslušnou kvalifikací, tak zajímavou odbornou praxí. Obnova důvěry v podnik se totiž netýká jen pohledu zvenčí.

Dobrá zpráva pro podnikatele v souvisejících odvětvích je přihlášení se k zodpovědnosti za stav lesnicko-dřevařského sektoru. Za nejdůležitější přitom považuji důraz na respektování historického vývoje a kontinuity obchodních vztahů. Veřejně vyslovená nabídka na spolupráci na vývoji těchto vztahů a podmínek jejich realizace formou účasti v odborných komisích nepochybně bude využita.

S mírnou dávkou optimismu lze hodnotit otevřený přístup, který by snad mohl rehabilitovat mediálně vyprázdněný termín „transparentnost“.

Dobrych zpráv v dnešním virtuálním světě médií mnoho nebývá a optimismem se nejen lesnická veřejnost už delší dobu příliš neopíjí. Přesto bych jí i sobě přál, aby tým, který 6. 11. 2014 v Hradci Králové představil svůj projekt, dostal prostor pro jeho realizaci. Včetně politické podpory. A udržel si přitom svoje nasazení a současně dostatek zdravého rozumu. A nezapomněl na zásadu, že slušnost není slabost.

Vydavatel: Lesnická práce, s.r.o.
Zámek 1, P.O. BOX 25, 281 63 Kostelec nad Černými lesy
Tel.: 321 679 413-4, fax: 321 621 387,
e-mail: redakcelp@lesprace.cz, www.silvarium.cz

Jednatel společnosti: Oto Lasák
mobil: 604 211 166, lasak@lesprace.cz
Šéfredaktor: Jan Příhoda
mobil: 604 211 167, prihoda@lesprace.cz
Redaktorka: Veronika Lukášová
mobil: 604 211 172, lukasova@lesprace.cz
Manažerka PR a reklamy: Natalie L. Raeva
mobil: 604 211 175, raeva@lesprace.cz
Manažerka projektů: Andrea Pondělíčková
mobil: 733 755 521, pondelickova@lesprace.cz
Předplatné: Romana Chuchlová
mobil: 604 211 171, predplatne@lesprace.cz
Grafická úprava, DTP: Pavla Neuhöferová,
Vlasta Doležalová
Korektorka: Jana Kašparová

Externí spolupracovníci:
Vladimír Simanov, Hana Nováková, Jan Kozel

Redakční rada:
Jaromír Vašíček – předseda, Jiří Březina, Martin Černý,
František Dejnožka, Martin Flora, Libor Jankovský,
Stanislav Janský, Antonín Jurásek, Jiří Kořínek,
Vladimír Krchov, František Kučera, Jan Mičánek,
František Morávek, Jiří Oliva,
Vilém Podrázský, František Příkaský, Pavel Rybníček,
Jaroslav Rygl, Vladimír Simanov, Richard Slabý,
Vladimír Tesař, Jiří Trávníček, Jan Václavík,
Libor Vaněček, Tomáš Vrška, Josef Vojáček,
Jan Vybíral, Petr Zahradník

Tisk: Tiskárna TRIANGL, s.r.o., Praha 9
Distribuce v ČR: Česká pošta, s. p., OZ přeprava
Registrace MK: MK ČR E 405, ISSN 0322-9254
Předplatné a objednávky inzerce v ČR a SR
přijímá výhradně redakce časopisu Lesnická práce
písemně, telefonicky, e-mailem: predplatne@lesprace.cz
Ceník inzerce, pokyny pro autory apod. najdete na našich
internetových stránkách www.lesprace.cz
Na Slovensku: Magnet Press Slovakia, Šustekova 8,
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava,
tel./fax: 00421267201931-33 (předplatné),
+421 267 201 921-22 (administrativa),
e-mail: predplatne@press.sk

Není-li uvedeno jinak, pochází veškeré
použité fotografie z archivu redakce.
Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav jednotlivých
příspěvků a možnost jejich případného zkrácení.
Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce
a při zachování autorských práv.
Pokyny pro autory naleznete na poslední straně časopisu.
Názory publikované v rubrice DISKUSE
a v autorských článcích se nemusejí svou formou
a obsahem shodovat se stanoviskem a názory redakce,
redakční rady a vydavatele.

Cena předplatného v roce 2015: 792 Kč
(včetně poštovního a DPH).
Zvýhodněné studentské předplatné: 672 Kč
(včetně poštovního a DPH).

Foto na titulní straně: Veronika Lukášová

Uzávěrky časopisu Lesnická práce pro rok 2015

Vydání	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Články	9.12.	16.1.	17.2.	18.3.	16.4.	15.5.	18.6.	16.7.	19.8.	16.9.	16.10.	16.11.
Inzerce	10.12.	19.1.	19.2.	20.3.	17.4.	18.5.	19.6.	17.7.	20.8.	18.9.	16.10.	16.11.

Distribuce časopisu první týden v měsíci.

Časopis Lesnická práce je vytištěn
na PEFC certifikovaném papíru

LESNICKÁ PRÁCE

PROSINEC 2014

ROZHOVOR

Dnes existuje jedinečná šance posunout věci
ku prospěchu lesnicko-dřevařského sektoru 4
Rozhovor s Patrikem Mlynářem, náměstkem MZe
pro lesní hospodářství
[Jan Příhoda](#)

LESY ČR

Koncepce strategického rozvoje Lesů ČR
na období 2015–2019 8
[Daniel Szórád](#)

TÉMA

Stejnokroje i dnes pomáhají lesnickému stavu
získávat respekt 12
Rozhovor s Jaroslavem Pospíšilem o lesnických
stejnokrojích
[Veronika Lukášová](#)

Lesnický stejnokroj a lesnický pracovní oděv 16
Anketa mezi zaměstnanci Lesů ČR
[Šárka Matějčíková](#)

Jak lesnické podniky oblékají
své zaměstnance? 17
Anketa mezi zaměstnavateli v lesnictví
[Veronika Lukášová](#)

ARBORISTIKA

Měření nejvyšší douglasky v ČR pásmem 22
Více lana, větší námaha a neudělat chybu
[Jan Příhoda](#)

17

22

26

33

34

42

HOSPODÁŘSKÁ ÚPRAVA LESŮ

Měření nejvyšší douglasky v ČR po sekcích24
[Libor Pěnička](#)

PĚSTOVÁNÍ LESA

Vývoj obnovy lesných porastov
 na Slovensku26
[Vladimír Šebeň](#)

LESNICKÁ TERMINOLOGIE

Lesní, nebo lesnický?29
[Ivan Roček](#)

REPORTÁŽ

Z pochůzky ČLS po městských
 lesích Domažlic30
[Miroslav Sloup](#)

Young People in European Forests 201432
[Marek Šuba](#)

Otevření Muzea lesnictví a myslivosti Buchlov ...33
[Zbyněk Boublík](#)

LESNÍ PEDAGOGIKA

Proč a jak začít s lesní pedagogikou34
[Marie Růžková](#)

44

46

LESY V DATECH A ČÍSLECH

Ceny dříví36
[Vladimír Simanov](#)

DISKUZE

Kdy bude transfer výsledků výzkumu
 do praxe úspěšný?39
[Vilém Podrázský](#)

OCHRANA LESA

Mšice na smrku ztepilém v České republice40
[David Fryč](#)

INTRODUKOVANÉ DŘEVINY

Jedle obrovská42
[Luboš Úradníček](#)

PTÁCI NAŠICH LESŮ

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*).....44
[Robert Doležal](#)

LOS INFORMUJE

K poškození modřínů v Krušných horách
 v roce 201446
[Vítězslava Pešková](#)

Forstliches Deutsch.....48
 PEFC ČR informuje 49
 Akcie firem LDP50
 Dřevařská burza 51
 Ceny dříví52
 Reakce čtenářů54
 Události a zajímavosti55

S námi víte, jak se z lesa ozývá!

www.silvarium.cz

DNES EXISTUJE JEDINEČNÁ ŠANCE POSUNOUT VĚCI KU PROSPĚCHU LESNICKO-DŘEVAŘSKÉHO SEKTORU

Rozhovor s Patrikem Mlynářem, náměstkem MZe pro lesní hospodářství

Post náměstka ministra zemědělství pro lesní hospodářství byl v posledních letech spíše symbolem krize lesnického oboru. Rychlé, často obtížně pochopitelné, veskrze asi politické změny i dlouhodobé neobsazení této pozice její důvěryhodnosti nepřidaly.

Po více než roce, kdy na ministerstvu zemědělství lesnický jmenovaný náměstek zcela chyběl, se této role ujal Patrik Mlynář. Jak sám říká, jeho nominace není politická, ale odborná. Není absolventem lesnické školy, ale v prostředí lesnicko-dřevařského sektoru se pohybuje od roku 2007. V rozhovoru jsme se ho zeptali na jeho priority, názory na některá aktuální témata i změny, které jeho úsek připravuje.

Jmenování náměstkem MZe, úseku lesního hospodářství

■ Jak probíhal proces oslovení a výběru náměstka pro LH?

Za důležité považuji, že jsem v pozici odborného náměstka, nikoliv politického. S panem ministrem jsem se setkal na několika pracovních jednáních, kdy jsem zastupoval ALDP. Následně jsem dostal nabídku, zda bych zvažoval možnost stát se náměstkem pro LH. Poté proběhlo několik setkání, na nichž pan ministr vyhodnocoval, zda jsem pro tento post vhodnou osobou. Asi bylo více kandidátů, ale nakonec mi pan ministr tento post nabídl.

■ Pozice náměstka pro LH je poměrně exponovaná. Jaké byly vaše hlavní důvody přijetí nabídky ministra zemědělství?

Domnívám se, že dnes existuje jedinečná šance některé věci posunout ku prospěchu lesnicko-dřevařského sektoru. Navíc mám v generálním řediteli Lesů ČR ideálního partnera pro věcnou argumentaci stabilizačních kroků a obnovení důvěry ve státní vlastnictví lesů.

■ Vaši kariéru jste začal na ministerstvu zemědělství, pracoval jste po boku Jiřího Nováka, následně jste byl ředitelem ALDP. Považujete vaši reprezentaci dřevařských a následně i lesnických firem spíše za výhodu nebo nevýhodu pro vaše současné působení?

Ano, byl jsem tajemníkem Jiřího Nováka a jsem na to hrdý. Působení po jeho

boku mi dalo tu nejlepší lesnickou školu, kterou jsem mohl dostat. Pro mě byl Jirka Novák ohromným člověkem po odborné i charakterové stránce. Vždy se snažil řešit věci po dobrém, hledat řešení a při jednáních uměl být nad věcí.

Když jsem přešel ze státní správy k reprezentaci lesnicko-dřevařských firem, mohl jsem vidět věci i z druhé strany. Pochopil jsem detailně, v čem tkví nespokojenost podnikatelské obce. Pracoval jsem znovu po boku profesionálů, kteří se nesnažili pouze hájit své zájmy, ale snažili se věci posunout dopředu ve prospěch celého sektoru. Zájmem ALDP bylo a předpokládám, že dále bude, kultivace podnikatelského prostředí bez ohledu na to, zda tyto zájmy hájí zástupci nadnárodních koncernů nebo menších českých firem. Proto svá předchozí působení vnímám jednoznačně jako výhodu, která mi umožňuje komplexní pohled na problémy lesnicko-dřevařského sektoru.

MZe

■ Jak nahlížíte na fungování úseku lesního hospodářství MZe a jaké hlavní změny jste zde stihl učinit? Jaké další změny plánujete na úseku provést?

Na začátku svého působení jsem na svůj sekretariát obsadil nové, mně blízké osoby. Po dohodě s panem ministrem jsem dostal prostor, abychom upravili struktu-

ru v rámci odboru státní správy lesů, myslivosti a rybářství, který je dlouhodobě personálně poddimenzován. Došlo k rozdělení dřívějšího oddělení myslivosti a rybářství a vytvoření samostatného oddělení myslivosti a oddělení rybářství a včelařství.

■ Kdo je vedoucím nového oddělení myslivosti?

Oddělení vede právnička Jaroslava Pavlovská, která měla původně na starosti státní správu. Do tohoto věcného oddělení budou postupně doplňováni patřiční experti.

■ Jaké budou další personální změny?

V souvislosti s posilováním zmíněného odboru vznikne ještě pozice, určená pro specialistu na veterinární otázky v oblastech rybářství, myslivosti a včelařství.

■ V době působení náměstka Radka Brauma lesnický úsek jen velmi omezeně komunikoval s lesnickou veřejností, hodláte tento stav nějak měnit? Pokud ano, jak konkrétně?

Při nástupu do funkce jsem slíbil, že budu obdobně jako pan ministr komunikovat otevřeně a se zástupci všech oblastí, které ve svém úseku spravuji. Za dobu, co působím na ministerstvu, jsem se již zúčastnil několika odborných akcí, navštěvuji a jednám s reprezentanty profesních oborových organizací. Komunikace je pro mě jedním z podstatných způsobů, jak můžeme věci posunout dál.

■ **Další rovinou je předávat informace o aktuálním dění veřejnosti.**

Je vhodné naše kroky komunikovat i mediální cestou. Informování o aktuálních opatřeních, změnách a novinkách chci řešit nejčastěji formou tiskových konferencí a tiskových zpráv prostřednictvím rezortního webu.

■ **Dlouhodobě se bavíme o tom, že je třeba brát lesnicko-dřevařský sektor jako jeden celek, řekněme odvětví průmyslu. Kompetenčně je ovšem sektor rozdělen mezi 3 ministerstva. Budete se snažit zasadit o lepší koordinaci v oblasti státních strategií týkajících se lesů a dříví?**

V minulosti bylo vyvíjeno úsilí i ze stran zájmových sdružení, aby kompetence nad lesnicko-dřevařským sektorem přešla pod jeden rezort. Častokrát to ale naráželo na odpor ministerstva průmyslu a obchodu, ale samozřejmě i na překážky legislativní, kdy otevření kompetenčního zákona bylo vždy citlivé téma. Chci situaci řešit se svým kolegou na ministerstvu průmyslu a obchodu, kterým je v tuto chvíli pan náměstek Muřický. Ve spolupráci s ním budu chtít vytvořit mezirezortní pracovní skupinu, která bude mít za úkol zpracovat koncepční dokument, jenž by měl pozvednout konkurenceschopnost místních firem a vedl by k nastartování odvětví, například pro firmy vhodnějším nastavením podpor z fondů EU.

Státní vlastnictví lesů

■ **Na počátku listopadu představily Lesy ČR koncepci strategického rozvoje podniku pro období 2015–2019. Jak ministerstvo tento návrh hodnotí?**

Koncepce Lesů ČR byla vytvářena na státním podniku a je diskutována jak se zakladatelem, kterým je úsek prvního náměstka Jiřího Jirsy, tak se mnou, jakožto s věcně příslušným náměstkem. Jsem rád, že se generální ředitel Lesů ČR Daniel Szórád snaží koncepci a další věci otevřeně komunikovat vůči obchodním partnerům a veřejnosti.

Jsem přesvědčen, že je dobře, že po dlouhé době vznikl materiál, který lze nazvat koncepcí státního podniku. Vládní dokument, odborné veřejnosti známý pod názvem Dřevěná kniha, nelze brát jako koncepci státního podniku, ale spíše strategii samotné obchodní politiky.

(Pozn. red.: Detailní informace o návrhu koncepce strategického rozvoje podniku Lesy ČR pro období 2015–2019 naleznete na str. 8–11)

■ **A vaše hodnocení strategické koncepce Lesů ČR?**

Dle mého názoru je koncepce jednoznačně stabilizačním prvkem mající všechny parametry, které by měla mít. Otázkou samozřejmě je, nakolik splňuje vládní prohlášení či koaliční smlouvu v sociální oblasti. Zde souhlasím s názorem generálního ředitele Lesů ČR, že tu státní podnik není od toho, aby zachránil politiku zaměstnanosti v ČR. Lesy ČR budou postupně najímat zaměstnance zejména na sezonní práce a počet takto zaměstnaných lidí by měl v roce 2019 přesáhnout 500 lidí. Více by se měly také využívat pozice adjunktů, aby byl personál doplňován především o mladé lidi ze škol. Některé další aspekty koncepce jsou častokrát ztíženy aktuální legislativou. Deklarovaná snaha zavést sociální aspekt do lesnické zakázky je pozitivní vizí, ale současná podoba zákona o zadávání veřejných zakázek to zatím prakticky neumožňuje.

■ **Říkáte zatím, že je reálné, že se to povede po novelizaci zákona?**

Chceme jít cestou novely zákona o zadávání veřejných zakázek, aby zakázky u Lesů ČR mohly mít i kritéria zohledňující sociální aspekty v lesnictví.

■ **Jak to s novelizací tohoto zákona aktuálně vypadá?**

V dotčeném zákoně je několik míst, které si zaslouží úpravu. Pro to, aby se zamýšlené změny mohly projevit v zadávací dokumentaci tendru 2016+, by se musela novela tohoto zákona schválit v prvním kvartálu 2015, ale nyní neumím odhadnout, zda se to podaří.

■ **Předpokládáte, že by strategická koncepce Lesů ČR měla být nějak zohledněna v české legislativě, zejména v zákoně o lesích?**

Obecně podnětů k novele zákona o lesích nebo vytvoření nového předpisu je tu dost. Prostor pro rozhodnutí ještě posouvám, protože pro mě bude stěžejním podkladem výsledek druhého cyklu Národní inventarizace lesů. Na tomto základě budu chtít vytvořit koncepční dokument, který by se týkal obecně lesního hospodářství v ČR a z něhož by vycházela opatření legislativní povahy, možná i případný záměr nového lesního zákona.

■ **Podstatným parametrem pro spolupráci lesnických firem a Lesů ČR je systém valorizace cen v průběhu 5letého tendru, tzv. indexace cen dříví. Do nedávna to bylo jedno z vašich hlavních témat. Jaký způsobem by podle vašeho názoru měla být zvýšena vypovídající**

Mgr. Patrik Mlynář

Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 2006 pracoval na Ministerstvu zemědělství ČR nejprve jako právník a později jako tajemník Jiřího Nováka náměstka pro lesní hospodářství. Od roku 2011 působil jako výkonný ředitel Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků a ředitel sekretariátu Asociace českého papírenského průmyslu. Do funkce náměstka MZe pro lesní hospodářství byl jmenován 1. 10. 2014.

schopnost tohoto indexu, který v některých případech spolurozhodoval o bytí a nebytí lesnických firem?

Indexace je problém, který není stále dořešený. Přivítal jsem prohlášení generálního ředitele Lesů ČR, že od ledna 2015 budou vytvořeny pracovní skupiny k zásadním tématům, kterým se koncepce LČR věnuje, včetně indexace. Těchto jednání se chci účastnit a doufám, že se po dohodě zúčastněných stran podaří najít optimální nastavení tohoto valorizačního mechanismu.

Pokud bude pracovní skupina pracovat rychle, mohly by se dohodnuté výsledky využít již v tendru Lesů ČR pro období 2016+.

■ **Historie opakovaně ukazuje, že Lesy ČR nejsou pravděpodobně v důsledku zákona o zadávání veřejných zakázek schopny identifikovat a zejména řešit dumpingové ceny v tendrech. Vzpomínám si, že Jiří Novák navrhoval vytvoření ceníků s minimálními cenami prací, které by sloužily jako základ pro vyhodnocování dumpingu. Aspekt „podstřelených“ cen má podle mého názoru největší vliv na**

kritickou situaci pracovníků v LH a zhoršující se kvalitu práce, potažmo profesní hrdost. Kde vidíte řešení tohoto problému?

To je dotaz hlavně na Lesy ČR, zadavatele lesnické zakázky. Máte pravdu, že pro hodnocení nabídek v rámci současné soutěže o lesnické zakázky jsou chybějící ceníky prací negativním faktorem. Role zadavatele jako arbitra dumpingových cen je tím značně ztížena.

Úroveň a kvalita práce v lesích s tím úzce souvisí. Musíme společně nalézt cesty, jak zkvalitnit práci v lesích, a nabídnout lidem pracujícím v lese za kvalitní práci odpovídající odměnu.

■ **Od revoluce se mluví o možné privatizaci státních lesů, aby jejich vliv na fungování sektoru nebyl tak výrazný. Jaký je váš názor na možnou privatizaci částí státních lesů?**

Po ukončení církevních restitucí klesne podíl lesů spravovaných Lesy ČR pod polovinu z celkové výměry lesů zhruba na 45%. Samotná privatizace je ryze politické rozhodnutí. Nejsem politik a respektuji koaliční smlouvu a rozhodnutí vlády, kde je uvedeno, že se s privatizací státních lesů nepočítá.

■ **A váš osobní názor?**

Kdyby u nás vše fungovalo, jak má, potom bych se domníval, že racionální diskuze o rozloze, kterou spravují Lesy ČR, a případné privatizaci části tohoto území by mohla být vedena vážně. S vědomím toho, jaké jsou poměry v ČR a jaká rizika a nebezpečné aspekty by případnou privatizaci mohly provázet, si myslím, že by se jednalo o značně rizikové řešení, a to i ve vztahu k zdravotnímu stavu českých lesů. To je ale můj ryze osobní názor.

■ **Lesy ČR se v minulosti zřikaly možností čerpat národní dotace, bude tomu tak i v budoucnosti?**

Ano, mělo by tomu tak být i v budoucnosti. Lesy ČR by měly zůstat nezávislé na státním rozpočtu a naopak by měly nemalou částkou přispívat do fondu zakladatele.

Soukromé a obecní vlastnictví lesů

■ **Lesnictví, a nyní mám na mysli zejména to soukromé, dostává v porovnání se zemědělstvím minimální podporu z národních a evropských dotací. Minulý ministr tuto disproporci hájil tím, že jsou lesníci soběstační a nejsou ve ztrátě. Zisk zemědělství činil v roce 2013 téměř 17 miliard Kč, dotace v témže roce čini-**

ly 30 miliard. Máte údaje o tom, jakou částkou bylo v roce 2013 podpořeno české lesnictví?

Výnos daní, který by měl být v návaznosti na novelu zákona o rozpočtovém určení daní z roku 2005 kraji použit pro podporu lesního hospodářství v lesích, činil v roce 2013 zhruba 590 mil. Kč. Z rozpočtů krajů ale bylo vlastníkům lesů poskytnuto pouze 150 milionů Kč, to znamená, že 440 mil. Kč bylo přerozděleno kraji do jiných kapitol. Z rozpočtu ministerstva zemědělství bylo na podpory lesního hospodářství (příspěvky na hospodaření v lesích, služby vlastníkům lesů a mandatorní výdaje podle lesního zákona) v roce 2013 vyplaceno 270 mil. Kč.

■ **MZe nemůže kraje sankcionovat za chybné přerozdělení dotací? Neumím si představit, že by stát nedokázal postupovat vůči soukromé firmě, která by dostala prostředky na nákup lesnického traktoru a za tyto prostředky si vybudovala např. ubytovací zařízení...**

My tyto prostředky neprocesujeme. Kraje je dostávají přímo z výnosu daní. V tuto chvíli je nemůžeme sankcionovat za to, že nerozdělí v plné míře příspěvky vlastníkům lesů.

■ **Potom se nabízí často zmiňovaná varianta převodu těchto příspěvků zpět na MZe...**

Budu jednat s kolegy na ministerstvu financí, kterým poskytnu podklady pro jednání s kraji. Máme v plánu na toto téma hovořit také s hejtmány. Buď je přesvědčíme, že by se situace měla změnit, nebo budeme iniciovat změny včetně legislativních, které by umožnily, aby se poskytování příspěvků vrátilo zpět pod MZe. Je to varianta, o které vážně uvažujeme.

■ **I kdyby se podařilo vrátit vlastníkům lesů krajské dotace, přesto bude rozdíl v podpoře lesníků a zemědělců (záměrně neříkám vlastníkům lesů a vlastníkům zemědělské půdy) obrovský... Přitom lesní porosty poskytují společnosti velké množství zcela zásadních mimoprodukčních funkcí od ekologických aspektů přes vliv na hydrický režim až po rekreační funkci, které v různých metodikách ocenění dosahují hodnot v rádech desítek miliard.**

Nechci se pouštět do vyčíslování toho, jakou kompenzací by si vlastníci lesů zasloužili jako náhradu nákladů spojených s plněním mimoprodukčních celospolečensky využívaných funkcí lesů. Mohu slíbit, že budu hledat prostor pro to, aby se podpory do lesnictví zvyšovaly. První ces-

tu bude PGRLF. Rozpočet PGRLF se na příští rok navýšil i ve prospěch LH. Navrhl jsem nové oblasti, kam by podpora mohla směřovat. Jedná se o hrazení úroků z úvěrů na nákup lesnické techniky, techniky pro dřevařskou prvovýrobu, lesní školkařství a hrazení části pojistného v rámci pojištění lesů proti požárům a abiotickým činitelům. To je pojištění, které je podporováno u našich sousedů v Německu i Rakousku.

Myslivost

■ **Připravujete nějaké legislativní změny, které se dotknou vlastníků lesů?**

Jedinou významnou změnou bude plánovaná novela zákona o myslivosti. Hlavní prioritou je nalezení efektivních opatření, která povedou ke snížení stavů zvěře a jimi působených škod v zemědělství a lesním hospodářství v ČR. Zároveň je už nyní řečeno, že se novela nebude věnovat tématům, jako je snížení minimálních výměry honiteb pod 500 ha nebo otevření nového procesu vytváření honiteb.

Novela má být připravena pro vládu do konce příštího roku. V tuto chvíli připravujeme ustanovení nové myslivecké rady, která jako poradní orgán bude na této novele participovat. Následně bude návrh projednáván s odbornou veřejností – vlastníky lesů, zástupci zemědělských a lesnických organizací. Dle našeho harmonogramu by novela měla jít v květnu do vnitřního připomínkového řízení.

■ **Zkuste být trochu konkrétnější, co by měla novela obsahovat?**

Určitě by mělo dojít k rozšíření kompetencí orgánů státní správy myslivosti při určování plánů mysliveckého hospodaření, při kontrole dodržování těchto plánů a ukládání sankcí. Je třeba umožnit kontroly skutečně provedeného lovu a zajistit regulaci všech druhů spárkaté zvěře vyskytujících se v honitbě. Bez ohledu na to, zda se honitba nachází na státních či nestátních pozemcích. Dalšími oblastmi, kterým se budeme věnovat, je úprava pravidel pro lov zvěře, zejména se to týká regulace lovu u hranic, společných způsobů lovu a použití zbraní, případně jejich doplňků.

■ **Podle čeho by měla státní správa kontrolovat plnění plánu lovu?**

Měla by mít možnosti a nástroje k tomu, aby dodržování plánu lovu spárkaté zvěře mohla kontrolovat na základě jasných důkazů. Jedním z takových opatření může být dokazování na základě předložených markantů, například spodní čelisti.

Na obhajobu MZe, které je občas obviňováno z nedostatečné aktivity ve vztahu ke škodám způsobeným přemnoženou zvěří, chci zmínit, že doposud jsme se soustředili především na pozitivní motivaci. V rámci dotační politiky se snažíme nabízet i podpory, které mohou vést ke snížení stavů zvěře. U černé zvěře se jedná např. o podporu na odchytová zařízení, která dnes činí 8 000 Kč na jedno zařízení na 250 ha.

■ **A jaký je o tuto podporu zájem?**

Bohužel není tak vysoký, jak jsme předpokládali. Ale zpětná vazba od těch, kteří tuto podporu využili, ukazuje, že to může mít svůj smysl.

■ **Jste myslivec?**

Zatím ne, ale mám osobní zájem se myslivcem stát. Chci více nasát odborné informace, protože problematika myslivosti je natolik náročná, že je třeba získat i praktické zkušenosti.

Lesnictví a ochrana přírody

■ **Jak vy osobně hodnotíte zdravotní stav lesů v ČR?**

Já jsem na straně většinového názoru lesníků, domnívám se, že se stav českých lesů zlepšuje. Rozhodně se neztotožňuji s mediálními výstupy ze Zprávy o stavu životního prostředí v ČR za rok 2013, které konstatují, že se stav lesů zhoršuje. Jsem přesvědčen, že lesníci v drtivé většině pečují o lesy řádně.

■ **Dnes je LH na 40 % plochy lesů omezenou ochranou přírody. Jak vnímáte snahy o další rozšiřování těchto území?**

Rozloha území, které je pod nějakým stupněm ochrany, je v tuto chvíli na takové ploše, že další rozšiřování vlivu ochrany přírody v rámci hospodářských lesů musí být odůvodněno silným a oprávněným zájmem o ochranu přírody, abych s tím byl ztotožněn. Nerad bych byl účasten nesystémového rozšiřování omezení hospodaření v lesích, aniž by to mělo nějaký racionální základ.

■ **Platí tato odpověď i pro vyhlášení národního parku na Křivoklátsku, případně v Jeseníkách?**

Ano, mé konstatování platí i pro vyhlášení nových národních parků. Pokud se jedná o území s nějakým stupněm ochrany, jako je např. Křivoklátsko, tam chci znát opravdu silné argumenty, proč by měl být stávající stupeň ochrany nedostačující. Kromě zákonných důvodů je pro mě i pro pana ministra důležité stanovisko místních obyvatel a obcí.

■ **U Křivoklátska jste již slyšel silné argumenty?**

Já jsem doposud argumenty, které by mne přesvědčily o smysluplnosti vyhlášení NP Křivoklátsko, neslyšel.

■ **Podporujete myšlenku vzniku lesnických parků? Jak konkrétně je MZe schopno jejich vznik a fungování podpořit?**

Lesnické parky jsou dobrou myšlenkou, jak ukázat, že lesníci v ČR umí hospodařit bez významnějších podpor a dotací a drží princip trvalé udržitelnosti. Pokud by měl být vyhlášen další lesnický park, jsme připraveni jeho vznik podpořit.

Věda a výzkum

■ **Z hlediska přístupu k informacím, vytváření strategií, řízení ale i podpory a rozvoje sektoru je důležitá spolupráce VaV a provozu. Ta se v posledních letech ať již v důsledku reformy vědy a výzkumu, nebo přístupu Lesů ČR spíše zhoršovala. Jak si tuto spolupráci představujete?**

Spolupráci v oblasti VaV považuji za důležitou. Budeme pokračovat ve spolupráci s VÚLHM. Kvalitní práce odborníků z tohoto ústavu si vážím. Je třeba dát této oblasti i další přidanou hodnotu a tu vidím jednak v aktivitě, kterou dělají Lesy ČR – obnovení činnosti grantové služby, která byla za předchozího vedení velmi silně limitována. Druhou oblastí, které se chci věnovat, je spolupráce s vysokými školami, zejména ve vztahu propojení vysokých škol a praxe, protože tato oblast dle mého názoru stále pokulhává.

■ **Jakou roli by měl podle vás plnit ÚHÚL? Plánujete nějaké změny v jeho fungování?**

Aktivity Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů a jeho ředitele Jaromíra Vašíčka hodnotím velmi vysoko. S ohledem na široký záběr činností a výstupů ÚHÚL věřím, že má potenciál zajišťovat i další činnosti cenné pro lesnicko-dřevařský sektor.

■ **Co máte na mysli?**

Jednou z možných nových aktivit je rozšíření statistických dat o LH v ČR. ÚHÚL by například mohl kromě makroekonomických dat sbírat a vyhodnocovat také data mikroekonomická k hospodaření subjektů v jednotlivých regionech.

■ **Jak vnímáte postavení lesnického školství? Střední školy se po kauze v Písku bojí o svá pole sí a volají po podpoře, lesnické profese ztrácejí atraktivitu.**

■ **Chystáte se nějak systematicky podpořit lesnické školství?**

Je obtížné hovořit o podpoře na středních lesnických školách, protože víme, že jsou v kompetenci krajů a jejich politiky. Koncepční pohled zase patří do resortu ministerstva školství.

■ **Nebylo by cestou podpory lesnického školství například jejich zapojení do systému celoživotního vzdělávání, které v oboru prakticky chybí?**

Atraktivita studia středních lesnických škol může být zvýšena spojením se systémem celoživotního vzdělávání. U vysokých škol považují za zásadní, jakým způsobem připravují studenty na praxi a na kolik je praxe využívá. Bohužel dnes se více hodnotí, kolik má ta která škola studentů, než co a jak kvalitně se tam vlastně učí.

Vize

■ **Lesnictví také čelí určité krizi vztahu veřejnosti k lesnictví a lesníkům, ne tak už k lesům. Co s tím? Domníváte se, že propagace sektoru je dostatečná a efektivní? Co by podle vás lesníci mohli pro zlepšení postavení tohoto oboru udělat?**

Vnímám to jako úkol nejen pro ministerstvo, ale i pro mě jako pro náměstka, který toto odvětví zaštiťuje. Je to ale úkol na delší časové období. Jde o jeden z klíčových závazků, které musíme plnit vůči veřejnosti, aby nejen les, ale i lesnictví bylo vnímáno pozitivně. Již dnes podporujeme celou řadu aktivit – lesní pedagogiku nebo vzdělávací programy, které jsou v gesci ÚZEI. Podporovat budeme i nadále oborové nevládní organizace. Lesnictví a navazující odvětví si zaslouží, aby mohly být lépe komunikovány s veřejností.

■ **Jaká je vaše celková vize fungování lesnicko-dřevařského sektoru? Zkuste formulovat tři hlavní konkrétní cíle, jichž byste chtěl dosáhnout na své pozici.**

Já nechci, aby to znělo jako klišé, ale opravdu chci přispět k dlouhodobé stabilitě lesnicko-dřevařského prostředí, transparentnosti a předvídatelnosti kroků státní správy.

Budu otevřeně komunikovat a jsem připraven dělat změny, podložené argumentací a racionálním základem, které mohou k těmto cílům přispět.

Děkuji za odpovědi (14. 11. 2014),

Jan Příhoda

KONCEPCE STRATEGICKÉHO ROZVOJE LESŮ ČR NA OBDOBÍ 2015–2019

Daniel Szórád

Dne 6. listopadu 2014 se v Hradci Králové za účasti široké odborné i laické veřejnosti a za účasti náměstka ministra zemědělství pro lesní hospodářství Patrika Mlynáře konalo veřejné setkání ke Koncepti strategického rozvoje LČR na období 2015–2019. Tento krok byl učiněn poprvé po mnoha letech a veřejnost se tak měla možnost seznámit se zamýšlenými kroky vedení podniku při jeho řízení v následujících pěti letech.

Koncepce byla prezentována s vědomím odpovědnosti současného vedení za podnik i za spravovaný majetek státu. LČR zároveň po několika letech opětovně deklarovaly, že se považují za součást lesnicko-dřevařského sektoru, přičemž si uvědomují svůj díl odpovědnosti za hospodářskou, obchodní a sociální oblast v lesnickém sektoru.

Představeny byly dlouhodobé vize a cíle podniku celkem v 5 klíčových oblastech.

1. Správa majetku a péče o les

Cílem LČR je trvale zvyšovat hodnotu státního majetku. LČR hodlají s lesním majetkem státu hospodařit dle principů trvalé udržitelnosti se zahrnutím zásad řízení myslivosti, včetně optimalizace majetkové držby lesa. Podnik dále předpokládá přijetí koncepce rozvoje a údržby infrastruktury potřebné k zajištění obhospodařování lesního majetku včetně uplatnění zásad pro investiční činnost směřujících ke zvýšení kvality a smyslnosti investic.

Kvalitní zaměstnanci

Aby LČR trvale zabezpečovaly řádnou péči o státní majetek, je pro podnik klíčovou záležitostí zajistit rozvoj odpovědných odborných znalostí příslušných zaměstnanců na všech úrovních, a to formou systematických školení, exkurzí, zkoušek OLH – šíření dobré praxe a osvědčených metod hospodaření. Neméně podstatnou záležitostí péče o majetek je získávání zpětné vazby o lesním hospodaření formou periodických ověřování realizovaných prostřednictvím lesnického auditu v pravidelně se opakujícím pětiletém intervalu, externích auditů hospodaření v rámci

certifikace lesů PEFC a provozních kontrol. Cílem avizovaných opatření je mít optimálně motivované a stabilizované zaměstnance, kteří disponují potřebnými znalostmi, dovednostmi, zkušenostmi a osobnostními charakteristikami, kteří vědí, co od nich podnik očekává a co naopak mohou oni a za jakých podmínek očekávat od podniku.

Péče o les

LČR se soustředí zejména na: podporu druhové pestrosti směřující k cílové skladbě; zachování produkčních možností lesů a s tím související zajištění samozásobitelnosti České republiky dřívím; cílenou podporu přirozené obnovy lesů jakožto základu budoucího stabilního lesa; využívání vhodných technologií v rámci projektů a v rozsahu smluvních ujednání budou podporovány šetrné technologie. Vysoce odbornými regionálními tématy k řešení jsou lesnické činnosti spojené s nezbytnou revitalizací poškozených lesních porostů. Jde zejména o: rekonstrukce porostů smrku pichlavého v Krušných horách; řešení problému chřadnutí jasanu zejména v oblasti jižní Moravy; nalezení nápravy nedobré situace s chroustem v oblasti tzv. Moravské Sahary; chřadnutí smrkových porostů v důsledku působení podkorních hmyzích škůdců a klimatických změn; revitalizace porostů s narušenou výživou v oblastech ovlivněných vysokou atmosférickou depozicí (zvláště dusíku) a výskytem „nového počasí“, včetně opatření v oblastech smrkových porostů ohrožených suchem (4–5 LVS).

Aronďace majetku

Optimalizace majetkové držby lesa je nezbytná k dosažení maximální efektivity při obhospodařování daného majet-

ku. Aronďace lesních majetků nabývá svého významu mimo jiné v souvislosti s vydáváním majetku podle příslušného zákona v rámci procesu tzv. církevních restitucí. LČR mají svůj interní, průběžně aktualizovaný aronďační program. Ten stanovuje pravidla pro nákup nového lesního majetku odstupňovaně podle jeho velikosti (obecně do 10 ha a nad 10 ha) a podle jeho stavu s ohledem na ekonomickou návratnost investic. Program rovněž upravuje podmínky prodeje, jejichž předmětem mohou být pouze tzv. odloučené majetky. Obecně se nepředpokládají prodeje pozemků nad ložisky nerostných surovin a jinak atraktivních pozemků, například sjezdovek. Neuvažuje se ani o prodeji pozemků s lesními porosty staršími 80 let splňujícími podmínky Aronďačního programu LČR. Při směnách pozemků budou dodržována obdobná kritéria jako pro nákup či prodej majetku.

Opravy, údržba a investice

Podnik provede inventuru infrastruktury lesních cest a dalšího majetku. V oblasti inventarizace lesní dopravní sítě budou LČR i nadále spolupracovat s nezávislou autoritou, jakou je ÚHÚL. LČR zajistí revizi kategorizace veškerého majetku včetně stanovení způsobů pro další nakládání s ním. Klíčovým se jeví vypracování dílčí koncepce pro nakládání se strategickým majetkem za účelem jeho dalšího rozvoje. Předpokládané průměrné roční náklady na opravy a údržbu majetku lesních cest, vodních toků a budov pro období let 2015 až 2019 by se měly pohybovat ve výši min. 800 mil. Kč z vlastních zdrojů.

V investiční činnosti, zejména u stavebních zakázek, se LČR soustředí především na dosahování optimální kvality. Dojde k vypracování a praktickému zave-

KONCEPCE STRATEGICKÉHO ROZVOJE PRO OBDOBÍ 2015 – 2019

Ing. Daniel Szórád, Ph.D.
6. listopadu 2014

prezentace pro obchodní partnery

Veřejné setkání ke Koncepti strategického rozvoje Lesů ČR na období 2015–2019, které se konalo 6. listopadu 2014 v Hradci Králové. Zleva: Václav Lidický, Radovan Srba, Patrik Mlynář, Daniel Szórád. Foto: Jan Příhoda

dení režimu tzv. tříletých plovoucích plánů investiční činnosti. Ty umožní vhodnější časování jednotlivých zakázek. Podstatou takového systému bude příprava databáze investičních akcí v předstihu tak, aby došlo ke zlepšení jejich projektové připravenosti. Očekávaná průměrná roční výše investičních nákladů v oblasti výstavby lesních cest, budov a protipovodňových opatření v období let 2015 až 2019 je minimálně 1,1 mld. Kč z vlastních zdrojů, přičemž investiční opravy a výstavba cest a svážnic bude realizována minimálně ve výši dvojnásobku aktuálních ročních účetních odpisů lesních cest a svážnic bez omezení provozních nákladů na neinvestiční opravy a údržbu.

Myslivost

LČR se angažují v zachování vzácných a ohrožených druhů zvěře vázaných na lesní prostředí (např. chov tetřeva hlušce, vytváření vhodného biotopu pro tetřívka). LČR jako držitel a uživatel vlastních honiteb a zástupce vlastníka honebních pozemků ve společenstevních honitbách či honitbách jiných držitelů budou usilovat o nastolení opodstatněných normovaných stavů vhodných druhů spárkaté zvěře v rovnováze s lesním prostředím s cílem zachování původních druhů spárkaté zvěře v míře zajišťující trvalé zkvalitňování její populace za současné minimalizace škod zvěří na lesních porostech. Za tímto účelem budou LČR vyžadovat po nájemcích honiteb pečlivě připravené myslivec-

ké plánování, které bude směřovat v striktním uplatnění mysliveckého hospodaření směřujícího k udržení (případně redukcí) stavu spárkaté zvěře na opodstatněné úrovni tak, aby byly minimalizovány škody působené zvěří na lese a v návaznosti na to mohlo docházet k odrůstání cílových dřevin bez nutné ochrany lesa proti škodám zvěří.

V procesu tvorby honiteb budou LČR aktivně usilovat o dosažení takového stavu, který umožní prosazování výše uvedených cílů. V případě pronajímání honiteb LČR plánují uplatňovat principy transparentní veřejné soutěže, kde bude kromě ekonomických podmínek smluvního vztahu zajištěno i naplňování mysliveckých záměrů při dodržení vysokého standardu péče o zvěř a myslivecké etiky.

2. Ekonomika

Cílem LČR je dosahování objektivní renty z lesního majetku, kterou bude podnik připraven odvádět do státního rozpočtu prostřednictvím fondu zakladatele, a to nad rámec stanovených přiměřených rezerv, nebude-li rozhodnuto zakladatelem, respektive vládou ČR, jinak.

K dlouhodobému zajištění tohoto způsobu hospodaření bude nezbytné nastavení efektivní organizační struktury podniku a uplatnění vhodné obchodní politiky, která povede ke stabilizaci lesnicko-dřevařského sektoru. Při plnění těchto cílů je klíčové zachování finanční nezávislosti

podniku na státním rozpočtu a souběžně s tím vytváření potenciálu pro podporu veřejně prospěšných aktivit. Součástí zajištění cílů v této oblasti bude i vypracování a uplatnění strategie pro hospodaření s finančním majetkem společnosti a vhodná motivace personálu k plnění požadovaných úkolů a stabilizace klíčového personálu firmy.

V opatřeních směřujících k naplnění principů racionalizace a efektivity se LČR zaměří zejména na oblast plánovacího i hodnotícího procesu kontrolní činnosti a uplatňování principů veřejných soutěží. Podnik se vynasadí dosáhnout úspor mimo jiné i zapojením do MZe realizovaného rezortního systému centralizovaného zadávání veřejných zakázek, a to i v programech „governmentu“ při realizaci ICT projektů a nákupních systémů.

V rámci modernizace řízení podniku se LČR zaměří na vytvoření a prosazení strategických materiálů vztahujících se k mimořádným situacím (např. živelním kalamitám). Současně s tím bude docházet k výraznějšímu přechodu na procesní řízení firmy, a to zejména v oblasti standardizace postupů napříč firmou.

Roční hospodářský výsledek LČR před zdaněním bude úměrný výši celkových těžeb, které budou kvůli vydanému majetku oprávněným osobám klesat, a to až o 0,5 mil m³ v porovnání se současnou úrovní. V dalších pěti letech proto podnik očekává zrealizování dosahovaných ročních výsledků, které by měly oscilovat mezi

3,5–4,5 mld.Kč. Naproti tomu celkové náklady na pěstební činnost se sníží jen minimálně, přičemž na 1 ha obhospodařovaného majetku budou vyšší. LČR také plánují zareagovat na zvyšující se poptávku lidí ohledně veřejně prospěšných funkcí lesů. Podnik proto navýší finanční prostředky zejména: do rozvoje rekreační funkce lesa (podpory turisticky atraktivních objektů, budování infrastruktury apod.); do půdochranné a vodochranné funkce (vhodné druhové skladby obnovovaných porostů); do trvalosti lesa obecně.

LČR primárně neplánují využívat k financování svých provozních a investičních aktivit externích zdrojů. Nutným předpokladem je však dlouhodobá přímě-

ží a ustálí na cca 45 % výměry lesních porostů v ČR, lze podnik i nadále považovat za významný faktor lesnicko-dřevařského trhu. V obchodní politice budou LČR preferovat principy: stabilizace lesnicko-dřevařského sektoru; transparentnosti; zvýšení možnosti účasti široké podnikatelské veřejnosti ve veřejných soutěžích; společenské odpovědnosti při zadávání veřejných zakázek; podpor tuzemského zpracování dříví při zachování principu soutěže o dříví a zlepšení možností přístupu ke dříví pro malé regionální zpracovatele.

LČR budou respektovat zvolený obchodní model, který byl zaveden po transformaci lesního hospodářství formou

platné legislativy, čímž jsou dány základní předpoklady pro jednoznačnost a jasnost konání podniku a pro vyloučení možného korupčního jednání.

LČR budou usilovat o zvýšení možnosti účasti široké podnikatelské veřejnosti ve veřejných soutěžích a budou za tímto účelem realizovat následující opatření: zvýšení počtu soutěžních jednotek (s dopadem do požadované výše bankovních záruk); vytvoření dílčích soutěžních jednotek v rámci pilotního ověření (zvláště pro PČ a zvláště pro TČ – zahájení pilotního projektu od roku 2015); aukce dříví na pni elektronickou i prezenční formou, kde se pracuje s možností postupně navýšovat prostřednictvím tohoto systému prodeje roční objem těžeb lesních správ ze současných 18 % až na cca 27 %, a to s předpokladem rozvoje nejen pro těžbu holosečnou, ale i pro další druhy těžby.

Přístup ke dříví pro malé regionální zpracovatele

LČR hodlají vedle prodeje dříví prostřednictvím komplexní zakázky zavádět a rozvíjet alternativní způsoby, především veřejné aukce (elektronické i prezenční), které budou realizovány průběžně během roku i pro malé objemy zakázek o rozsahu od 100 m³.

LČR nově zavádějí pro vítěze tendrů od roku 2015 povinnost realizovat prostřednictvím podnikem používaného elektronického aukčního portálu 7 % z ročních smrkových těžeb v sortimentu smrkový pilařský výřez III. TJ (pilařská kulatina). Předpokládané čtvrtletní rozložení nabídky je v poměru 30/20/20/30 % a lze ho po dohodě upravit tak, aby nabídka co nejlépe korespondovala s poptávkou na trhu a provozní praxí. Neplnění tohoto závazku je jedním z výpovědních důvodů pro ukončení smluvního vztahu.

LČR ročně vyrobí ve své režii prostřednictvím přímo řízených LZ zhruba 500 tis. m³ hotových sortimentů surového dříví. Pro prodej dané suroviny budou LČR v příštích letech používat otevřené a transparentní formy pro výběr vhodných partnerů a stanovení ceny.

Podpora tuzemského zpracování dříví

LČR mají pragmatický zájem na tom, aby tuzemský dřevozpracující průmysl byl kapacitně vyvážený, konkurenceschopný a ekonomicky stabilní. V zájmu dosažení tohoto cíle bude podnik podporovat aktivity směřující ke vzniku nových smysluplných tuzemských dřevozpracovatelských

Budova ředitelství Lesů ČR v Hradci Králové. Ilustrační foto: Jan Příhoda

řena rezerva finančních prostředků pro zajištění provozního i rozvojového programu firmy s cílem trvale udržitelného růstu hospodaření, zvládnutí neplánovaných událostí (např. živelných kalamit) a maximalizace hodnoty podnikem spravovaného státního majetku.

Obchodní politika

Ačkoliv LČR nejsou v dominantním postavení, kdy po církevních restitucích se výměra obhospodařovaného majetku sní-

komplexní lesnické zakázky s prodejem dříví při pni na smluvních územních jednotkách a který byl po dobu minimálně posledních 20 let nepřetržitě rozvíjen. Cílem je podpora rozvoje podnikatelského prostředí v režimu korektní spolupráce s obchodními partnery při uplatnění tzv. „senátního systému“ veřejných soutěží, který spočívá v pravidelné roční rotaci cca 20 % podílu lesnických zakázek do výběrového řízení. Základním principem chování podniku je respektování

kapacit a rovněž i úsilí o zvýšení konkurenceschopnosti stávajících provozů. Cílem je zejména příprava a podpora projektů zaměřených na zvýšení spotřeby dřeva v ČR a dále dosažení dlouhodobě stabilní situace v sektoru.

3. Ekologický aspekt

Při péči o les budou LČR soustavně a ve všech ohledech uplatňovat přírodu respektující principy hospodaření s lesním majetkem, které jsou zakotveny v platné legislativě a Národním lesnickém programu. Dosažení tohoto cíle LČR realizují vzděláváním personálu na poli uplatnění požadavků ochrany přírody a krajiny při hospodaření s lesním majetkem, kooperací s orgány ochrany přírody, státní správou a Českou inspekcí životního prostředí a podporou mimoprodukčních funkcí lesa (zejména funkce vodoochranné a půdochranné). LČR budou na celém spravovaném území hospodařit tak, aby byly splněny veškeré standardy certifikace PEFC, respektive CoC, i nad rámec platné legislativy. LČR budou proto dále rozvíjet interní postupy a kontrolní mechanismy, a to prostřednictvím interního „Lesnického auditu“, kterým bude vyhodnoceno min. 10 % LHC ročně. LČR budou při hospodaření používat pouze ekologicky šetrné přípravky a materiály v lesích s co nejnižším dopadem na životní prostředí při respektování seznamu povolených přípravků v lesním hospodářství. Používání technologií šetrných k lesním porostům a půdě (zpracování technologických karet s preferovanými technologiemi – zejména pokud jde o tlaky na půdu; používání biologických olejů apod.).

LČR chtějí ve větší míře podporovat rozvoj unikátních lesních oblastí formou lesnických parků a vytvářením demonstračních objektů, kde se budou prezentovat lesnické postupy vytvořené aktivní péčí lesníků a na kterých je současná ochrana přírody dostačující pro rozvoj požadovaných funkcí lesa s cílem jednoznačného prokázání dostatečnosti současného postačujícího stupně ochrany. Péče o lesní ekosystémy v ZCHÚ a na územích Natury 2000 dle požadavků orgánů ochrany přírody zůstávají významnou prioritou v oblasti ochrany přírody. Vedle toho LČR budou nadále podle platných legislativních předpisů kalkulovat a uplatňovat finanční náhrady za omezení hospodaření v lese z důvodu ochrany přírody.

4. Sociální aspekt

LČR si jsou jakožto státní podnik vědomy své spoluodpovědnosti za řešení některých sociálních témat České republiky. Za tímto účelem budou LČR na poli lesnických zakázek uplatňovat principy společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek, a to zejména vymíněním si určitého opodstatněného penza odborných zaměstnanců u smluvních partnerů. Současně bude podnik uplatňovat nároky na transparentnost a používání legitimních forem navazování pracovních vztahů. V případě stavebních a vodohospodářských zakázek bude uplatněn princip sociálního aspektu u vyhlašování a hodnocení veřejných zakázek dle možností daných zákonem o veřejných zakázkách. U stavebních zakázek plánuje podnik požadovat zaměstnávání nezaměstnaných z úřadů práce. Mohla by se tak postupně vytvořit kapacita pro zaměstnání až několika stovek lidí.

Veškerou péči o státní majetek je možné vnímat jako veřejně prospěšnou činnost. V pojetí společenské odpovědnosti se LČR zaměří na podporu veřejně prospěšných aktivit nad rámec obvykle plánovaných úkolů. Cílem je zvýšit možnosti pro zaměstnání zejména nepřilíš kvalifikované pracovní síly, která se na trhu práce zpravidla nedokáže uplatnit.

Možnosti spatřujeme především v následujících oblastech:

- Regionálně významné akce většího rozsahu (typickým příkladem jsou např. Krušné hory, které se nacházejí v sociálně slabém regionu a zároveň skýtají množství užitečných pracovních příležitostí). Tyto aktivity budou směřovány přednostně do oblastí venkova.

- Plošně zaměstnávání pracovních čt na jednotlivých organizačních jednotkách. Převládající pracovní náplní daných čt by bylo čištění lesa a okolí od odpadků, likvidace černých skládek, údržba infrastruktury (čištění příkopů a odvodňovacích kanálků na lesní dopravní síti), drobné opravy lesní dopravní sítě, čištění a údržba drobných vodních toků, vybrané výkony ochrany lesa a pěstební činnosti apod.

Mezi další aktivity na podporu veřejného zájmu patří zejména:

- podpora odborného školství,
- podpora vědy a výzkumu,
- rozvoj Programu 2020 (na zajištění cílů veřejného zájmu),
- ostatní podpora (chov chladnokrevných koní, čištění lesa od munice z 2. světové války v regionu Bořího lesa apod.).

Předpokládané mimořádné náklady na zajištění zmíněných cílů veřejného zájmu se pohybují v relaci stovek milionů korun.

LČR budou spolupracovat s kontrolními orgány, jakými jsou úřady práce, ministerstvo práce a sociálních věcí, cizinecká policie či inspektoráty práce za účelem kooperace v oblasti vytváření a uspokojování požadavků na uplatňování části pracovních sil z řad uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce.

Dalším důležitým tématem, kterému se budeme věnovat, je příspěvek ke zlepšení pracovních podmínek dělnických profesí, a to formou spolupráce s obchodními partnery, kteří přistupují k otázce zaměstnávání korektně.

5. Transparentnost

Cílem managementu LČR je obnova důvěry společnosti v činnost podniku tak, aby veškeré kroky firmy a jejího personálu byly smysluplné a kdykoliv obhajitelné. LČR budou uplatňovat otevřené veřejné soutěžení pro výběr obchodních partnerů na veškeré zakázky lesnické, stavební, nákup služeb atd. Veřejné soutěže budou uplatňovány i v oblasti prodeje dřeva. LČR právě v této době implementují protikorupční program a pravidla pro vyhodnocování žádostí o dary a marketingová plnění.

Závěr

Na závěr veřejného představení koncepce byly zmíněny priority v krátkodobých a střednědobých cílech podniku. Účastníci byli zároveň informováni, že LČR budou iniciovat vytvoření pracovních skupin sestavených z expertů na danou problematiku nejen z podniku, ale i externích subjektů, které se budou zabývat hledáním řešení v oblastech sociálních aspektů, podpory tuzemského zpracování dříví, transparentnosti smluvního rámce (korektnost, respekt, smysluplnost) a formy indexace nabídkových cen.

Bylo též konstatováno, že skutečně veřejné setkání ke koncepci rozvoje podniku představovalo první krok jejího dalšího projednávání. Následovat bude diskuze v dozorčí radě a po jejím přijetí bude koncepce předložena Vládě ČR.

Autor:

*Ing. Daniel Szórád, Ph.D.
Lesy České republiky, s. p.*

STEJNOKROJE I DNES POMÁHAJÍ LESNICKÉMU STAVU ZÍSKÁVAT RESPEKT

Rozhovor s Jaroslavem Pospíšilem
o historii a současnosti lesnických stejnokrojů

V adventním čase se v Lesnické práci věnujeme současnému i historickému lesnickému odívání – pro zajímavé počtení a třeba i pro inspiraci před blížícími se Vánocemi. V rámci tohoto tématu nelze o rozhovor požádat snad nikoho povolanějšího než Jaroslava Pospíšila. Dlouhodobě se zabývá lesnickým a mysliveckým odíváním, které je jeho prací i koníčkem. Ve svém oboru získal několik ocenění, mj. je poradcem ředitele Národního zemědělského muzea a jeho zkušeností využívají často i filmářské štáby. Jaroslav Pospíšil a sdružení Silvajagd, které v roce 1990 založil, stojí také za unikátní sbírkou mysliveckých a lesnických stejnokrojů z českých zemí i mnoha dalších oblastí světa, jež je díky svému rozsahu zapsaná do Guinnessovy knihy rekordů. Ptali jsme se ho především na historii a současnost lesnických stejnokrojů, neodmyslitelného atributu lesnického stavu a profese. Má dnes stejné poslání a váhu jako v dobách minulých?

Ing. Dr. Jaroslav Pospíšil
* 27. 6. 1953 v Rajhradě u Brna

1977–1983 Vysoká škola zemědělská, lesnická fakulta v Brně
1985–1988 Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, studium JASPEX, jazyková a společenskovední příprava Čs. expertů do zahraničí
1990–1992 Vysoká škola zemědělská, Lesnická fakulta v Brně, postgraduální studium
1995–1998 MENDELU v Brně, doktorské studium
Od roku 1998 působí ve sdružení podnikatelů Silvajagd (vývoj, výroba lesnických a mysliveckých oděvů, stejnokrojů, obuvi a doplňků a obchod s nimi), které založil v roce 1990.

Vznik a vývoj lesnických stejnokrojů

■ **Na začátek malé terminologické ujasnění. Je nějaký rozdíl mezi stejnokrojem a uniformou?**

Podle mého je stejnokroj pouze překladem původně cizího slova uniforma, jde o synonyma.

■ **Kudy vedla cesta k vašemu zájmu o lesnické a myslivecké uniformy a historii oblékání v těchto povoláních?**

První dvě uniformy jsem zdědil už jako dítě, když jsem s dědečkem a babičkou pobýval v Rakousku a severní Itálii. Polovina tamních obyvatel mi připadala jako myslivci. Dodnes se v těchto krajích etnografové dohadují, zda existoval dříve místní kroj nebo myslivecký stejnokroj. Také u mého rakouského strýce existoval rodový stejnokroj, který nosil i můj otec. Z kronik jsem vyčetl, že už můj předek v 17. století byl polesný.

■ **Popište prosím stručně historii vývoje lesnických uniforem. Jaké byly hlavní historické důvody vzniku uniforem obecně a dá se nějak vymezit období, kdy vznikaly ty první?**

Vznik prvních loveckých stejnokrojů lze datovat prokazatelně od roku 1490–1500. V historii se vždy používaly zejména oděvy barvy zelené, hnědé a bukové kůry (štičí šed' v případě rybářského řemesla) a jejich vzájemné kombinace. Pozdější období, zejména kolem roku 1 800, kdy nastal rozkvět dolů a prvního

průmyslu, se i lesnické stejnokroje začínají černat, zřejmě pod vlivem dominantního oboru – hornictví, ponechávají si pouze lovecké, myslivecké a lesnické symboly, většinou v kovovém provedení nebo také s výšivkou. Tím se odlišují od ostatních dobových stejnokrojů, barva bývala často i zelenočerná. Svědčí o tom nejstarší dochované lesnické stejnokroje na světě, které čas od času vystavujeme, vlastní je stát a jsou uloženy v Národním zemědělském muzeu Praha, v expozici lesnictví, rybářství a myslivosti, v loveckém zámku Ohrada. Těch nejstarších dochovaných cca 30 exemplářů představuje světový unikát a dokládají vysokou kulturu odívání našich předků, včetně kvalitního provedení i materiálů, většinou jsou bohatě zdobeny a dokládají váženost jejich nositelů. Zhruba v polovině 19. století převládají opět původní barvy – zelená, hnědá a šedá. Revoluční rok 1848 umožňuje ve své podstatě i poddaným odít se do „nějaké myslivecké uniformy“, což dle záznamů dobových písmáků lidé rádi činili a napodobovali veškeré průvodní jevy, dosud dovolené jen šlechtě a personálu, což se projevilo i v právu lovit. Samostatnou kapitolou lesnických uniforem je počátek vzniku „ČS. státních lesů a statků“ – od roku 1928 je datován vzor, který až na malé detaily používaly také Vojenské lesy a statky (pouze vždy jiný znak).

■ **Jaká byla v minulosti hlavní funkce uniform?**

Uniformy měly v historii především reprezentovat vlastníka a odlišit zaměstnance od ostatních osob, což bylo většinou spojeno také s možností postihovat jiné osoby, které by páchaly např. trestnou činnost na majetku. Dále měly poskytovat ochranu před klimatickými podmínkami. V neposlední řadě šlo o povzbuzení hrdosti na daný profesní stav, udržování příslušné stavovské a kolektivní soudržnosti a zdůraznění mimořádného postavení nositele.

■ **A jaké poslání mají podle vás lesnické uniformy dnes?**

Dnes by uniforma měla v podstatě splňovat totéž co v minulosti, dnes jde navíc o bonus ze strany zaměstnavatele, dále zpravidla i o řešení zákonného nároku na osobní ochranné pracovní pomůcky a především o moderní pojetí firemní oděvní kultury.

Většina vlastníků lesů má svůj vzor slavnostního i pracovního stejnokroje pro lesnický, případně myslivecký personál, včetně doplňků a obuvi a k tomuto účelu mají své dodavatele. Nabídka je opravdu obrovská, nikdy taková v historii nebyla.

■ **Budí podle vás ještě v očích veřejnosti lesnické stejnokroje vážnost tak jako dříve?**

Troufám si říci, že i v našich podmínkách požívají nositelé lesnických uniform úctu svého okolí, zajisté také záleží na jejich osobních vlastnostech a na zkušenostech lidí, se kterými přijdou do styku. Historická úcta, dle mého mínění, velmi souvisela se skutečností, že postavení loveckého, mysliveckého a později lesnického personálu všech úrovní výrazně ovlivňovalo životy všech obyčejných lidí, byli na nich hodně závislí. Veškeré zásadní záležitosti, ovlivňující tehdejší denní život lidí, byly v zásadě v rukou personálu vlastníka zemědělské půdy a lesů, který přišel s běžným obyvatelstvem do přímého styku velmi málo. Myslivecký a lesnický personál byl součástí celého hospodářského celku – velkostatku, panství apod., a v té době jeho uniformy většinou souvisely a ladily s ostatními stejnokroji, používanými na panstvích.

Dnes o velkou část uvedených požitků nikdo zájem nemá, snad kromě sběru lesních plodů, zejména hub. Tato skutečnost významně ovlivnila postavení lesníků ve společnosti.

■ **A jaký je podle vás vztah samotných lesníků k uniformám? Budí stá-**

le ještě pocit hrdosti v těch, kdo je nosí?

Většina lesníků, i když to často nepřízná, je na svoji příslušnost ke svému starobylému stavu a povolání hrdá, včetně uniformy. Ne každý však o tom ochotně vypráví.

■ **Jaké barvy se v historii a dnes používají při výrobě lesnických stejnokrojů? Převažovala vždy zelená?**

Lesnický stejnokroj používá jiný odstín zeleně, nežli ostatní uniformované složky (celníci, armáda, donedávna policie). Někdy se jí říká travní zeleň nebo zeleň jehličí – obdoba německého „Alpenloden“. Vždy využívá lesnickou nebo mysliveckou symboliku (žaludy, větvičky, lov. trubky, parohové knoflíky, lístečky apod.), a to nejen u nás, ale i v zahraničí.

V zásadě vždy převažovala zelená, šedá, hnědá – jejich odstíny a kombinace, s výjimkou konce 18. století a počátku 19. století, kdy přišla ke slovu zelenočerná až černá. Existují i výjimečné speciální stejnokroje, např. arcibiskupských lesů (skořicově hnědé sako, černé kalhoty). V tomto případě byla barva saka trojí, dle stupně řízení.

■ **Jaký byl vývoj materiálů pro výrobu lesnických a mysliveckých uniform? Jaké materiály převažují dnes?**

Materiál na uniformy byl v minulosti velmi nákladnou záležitostí a hospodářské výsledky majitele panství většinou rozhodovaly o délce užívací doby či obměně (neobjevil jsem nikde stanovené užívací doby jednotlivých stejnokrojových součástí). V některých případech rozhodovaly jiné okolnosti, např. knížata Paarové v Bechyni byli provozovateli říšské pošty, což jim přinášelo obrovské jmění, a lesnický a myslivecký personál se převlékal a obouval víceméně stejně s pošťáky, protože oni byli rozhodující. Nejvyšší šlechta byla povinována stavět císaři vojsko v případě potřeby, i pro tyto účely sloužil odolný personál a nákup materiálů se občas přizpůsobil i této praktické potřebě.

Nejvyšší luxus představovaly vlněné tkaniny z čínského města Nankin, z něj byly ušity i nejdražší uniformy. Dnes se využívá opět vlněná látka různých gramáží a úprav, záleží hlavně na tom, zda jde o celoroční stejnokroj, nebo zda existuje letní a zimní verze. Používají se také různé poměry směsí vlny a umělého vlákna, oblíbené jsou příměsi elastanu (odlehčení). Bohužel z ČR téměř vymizeli výrobci tradičních kvalitních textilních materiálů, ti poslední bojují o existenci.

Stejnokroj šlechtického rodu Clary-Aldringen (2. polovina 19. století).

Epoleta ze stejnokroje knížecího rodu Kinských (kolem roku 1800).

■ **Jak se v minulosti a dnes podle uniformy a odznaků dala a dá poznat „hodnost“ či pracovní zařazení jejího nositele?**

Lesnický stejnokroj nezná hodnost, šlo vždy o funkční označení. Pouze u Vojenských lesů a statků v období socialismu měli někteří představitelé podniku i vojenskou hodnost. Funkční označení se používalo i v minulosti, většinou se řešilo barvou označení (třístupňové řízení zelená, stříbrná, zlatá a příslušný počet „hvězdiček“), také se používalo různé označení v podobě prýmků na rukávech, v 18. a 19. století byla funkce zvýrazněna na epoletách (třásněmi). Těch odlišení uvnitř příslušné sociální skupiny bylo bezpočet, v naší firmě

se dodnes používá u některých šlechtických rodů různá šíře a barva lampasů, počet knoflíků na rukávu, šíře manžety, barva knoflíků, různá výlož límce apod.

■ *Co všechno je dnes obvykle součástí lesnického stejnokroje?*

Potřeby v minulosti byly trochu jiné, nežli dnes. Taková ustálená představa je: slavnostní a pracovní stejnokroj (sako, 2x kalhoty, golfky, vesta, 2x sukně, vázanka, klobouk, zimní čepice, šála, rukavice, košile zelená, košile bílá, bundokošile i s výstuhou, ponožky, podkolenky, polobotky, terénní obuv, dlouhý kabát, 3/4 kabát, brašna, šle, opasek, svetr pletený, zimní bunda pracovní, letní bunda pracovní, zimní kalhoty pracovní, letní kalhoty pracovní, letní a zimní pracovní vesta, pracovní košile letní a zimní, golfky pracovní, plášť do deště). Toto bývají obvyklé stejnokrojové součásti velkých lesnických organizací, většinou tuto strukturu používají i menší organizace (státní správa, městské a obecní lesy, privátní lesy), a to nejen u nás, ale i v zahraničí – Francie, Polsko, Litva, USA, Ukrajina, Ruská federace atd. Většinou se jim říká „povinné součásti stejnokroje“, a pokud je pracovník nemá, většinou si nemůže pořídit doporučené, nepovinné, ale přípustné součásti stejnokroje (většinou různé typy košil, trik, roláků, svetrů, vybavení pro extrémní vedra – letní komplety, extrémní zimu – speciální materiály, gumové holínky, nízká obuv apod.). Zvlášt-

ní nařízení se často týkají vybavení pro účely reprezentačních akcí, kde jednotný vzhled přispívá k reprezentativnosti podniku.

V současné době jsou slavnostní lesnické stejnokroje stále hojně používány, ještě více však pracovní stejnokroje, které v ideálním případě, pokud prošly příslušným atestem, mají splňovat podmínky osobních ochranných pracovních prostředků (takto to řeší např. Správa CHKO a NP Šumava, donedávna i s. p. LČR).

■ *Jaká jsou pravidla pro výrobu stejnokrojů? Existuje nějaká centralizace či normy nebo si může každý vyrobit uniformu podle svého?*

Protože pravidla téměř neexistují, všechny zásadní modely a varianty jsem já konkrétně dlouhodobě řešil patentováním přes chráněný průmyslový vzor, v jednom případě jsem byl nucen jít i soudní cestou.

Myslivecké stejnokroje

■ *Bavíme se o oblékání lesnickém, ale to nelze zcela oddělit od toho mysliveckého či loveckého. Jak se v minulosti prolínala tato povolání a jak se to promítlo do oblékání?*

Člověk byl během svého vývoje nejdříve sběračem a hned poté lovcem. Myslivcem se stal, když začal se zvěří promyšleně hospodařit. Od dob vzniku nobility se tvořily nejdříve okolo panovníka lovecké skupiny, tyto zvyky pak přejímala ostatní tvořící se šlechta, klér, částečně města. V okamžiku, kdy lov přestal být dominantní a les se stává důležitým hospodářským zdrojem pro majitele, začíná převládat pracovní náplň lesníka, zůstává však i specializovaný myslivecký personál, kterého zhruba od 18. století stále ubývá, převládají lesnické specializace.

Pozoruhodné jsou různé zákonné úpravy, např. patent Karla VI. z roku 1713, kdy stejnokroj myslivců z povolání, resp. jeho podstatné součásti – zelený límec a doplňky, později lovecký tesák a borlice – byly chráněny několika císařskými patenty. V tomto období existovalo také nařízení panovníka, které zakazovalo nosit oděv se zeleným límcem nemyslivcům. Výjimka byla udělena pouze šlechticům.

■ *Jsou myslivecké stejnokroje nějak uniifikované?*

Již na počátku 30. let dvacátého století vznikla myšlenka zavedení stejnokroje pro členy jednotné myslivecké organizace, její představitel se však nedovedl dohodnout na jeho podobě. Druhá světová válka dis-

kuzi ukončila, v období socialismu si myslivci často nechávali šít různé stejnokroje dle svých představ. Něco málo produkoval tehdejší oděvní průmysl, často se také jednotlivé součásti získávaly od zaměstnanců státních lesů.

Na začátku 90. let jsem navrhnul podobu slavnostního vzoru stejnokroje ČMMJ, naše národní delegace se do něj oblékla v rámci Valného shromáždění CIC (Světové rady pro lov a chov zvěře), konaného v roce 1998 v Praze. Předtím byl také postupně schválen různými orgány ČMMJ a řádně zaregistrován u Úřadu průmyslového vlastnictví ČR. V roce 1999 si jistá firma zařídila náhle tzv. „doporučený vzor“ a tím více méně skončil pokus o jednotnou uniformu ČMMJ, přestože jsou dodnes obě verze vyráběny a používány. Přes všechny nezdary tento zápas nevzdávám a věřím, že jsou a budou existovat myslivecké spolky, které se chtějí i touto formou přihlásit k jednotné organizaci ČMMJ.

Zajímavosti ze zahraničí

■ *Jaká je situace v okolních zemích? Byl vývoj například ve středoevropských zemích obdobný tomu u nás?*

Vývoj v okolních zemích je naprosto obdobný jako u nás, snad v Polsku jsou v oblíbenosti jiné typy zelené barvy, Maďarsko, Slovensko, Rakousko má téměř stejný vkus i tradice.

■ *V jaké cizí zemi vás lesnické uniformy nejvíce zaujaly?*

Propracované lesnické stejnokroje mají určitě v USA, podobají se spíše silovým složkám. Nabízí například „těhotenské stejnokrojové šaty“, v některých oblastech „plavecký stejnokroj“ nebo model pro „lesní hasiče“. Jinak krásné jsou např. francouzské stejnokroje.

V naší sbírce lze vidět stejnokroje z téměř 50 zemí světa, včetně exotických zemí jako Namibie, Zambie, Svazijsko, Madagaskar, Mozambik, Zimbabwe, Argentina apod.

Sbírka lesnických a mysliveckých stejnokrojů

■ *Vaše sbírka zahrnuje přes 500 lesnických a mysliveckých uniforem a stali jste se tak držiteli světového rekordu. Jak obtížné bylo nechat se do Guinnessovy knihy rekordů zapsat?*

Navštívil jsem více jak 40 zemí 4 kontinentů a postupně se svými přáteli nasbíral to, co dnes představuje největší sbírku na světě. Momentálně čítá 540 stejnokrojů.

Sbírka lesnických a mysliveckých uniforem na výstavě Silva Regina 2012.

Zápis do Guinnessovy knihy rekordů je naprosto samostatný příběh, který započal někdy v roce 2009, při přípravě výstavy SILVA REGINA 2010 v souvislosti s možností požádat o uznání rekordu České republiky, což se podařilo. Celý proces žádosti o rekord světový je ale nesmírně složitý, nákladný, pracný, obtížně realizovatelný (každý stejnokroj musel mít dopředu vystaven rodný list s mnoha požadovanými údaji, detailní popis, ev. číslo, fotku v požadovaném rozlišení a potom konečný soupis všech stejnokrojů), protože podmínky stanoví manažeři Guinnessovy knihy rekordů logicky tak, aby byly téměř nesplnitelné. Úsilí a snaha s tím spojená spolu s celkovými finančními náklady ale snad ani nestojí za ten krásný pocit.

■ **Jaké jsou nejcennější exponáty ve vašich sbírkách?**

Doufám, že ty nejcennější máme stále před sebou. Velmi si cením stejnokrojů státních lesů od r. 1928 až doposud, včetně vojenských lesů, vyskytuje se mezi nimi přes 150 základních modelů a těžko říci, zda vůbec nějaká součástka ještě chybí. Z vlastní tvorby jsou unikátní stejnokroje šlechtických rodů Čech, Moravy a Slezska, od nichž vlastním autorské originály včetně stejnokrojů jednotlivých majitelů panství.

Ve sbírce jsou dále např. osobní stejnokroj P. R. Popoviče – 6. kosmonauta svě-

ta, p. Žirinovského – místopředsedy ruské dumy, vybavení Karla Lopraise a jeho týmu na různé ročníky závodu Paříž–Dakar (některé součásti jsou původně pracovní lesnické), dále myslivecký stejnokroj bývalého prezidenta a premiéra Litvy Algirdase Brazauskase, kompletní pozůstalost Josefa Hromase (od 1. 11. 2014 vystaveno pro veřejnost spolu s výstavou Ak. Miroslava Vyskota v Muzeu ARTEMIS V Uhlířských Janovicích). Bohužel rok už bude od náhlého úmrtí Jiřího Nováka, tak bychom rádi vzpomněli i na něho.

Součástí sbírky je i vybavení loveckého kempu Josefa Vágnera, českého lesníka, proslaveného především díky ZOO a safari ve Dvoře Králové. Jeho životní dílo dodnes slouží dalším generacím a otvírá jim obzory. Snad nikdo neuměl nosit lesnickou uniformu jako on. Zemřel v roce 2000, od té doby se skupina nadšenců snaží natočit o této výjimečné osobnosti dokumentární hraný film, pro nějž pomáhám shánět podporu. Domnívám se, že právě popularizace prostřednictvím osobnosti typu Josefa Vágnera je nejúčinnějším receptem na posílení renomé lesnického stavu, protože byl věrohodný, autentický, oblíbený a jedinečný.

■ **Kde lze vaše sbírky momentálně vidět?**

V těchto dnech svážíme jednotlivé exponáty, které byly v sezóně zapůjčené různým hradům a zámkům, a připravujeme

výstavní rok 2015, včetně objektu, kde bude kompletní sbírka v budoucnu umístěna (místo je zatím v jednání), a to nejen jako historie a současnost loveckých, mysliveckých a lesnických stejnokrojů, doplňků a obuvi, ale jako muzeum lesnického a mysliveckého personálu od jeho vzniku až po současnost jak v domácích podmínkách, tak v zahraničí.

■ **Poměrně často spolupracujete také s filmovými a televizními produkcemi. V jakých filmech můžeme vaše návrhy a součásti vaší sbírky vidět?**

Z posledních let jde například o filmy Choking hazard, Muži v říji, Habermanův mlýn či Cesta do lesa. Mimořádná byla dlouholetá spolupráce s Bolkem Polívkou a představení Hon na klauny, v divadelní i filmové podobě.

■ **Může do vaší sbírky přispět kdokoli?**

Určitě, pokud prosím najdete cokoli zajímavého, co souvisí s lesnictvím a myslivostí, zejména s personálem, stejnokroji apod. – od starých článků, přes fotografie až po staré ošacení, obutí či doplňky, zavolejte mi na tel. 602 703 540 nebo napište na silvajagd@silvajagd.cz, uvítám vše, včetně vašich (i kritických) připomínek.

Děkuji za odpovědi (14. 11. 2014),

Veronika Lukášová

Foto: archiv Jaroslava Pospíšila

LESNICKÝ STEJNOKROJ A LESNICKÝ PRACOVNÍ ODĚV

ANKETA MEZI ZAMĚSTNANCI LESŮ ČR

Šárka Matějčková

Je lesnický stejnokroj u zaměstnanců Lesů České republiky, s. p., přežitek? Není! Vyjadřuje především příslušnost k lesnickému stavu, na který jsme hrdí, a zároveň je to projev sounáležitosti s podnikem Lesy ČR. Takto se vyjádřila většina zaměstnanců, která se zúčastnila nedávné ankety na téma oblečení vypsané vedením podniku.

Důvody k vypsání ankety

V první polovině září 2014 proběhla mezi zaměstnanci Lesů ČR anonymní anketa na téma jejich spokojenosti s současným lesnickým stejnokrojem a s lesnickými pracovními oděvy (LPO). Smyslem ankety bylo zjistit názor našich zaměstnanců na současný stav, dát prostor pro jejich představy, návrhy a připomínky, a tak je aktivně zapojit do budování nové koncepce, která se jich každodenně úzce dotýká. Anketa byla zaměstnancům zpřístupněna prostřednictvím firemního intranetu.

Zapojilo se do ní celkem 995 našich zaměstnanců, tedy prakticky 1/3 všech kmenových zaměstnanců, z toho 199 žen a 796 mužů. Co se týče věkové struktury, nejpočetněji byla zapojena věková kategorie 31–40 let, následována skupinou 41–50 let. To odpovídá i věkové struktuře podniku jako celku.

Zaměstnanci posuzovali stejnokroj a LPO jednotlivě dle daných kritérií, obuv byla vždy hodnocena samostatně. U stejnokrojů nás zajímal názor na design, střih, kvalitu materiálu, funkčnost, dostupnost velikostí a celkový dojem. U lesnických pracovních oděvů jsme navíc chtěli znát názor na odolnost a životnost oděvů. Hodnotilo se jako ve škole, tedy na stupnici 1 (výborný) – 5 (nedostatečný). Naši zaměstnanci rovněž beze zbytku využili prostor pro komentáře, sešlo se nám 985 názorů, podnětů i kritických připomínek.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem našim zaměstnancům, kteří se ankety zúčastnili, za jejich odpovědný přístup k dané problematice, praktické návrhy i za důvěru, kterou do svých komentářů vložili. Nemálo komentářů bylo i podepsáno.

Výsledky jsou spíše kladné, ale stále je co zlepšovat

A jak tedy zaměstnanci Lesů ČR hodnotí současný stejnokroj a lesnický pracovní oděv? Z hodnocení stejnokroje vyplývá převládající spokojenost a dosažené známky ve všech oblastech ukazují, že naši zaměstnanci uniformu hodnotí kladně. Je ale samozřejmě co zlepšovat. Připomínky směřovaly k snižující se kvalitě materiálu, k nejednotnosti barev a objevily se i požadavky na líbivější střih pro ženy. Zaměstnanci rovněž doporučili např. tmavší límeček u sak a navrhli další doplňky jako šátek pro ženy místo kravaty. Současná dámská a pánská obuv ke stejnokroji není dostatečně reprezentativní, připomínky se objevily také k pohodlnosti nošení.

V případě hodnocení lesnických pracovních oděvů byla patrná zejména nespokojenost s funkčností, odolností a životností materiálů. V komentářích se nejčastěji objevovaly požadavky na vyšší voděodolnost, prodyšnost či rozšíření sortimentu především pro letní období a o doplňky. Zaměstnancům rovněž chybí např. dostatečně velké uzavíratelné kapsy na oděvech pro pracovní pomůcky. I v této kategorii byly připomenuty chybějící dámské střihy pracovního oblečení. Velmi chváleno bylo naopak funkční prádlo, kvalitní ponožky a mikiny. U pracovní obuvi bylo poukazováno zejména na malou životnost a odolnost v terénu, nižší funkčnost a nedostatečné možnosti výběru.

Průměrná známka dle jednotlivých kategorií byla u stejnokrojů 2,4, u lesnických pracovních oděvů pak 2,9. Přes všechny kritické připomínky mnoho zaměstnanců ocenilo vybavování personálu lesnickým stejnokrojem a oděvy jako důležitý benefit.

Jak Lesy ČR výsledky ankety využijí?

Toto jsou tedy hlavní a pro nás podstatné poznatky, které anketa přinesla. Vedení podniku Lesů ČR i na základě těchto výsledků připravuje novou koncepci stejnokrojů a lesnických pracovních oděvů, která by se měla dotknout všech oblastí. Jako příklad je možné uvést revizi bodového přidělu u jednotlivých pracovních pozic, od kterého se odvíjí nárok na příslušné kategorie oděvů, nebo změny týkající se výstrojního skladu, který bude více prozákaznický vybaven a orientován.

Významnou změnou bude i připravovaný podnikový dress code, který nejen upraví pravidla pro nošení lesnického stejnokroje, ale i doporučí vhodnost dalších oděvů při výkonu práce.

Dále budou zahájena jednání s dodavateli o kvalitě použitých materiálů, bude rozšířen sortiment nebo revidován počet dodavatelů v případě lesnických pracovních oděvů a obuvi. Snahou bude, aby zaměstnanci byli oděni do kvalitních, odolných a funkčních pracovních oděvů. Jedním z aktuálně diskutovaných řešení je i možnost proplácení dokladů do určité výše za nákupy lesnických oděvů a obuvi pořízených zaměstnancem v souladu s pokyny a s dress codem podniku. Změny v této oblasti nelze provést skokově. Předpokládáme, že obměna způsobu pořizování pracovních oděvů a stejnokrojů se projeví v horizontu jednoho roku.

Cílem nové koncepce je, aby zaměstnanci byli efektivně, funkčně a esteticky vybaveni pro řádný výkon práce a zároveň vždy vhodně reprezentovali Lesy ČR a lesnictví obecně.

Autorka:

Mgr. Šárka Matějčková

Vedoucí odboru personálního a ekonomiky práce

Lesy České republiky, s. p.

E-mail: matejkova@lesy.cz

JAK LESNICKÉ PODNIKY OBLÉKAJÍ SVÉ ZAMĚSTNANCE?

ANKETA MEZI ZAMĚSTNAVATELI V LESNICTVÍ

Anketa Lesnické práce

Hlavně, aby bylo oblečení zelené a nešustilo. Nejdůležitější součástí výbavy jsou boty. Nejrychleji se opotřebovávají kalhoty a košile. Také to vyplývá z ankety mezi podniky zaměstnávající personál v lesnictví. Přečtěte si, jaké oblečení a další výbavu poskytují svým zaměstnancům, jak ho vybírají nebo co pro ně znamená lesnická uniforma.

1. Jaký způsobem vaše společnost řeší oblékání svých zaměstnanců?
2. Co všechno je součástí vybavení od zaměstnavatele?
3. Jakým způsobem vybíráte vybavení pro zaměstnance v lesnictví?
4. Jaké jsou zkušenosti zaměstnanců s poskytovaným vybavením, co by se dalo zlepšit ze strany dodavatelů?
5. Jaká součást výbavy se opotřebovává nejrychleji?
6. Jakou roli podle vás v dnešní době hrají lesnické stejnokroje?

Lesy České republiky, s. p.
Šárka Matějčíková, vedoucí odboru
personálního a ekonomiky práce

1. Zaměstnancům, kteří vykonávají určitou pracovní funkci, plně hradíme nad rámec zákonných povinností oděvu a oděvních součástí. Jedná se o stejnokroj LČR, který slouží k reprezentaci podniku, a o lesnický pracovní oděv pro práci v terénu, který chrání zaměstnance před negativními vlivy povětrnostních a terénních podmínek. Zaměstnanci, kteří tento nárok nemají, používají běžný civilní oděv.

V současné době připravujeme revizi vnitřního předpisu, který tuto oblast upravuje. V přípravě je rovněž podnikový dress code – tedy pravidla oblékání pro zaměstnance LČR.

2. Součástí stejnokroje LČR jsou především sako, kalhoty, košile, kabát, kravata, čepice s kožešinou a obuv. Ženy dostávají rovněž sukni. K výběru jsou také doplňky jako rukavice, šála apod.

V případě lesnických pracovních oděvů mohou zaměstnanci prozatím vybírat bundy, fleecové mikiny, kalhoty v letním i zimním provedení, pracovní košile, různé druhy obuvi a holínky. Opět mají k dispozici doplňky, jako jsou čepice, rukavice, šála, podkolenky, funkční prádlo, klobouk apod.

3. Lesnický stejnokroj je dle průmyslového vzoru vybírán formou veřejné zakázky. Lesnický pracovní oděv je v současné době vybírán rovněž veřejnou zakázkou. V budoucnosti bychom chtěli výběr oděvů svěřit přímo zaměstnancům, kteří si v rámci platného podnikového dress code pořídí zboží, které jim nejlépe vyhovuje, a to do výše přiděleného ročního limitu.

4. V současné době se objevují případy použití nevyhovujících materiálů, střihů, nižší funkčnosti oděvů i obuvi. Dalšími prohřešky dodavatelů je nedodržování lhůt a nabídky velikostí.

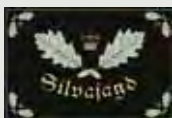
5. Míra opotřebení jednotlivých oděvů je dána konkrétní náplní práce zaměstnance. Někteří prakticky stále používají lesnický stejnokroj, jiní ho využijí pouze několikrát za měsíc. Venkovní zaměstnanci mají samozřejmě vyšší míru opotřebení u lesnických pracovních oděvů. Nejdůležitější a neopotřebovanější bývá pracovní obuv.

Aktuální společenský stejnokroj Lesů ČR, s. p.
Foto: archiv LČR

ANKETA MEZI VÝROBCI A PRODEJCI OBLEČENÍ PRO LESNÍKY

- 1. Jaké vybavení pro lesníky (oblečení a obuv) je součástí sortimentu vaší firmy (stejnokroje, funkční oblečení apod.)?**
- 2. Jaké novinky v oblasti oblečení a obuvi (výrobky, materiály) by mohly být zajímavé pro lidi pracující v prostředí lesnictví?**
- 3. Na co by se zákazník podle vašich zkušeností měl soustředit při výběru oblečení a obuvi pro práci v lese?**
- 4. Jaké jsou hlavní zásady pro zvýšení funkčnosti a trvanlivosti oblečení a obuvi do terénu?**

SILVAJAGD JAROSLAV POSPÍŠIL, ŘEDITEL

Silvajagd je specializovaným producentem oděvů, doplňků a obuvi pro pracovníky lesního a vodního hospodářství, rybářství, myslivosti a ochrany přírody od r. 1990. Zčásti jsou vyráběny dle vlastních chráněných průmyslových vzorů, využívá také vlastní produkce subdodavatelských partnerů.

1. Od ponožek po klobouk, jde cca o 1000 různých výrobků (stejnokroje, funkční oblečení), veškeré doplňky a obuv.

2. Jednoznačně různé nanotechnologické úpravy, především úpravy proti oděru, zašpinění, pocení, obecně proti hmyzu a speciálně komárům, delší dobu jsou v obecném používání také různé variace teflonových úprav proti vodě a uspinění. U obuvi i oblečení je to používání paropropustných membrán, především značky Gore, membrán proti větru (oděvy typu Windstopper, soft-shell).

Zde je nutno zdůraznit, že na trhu se dnes vyskytují stovky membrán, málo však skutečně kvalitních. Rozdíly i v ceně jsou obrovské, mnohé výrobky jsou spíše jen marketingovou hrou a většinou to, co je zdánlivě levné, je nakonec drahé. Veškeré opravy převratné materiály se dlouhodobě vyvíjejí, první použití je většinou v kosmickém průzkumu, později je využívají armády, hasiči, záchranáři a ostatní ozbrojené složky (policie, celníci) ve vyspělých zemích, následuje využití v oblasti extrémních sportů. Nejmasovější použití pak bývá u osobních ochranných pracovních pomůcek a stejnokrojů, zejména u profesí, kde jsou zaměstnanci delší dobu vystaveni nejrůznějším povětrnostním a klimatickým vlivům, kam ještě lesnictví patří.

3. Jediná sázka je na kvalitu, používání materiálů světově ověřených značek s patřičnými atestacími, jen tak lze zajistit potřebný komfort pracovníků po celou dobu užívání výrobku. Výběrová řízení, která sledují pouze cenu výrobků, jsou cestou do pekla. Organizace by měly vyžadovat individuální atestaci výrobků od renomovaných zkušebních ústavů.

4. Pravidelná údržba a péče o své vybavení, dodržování předepsaných návodů a postupů uvedených u výrobků (spreje, vosky, mazadla apod.).

BANNER, s. r. o. MILAN JENÍČEK, JEDNATEL

Firma BANNER, s. r. o., je českou výrobní firmou a nabízí velkoobchodně již 22 let rozsáhlý sortiment oděvů v plném velikostním sortimentu pod obchodní značkou BANNER® a také dalších doplňků pro pracovníky v lesnictví, ale i pro myslivce, turistiku apod.

1. Naši zákazníci si mohou vybrat z mnoha typů odolných oděvů do terénu i oděvů pro běžné nošení – bundy (i s klima-membránou), vesty, kalhoty, fleecové oděvy, svetry, košile, polokošile, trika, čepice, funkční prádlo, společenské uniformy a doplňky, které dodáváme z centrálního skladu (standardní sortiment výrobků zde neustále doplňujeme) či v krátké dodací době přímo z vlastní výroby. Díky kvalitnímu technologickému zázemí firmy a vlastním výrobním kapacitám můžeme pro zákazníky vytvořit speciální druhy oděvů dle požadavku a také oděvy doplnit výšivkami, nášivkami apod. Kromě toho má naše firma 18 vlastních firemních prodejen, kde lze kromě standardního sortimentu oděvů najít i malosériové výrobky či exkluzivní série oděvů vyráběných pouze pro naše prodejny a širokou škálu doplňků.

2. Stále se snažíme vyvíjet nové druhy oděvů, jak z hlediska účelnosti, odolnosti, tak i vzhledu s použitím kvalitních materiálů. Připravili jsme speciální pracovní komplety ze silné tkaniny Routan (robustní tkanina „canvas“), či pracovní-sportovní kolekce odolných oděvů v odstínech hnědé barvy s velkou volností pohybu. Při aktivním pohybu je důležité i kvalitní funkční prádlo odvádějící pot od pokožky a samozřejmě i ochrana před nepříznivým počasím – viz bundy i kalhoty s klima-membránou (nepropustnost pro vodu a prodyšnost pro páry zevnitř, přelepené švy). Pro pracovníky v lesnictví se v praxi osvědčily materiály z mikrovlákna (lehké, odolné) či speciální dvouvrstvé tkaniny (pevné a odolné). Všechny látky mají vodoodpudivou úpravu se snadnou údržbou praním.

3. Samozřejmě je to určeno povahou práce v lese. Ale vždy je vhodné volit kombinace prověřených materiálů (lehké, odolné proti otěru i roztržení,

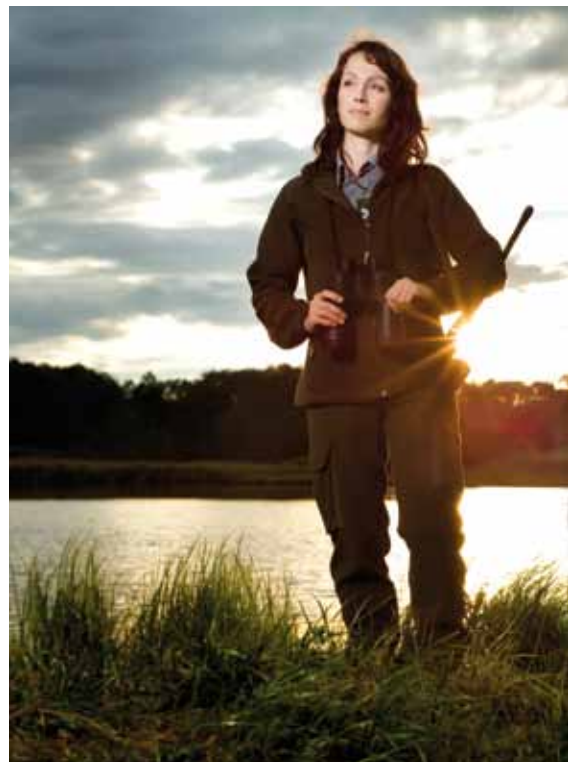
Pro obnovu oděvů je každá výstrojná součást ohodnocena body. Zaměstnanec si může opotřebované oděvy či obuv znovu objednat prostřednictvím centrálního skladu, a to do výše svého bodového limitu.

6. Výsledky naší ankety (viz str. 16, pozn. red.) naprosto jednoznačně potvrdily, že stejnokroj ke státnímu podniku LČR i k lesnictví obecně stále patří. Prakticky všichni účastníci odpovídali v duchu, že stejnokroj je výrazový prostředek příslušnosti k lesnickému stavu a projev sounáležitosti k podniku. Pouze 5 zaměstnanců z celkového počtu 995 účastníků ankety vidí lesnickou uniformu jako přežitek.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Libor Strakoš, výrobní náměstek

1. VLS ČR, s. p., zaměstnává cca 430 zaměstnanců kategorie THP. Nákup lesnického oblečení sloužícího k výkonu práce zajišťuje v současnosti státní podnik prostřednictvím čtyřletých smluv uzavřených se třemi dodavateli na základě

Ukázka venkovní výstroje zaměstnanců VLS ČR, s. p.

výsledků veřejné soutěže. Jsou to společnosti Koutný, spol. s r. o., Margita a Bannerservis, s. r. o. Platnost současných smluv končí v roce 2015.

2. Povinnou součástí pro zaměstnance je společenský stejnokroj, skládající se zejména ze saka, sukně u žen, kalhot u mužů a slavnostních košil. Další částí vybavení je funkční oblečení (fleecové bundy, trička), kancelářské a lovecké oblečení (bundy, kalhoty, košile a další doplňky). Pro výběr vybavení je stanoven na každý rok finanční limit, v rámci něhož si zaměstnanec vybírá a obměňuje jednotlivé součásti dle potřeby a opotřeбенí. Pracovní boty si zaměstnanci v rámci přiděleného ročního finančního limitu nakupují sami.

3. Lesnické oblečení vybíráme veřejnou soutěž, rozdělenou na samostatné části, umožňující výběr více dodavatelů. Podmínky obsahují mimo specifikace jednotlivých druhů vybavení i požadavek na kvalitu materiálu a maximální dodací lhůty.

4. Kvalita dodávaného lesnického oblečení se postupně zlepšuje, přesto se občas objevují nedostatky zejména v kvalitě použitého materiálu. Výrobci lesnického oblečení by mohli zlepšit trvanlivost a více využívat moderní materiály.

5. Nejvíce se opotřebovávají a mění nejčastěji používané části vybavení – kalhoty a košile. Variabilita sortimentu a způsob

obměny by měly našim zaměstnancům umožnit vybrat si to, co jim nejvíce vyhovuje a co nejvíce používají.

6. Lesnické stejnokroje považují i v současné době za projev hrdoosti k příslušnosti k lesnickému stavu.

Správa Krkonošského národního parku
Radek Drahný, vedoucí oddělení styku
s veřejností

1. Správa KRNAP vybavuje své zaměstnance jednotnou uniformou.

2. Bundy, kalhoty, fleecové mikiny, trička, košile a kšiltovky.

3. Výběrovým řízením.

4. To je otázka spíše na zaměstnance. Já jsem rád, že konečně máme oblečení, které dobře vypadá a v terénu „funguje“. Musíme totiž skloubit oblečení pro lidi pracující v kanceláři (pohodlnost oblečení) s oblečením pro venkovní personál, kde je důraz kladen spíše na ochranu proti zimě, voděodolnost či prodyšnost.

5. Kalhoty a trička.

6. Důležitou. Je to součást vizuální kultury instituce. Jak už bylo řečeno výše, u nás se jedná o nelehké skloubení uniforem do interiéru a uniformy navenek.

Správa NP a CHKO Šumava
Jan Dvořák, tiskový mluvčí

1. Správa NP a CHKO Šumava se jako příspěvková organizace řídí Směrnicí MŽP o služebních a terénních stejnokrojích, která vychází z ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhlášky č. 395/1992.

Ve směrnici je stanoveno, jaké součásti služebního stejnokroje mohou zaměstnanci dostat. Součásti jsou rozděleny na povinné a přípustné. Každý zaměstnanec obdrží

ANKETA MEZI VÝROBCI A PRODEJCI OBLEČENÍ PRO LESNÍKY

s vodooodpudivou úpravou) s funkčním designem oděvů (např. tvarované rukávy), který umožňuje volnost a nijak neomezuje při práci či pohybu a s použitím různých funkčních detailů. Praktičnost oděvů je zvýšena použitím klima-membrány – ale vždy je nutné volit kvalitní klima-membránu s přeplepenými švy (z důvodu zvýšení odolnosti používáme klima-membránu jako samostatnou vrstvu mezi vrchní vrstvou a podšívku – nelaminovanou na vrchní tkanině).

4. I když jsou oděvy i obuv vyrobeny z kvalitních, odolných materiálů, je nutné dodržovat pravidelné čištění, dle ošetřovacích symbolů uvedených na oděvu. Vhodné jsou také impregnační a prací přípravky, které obnovují funkční vlastnosti látek. U obuvi je dobré dodržovat jejich určení (lehký/těžký terén) a dle použitého materiálu vhodnou údržbu (např. krémování).

TILAK, a. s.
JAN HAUŠKA

Tilak, a. s., je výrobcem oblečení především pro horolezectví a turistiku, nicméně zejména díky spolupráci s firmou Silvajagd jsme naši nabídku rozšířili i o modely pro lesníky. Ty vycházejí z našich nejosvědčenějších modelů, které vyrábíme z méně „šustivých“ materiálů a samozřejmě v zelené barvě. Na tuzemském trhu je Tilak výhradním distributorem německé obuvi Meindl, která má mezi lesníky velmi dobrou pověst.

1. V současnosti nabízíme ucelený systém oblečení, tedy od základní vrstvy až po tu svrchní, která má chránit před rozmary počasí. Jsme jediným tuzemským výrobcem používajícím značkové materiály Gore-Tex®, Windstopper®, Polartec® Power Stretch®. Jedním z nepopulárnějších modelů byla např. vrchní bunda Alpamayo z dvouvrstvého materiálu Gore-Tex® a velmi teplá bunda Antartica. Z obuvi Meindl je stálíci v nabídce model Island Active MFS.

2. Paradoxně se nejedná o novinku. Do našeho sortimentu jsme zařadili výrobky ze speciální bavlny Ventile®. Jde o materiál vyvinutý koncem 30. let ve Velké Británii a používaný během války na letecké kombinézy. Jeho tajemství spočívá v použití velmi dlouhých vláken bavlny pro přizvi a utkaných do velmi těsné vazby. Ventile® má o 30 % hustší vazbu než běžná tkanina. Pokud je vystavena působení vody, vlákna ji absorbují a zvětší svůj objem. Tím zcela uzavřou mezery v osnově i pichy po jehle, a zabrání tak dalšímu pronikání vody. Ventile® se vyznačuje vysokou voděodolností, není však na 100 % nepromokavý podle současných norem a není náhradou moderních membránových materiálů s podlepenými švy. Díky své nehlučnosti, vysoké míře nepromokavosti a odolnosti proti ohni je však vyhledávanou a léty prověřenou alternativou

Foto: archiv VLS ČR

ANKETA MEZI VÝROBCI A PRODEJCI OBLEČENÍ PRO LESNÍKY

a své věrné zastánce má mezi vyznavači hnutí Bush Craft, milovníky přírody či fotografy.

3. Dle mého názoru jsou kritéria podobná jako při výběru oblečení a obuvi pro turistiku, i když samozřejmě každodenní pohyb v lesním terénu má svá specifika. Oděv by měl být v první řadě pohodlný a neomezovat v pohybu. Dále by měl maximálně chránit před nepříznivým počasím a přitom udržovat příjemné vnitřní mikroklima, jinými slovy by se uživatel neměl nadměrně potit. Do třetice by měl být lehký, zároveň však dostatečně odolný, aby se minimalizovalo nebezpečí jeho poškození. To vše jsou docela protichůdné požadavky, ale díky moderním materiálům se nám je daří do značné míry naplnit. Obuv musí být stabilní a poskytovat chodidlu dobrou oporu. Podešev má být s výrazným vzorkem, který má dobrou schopnost samočištění. V neposlední řadě by měla být dlouhodobě nepromokavá. Osobně preferuji obuv vyššího kotníkového střihu s usňovým svrškem a podšívkou s membránou Gore-Tex®.

4. Zásada je jednoduchá, o všechno vybavení řádně pečovat. U oděvů to znamená pravidelně je prát a případně impregnovat, obuv čistit a také pravidelně impregnovat. Na trhu je dostupná celá řada ošetřovacích přípravků různých značek, my dovážíme německou značku Fibertec.

BOHEMIALOV, s. r. o. KAMIL KVASNIČKA

Firma Bohemialov, s. r. o., dováží do České republiky zboží značek Aigle a Chevalier. Švédská firma Chevalier se od roku 1950 zabývá výrobou loveckého a lesnického oblečení včetně doplňků. Francouzská firma Aigle byla založena v r. 1853 a je předním světovým výrobcem gumové obuvi pro lesnictví a lov.

1. V segmentu oblečení pro lesníky a myslivce jsou naším nosným programem produkty firmy Chevalier, která se soustředí především na vývoj a výrobu funkčních oděvů z voděodolných materiálů zn. Gore-Tex. Přírodní materiály, jako je Merino-vlna a bavlna, použité v oděvech určených pro každodenní nošení, vhodně doplňují moderní syntetické technologie použité u oděvů určených profesionálům.

2. Z našeho pohledu již delší dobu dobývají lesnické prostřední materiály původně vzniklé pro sportovní odvětví. Membránové oblečení svými vlastnostmi umožňuje celoroční pobyt v nepříznivých klimatických podmínkách. Oděvy, které mají ve své základní funkci nepromokavost a paropropustnost, již dnes patří k celkem oblíbenému lesnickému vybavení. Ze zkušeností lesníků a myslivců, kteří nám dávají zpětné informace a kteří používají membrány Gore-Tex nebo membrány Chevalite, vyplývá, že vhodnou kombinací vrstev oblékání můžeme dosáhnout téměř dokonalého pohodlí. Samozřejmě, že doma u kamen a pod peřinou nám bude lépe, ale do deště se někdy musíme. Ale nutno říci, že není špatné počasí, je jen nevhodně zvolené oblečení.

Obuv Aigle, kterou lesníkům nabízíme, jsme se rozhodli dovážet na doporučení pracovníků v lesnictví, kteří si ji kupovali individuálně v zahraničí. Holínky jsou vyrobeny

na obnovu stejnokrojových součástí v každém roce 8 500 Kč. Vše se mu eviduje na evidenčním listě stejnokrojových součástí. Dodavatel je vybírán formou výběrového řízení.

2. Zaměstnanci mají možnost si objednat prakticky kompletní oděv na léto i zimu. Bundy, kabáty, saka, košile, mikiny, košile, polokošile, kalhoty, boty (pohorky, polobotky), ponožky, vlněné spodní prádlo (kalhoty a triko).

Zaměstnanci také fasují bezpečnostní vybavení. Kožené kotníkové boty pro THP, kožené kotníkové boty s vyztuženou špičí, protipořezová obuv kožená i gumová, gumové holínky, montérkové soupravy, protipořezové oblečení, soupravy oblečení pro THP (Ukari, Technik), ochranné přilby, rukavice, PVC pláště do deště, čepice a zimní čepice.

3. Podle vhodnosti do terénu a výkonu práce. Při nákupu je hlavním kritériem cena, která má být pochopitelně co nejnižší. Dalším kritériem je to, aby oblečení pro lesníky bylo zelené a také, aby se to zdálo jako drobnost, aby nebylo oblečení šustivé.

4. Zaměstnanci, přesto že jsme několikrát změnili dodavatele a do nabídky byly zapojeny různé oděvy, nikdy nejsou spokojeni. Jednou nesedí čísla, pak není dobrá barva, pak oblečení příliš šustí. Rovněž je rozdíl mezi terénním pracovníkem z oddělení vědy a výzkumu, strážcem a hajným.

5. Někdo rychleji opotřebovává kalhoty, jiný boty, někdo zase košile. Proto je systém obměny oblečení na Správě NP a CHKO Šumavy nastaven tak, že každý zaměstnanec má roční objem peněz, do jehož výše může objednávat to, co potřebuje.

6. Výstrojové součásti – tedy uniformy a stejnokroje – slouží u Správy NP a CHKO Šumava k několika účelům. Uniformy mají spíše reprezentativní charakter a většina personálu je používá spíše příležitostně – např. při poradách, jednáních mimo organizaci, veřejných vystoupeních, seminářích ad. Každodenně jsou nošeny spíše pracovníky v manažerských funkcích. Naproti tomu stejnokroje jsou řadou zaměstnanců správy (zejména terénní pracovníci) využívány prakticky každodenně. Slouží tedy jako hlavní prvek při odívání zaměstnanců se všemi pozitivy: pracovníci organizace docházejí na pracoviště slušně a (relativně) kvalitně oblečení, jejich oděv je jednotně sladěný a odpovídá

jejich pracovnímu zařazení (lesníci – zelená, strážci – černá barva), součásti stejnokroje je i oblečení zajišťující ochranu nositele před nepříznivými povětrnostními vlivy (termodoplňky, svrchní teplý oděv aj.) nebo před nástrahami terénu (pevné kotníkové boty).

Význam stejnokrojů tkví kromě uvedeného také v jasné identifikaci zaměstnance správy v terénu. Díky specifickému označení stejnokrojů znakem NPŠ každý, kdo se s pracovníkem správy setká, pozná, že jde právě o zástupce dané organizace. Mají tedy i částečně reprezentativní charakter – i když v poněkud jiném smyslu než uniformy.

ŠLP ČZU Kostelec nad Černými lesy
Pavel Karnet, asistent ředitele

1. U THP řešíme pracovní odívání tak, že minimálně 2x do roka pozveme na prezentační akci dvě nezávislé společnosti, které své zboží předvedou, a na základě tohoto si zaměstnanci dle ročního limitu bodů a jejich zůstatku z minulého období vybírají stejnokrojové doplňky. Mimo to mají možnost nákupu těchto doplňků dle předem vystavené objednávky u maloobchodních smluvních společností, kde jsou však již tyto součásti poněkud dražší.

Kategorie D (dělnické profese) je vystrojována obdobným způsobem, kde si na základě předpisů pro dané činnosti a profese vybírají dle své osobní karty a jejich zůstatků příslušné ochranné prostředky. Ty jsou zde uvedeny v ks a průměrných cenách. Pokud pracovník volí levnější součást, doba užívání se snižuje a naopak.

2. THP mají předepsán stejnokroj (sako a dvoje kalhoty, ženy sukni), obměna probíhá pravidelně po 3 letech. Stejnokrojové součásti jsou limitovány, jak již bylo uvedeno, limitem „bodů“, dále pak povinnými součástmi (předepsaná bílá a zelená košile apod.). Ostatní součásti jsou doporučeny v rámci vydané vnitřní směrnice.

3. U THP tak, aby splňovalo společenské a praktické předpoklady využití.

U kategorie D především profesní a pře-depsané vlastnosti dané OOPP, další je už na samotných pracovnících.

4. Zejména u některých dodavatelů jde o větší pestrost a širší zboží, dodávané pro jednotlivé profese. Obecně lze říci: „Na co si nemohu sáhnout a zkusit si, to si nekoupím.“ Jde zejména o to neuspěchat prezentaci a řádně vysvětlit zejména u dělnických profesí, která z deseti vystavených bot je vhodná pro jeho profesi a proč a co navíc vystavené zboží poskytuje pro zlepšení bezpečnosti a pohody pracovníka. Jako příklad uvádím holínky do -15 °C, které dříve nikdo pro jejich vyšší cenu nechtěl. Dnes pro jejich termické, ale i mechanické vlastnosti patří mezi jednu z nejžádanějších.

Problematictí nebývají dodavatelé, u výrobců jde zejména o nekvalitní zboží skryté pod jinou výrobní firmou.

5. Nelze srovnávat užitou dobu kalhot s botami a srovnávat venkovní personál s kancelářskými úředníky. Užiténá doba jednotlivých částí oděvu je specifická dle daného pracovního zařazení. Pokud bychom hodnotili nejčastěji měněné zboží, jde o košile a kalhoty.

6. I v dnešní době jde o určitou stavovskou příslušnost, ke které se jednotlivé společnosti a jejich zaměstnanci na základě tradice hrdě hlásí. Jejich odlišnost mezi sebou pak vychází z historických a dobových artefaktů jednotlivých společností, jejich zaměstnanci tímto přestávají být anonymní, takže pak jde zároveň i o reprezentaci těchto společností, a to jak kladnou, tak někdy i zápornou.

Colloredo-Mannsfeld, spol. s r. o.
Michal Pernica, ředitel

1. Tuto problematiku řešíme různě podle pracovního zařazení – zvlášť řešíme oblečení pro dělnické profese a zvlášť pro THP pracovníky. U dělníků máme pro jednotlivé profese stanoveny části oblečení, které jim firma dává a mění podle předem stanovené doby životnosti, popřípadě pokud dojde ke zničení. THP pracovníci dostávají při nástupu do pracovního poměru tzv. startovací set oblečení s logem

Společenský stejnokroj lesního personálu – majetek rodu Colloredo-Mannsfeldů. Foto: archiv Jaroslava Pospíšila

firmy. Pak je zaveden bodový systém a jednotliví pracovníci si můžou do výše každoročně přidělovaných bodů vybrat u našeho dodavatele věci, co zrovna potřebují.

2. Startovací set oblečení pro THP obsahuje pracovní kalhoty, bundu, vestu, košili a sadu triček. Mimo tyto pracovní oděvy každý THP pracovník dostane uniformu, která je na zakázku vyrobena pouze pro naši firmu.

3. Výběr vybavení vychází ze zkušeností venkovního personálu, který stanovil požadavky na oblečení tak, aby splňovalo podmínku funkčnosti, odolnosti a zejména komfortu nošení v proměnlivých přírodních podmínkách. Na základě těchto požadavků jsme oslovili několik firem a vybrali konečného dodavatele.

4. Od nového dodavatele bereme oblečení teprve prvním rokem, ale vesměs je ohlas zaměstnanců pozitivní a jsou s oblečením spokojeni i šířka sortimentu je dostačující. Někdy je problém s jednotlivými velikostmi a jejich aktuální dostupností.

5. Nejčastěji obměňujeme boty a kalhoty.

6. Dnes jednotlivé uniformy slouží k reprezentaci vlastníka obhospodařovaného majetku, což je v našem případě šlechtický rod s dlouhou tradicí. Myslím si, že je dobré ukázat, že nejen spravovaný majetek je v pořádku, ale také že i naši zaměstnanci se umějí vkusně obléci a spoluvytváří tak kladnou image vlastníka.

Děkují za odpovědi (14. 11. 2014),

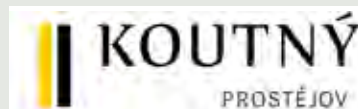
Veronika Lukášová

ANKETA MEZI VÝROBCI A PRODEJCI OBLEČENÍ PRO LESNÍKY

ze 100% přírodního kaučuku. Dříve jsme v naší nabídce měli i obuv jiných značek, ale četnost reklamací byla neúnosná. Tlak na cenu holínek způsobuje, že výrobci nahrazují kaučuk levnější syntetickou surovinou, bohužel na úkor mechanických vlastností.

3. Každý člověk je jiný a má jiné fyziologické vlastnosti. Při výběru oblečení je nutné zohlednit převažující činnost během dne. Osoby s nadměrnou produkcí potu mají, dle našich zkušeností, problémy s nedostatečnou ventilací v oblečení. Proto je třeba pečlivě vybírat např. typ bundy. Dá se říci, že každá bunda, kalhoty nebo kabát mají nějaké specifikum střihu a vybavení, a tudíž nelze jednotně obléknout všechny činnosti v lesnictví do jednoho typu oblečení. Investice vynaložená do kvalitního oblečení není malá, a proto je nutné opravdu individuálně a precizně posuzovat potřeby každého pracovníka. Špatně zvolený oděv výborné značky, nebo jeho špatná kombinace tuto značku ne-návratně poškodí.

4. Pro zvýšení funkčnosti oblečení je z našeho pohledu nutné vrstvit a kombinovat. Šetné praní membránových materiálů je nutností. Většina moderních praček má program na tyto oděvy a nabídka pracích prostředků je dostatečně široká. Holínkám Aigle a veškeré obuvi z přírodního kaučuku nesvědčí sušení na přímém zdroji tepla a na slunci. K dlouhodobému uskladnění holínek je vhodnější chladná místnost.

KOUTNÝ, spol. s r. o. FILIP LOEBE

Společnost Koutný, spol. s r. o., založená v roce 1995 je výrobcem uniform a profesního oblečení pro různé bezpečnostní složky.

1. Kromě jiného vyrábíme stejnokroje pro organizace z lesnické oblasti, jako jsou Vojenské lesy a statky ČR, Ministerstvo zemědělství ČR ad. Dále vyrábíme slavnostní uniformy pro myslivce a lesníky jak v konfekčních velikostech, tak i myslivecké obleky na míru. Firma Koutný se touto výrobou začala zabývat teprve před pár lety, když jsme zjistili, že poptávka po těchto stejnokrojích je značná a nabídka ve specializovaných mysliveckých obchodech je nepříliš zajímavá. Většinou se jedná o dováženou konfekci s nižší kvalitou konfekčního zpracování a ne příliš vhodnou volbou vrchových materiálů. Zákazník je v tomto směru čím dál tím víc náročnější na kvalitu, jedinečnost modelu, ale to vše chce za přiměřenou cenu.

2. Na výrobu mysliveckých a lesnických stejnokrojů se používají kvalitní vrchové materiály ve směsi vlna-polyester-lycra. Dále se u obleků na míru využívá imitace kůže či pravá kůže na ozdobné prvky.

3. Tak jako i v jiných odvětvích si musí zákazník zvolit své priority – co od oděvu očekává a kolik do něj chce investovat. Stejnokroj lze pořídit v rozmezí 2 000–15 000 Kč. U té vyšší varianty se již většinou jedná o myslivecký či lesnický oděv na míru, kde si náročnější zákazníci či lidé s nekonfekční postavou mohou zvolit varianty sak, kalhot, vest s různých druhů materiálů a barev, střihu, včetně možnosti vyšití monogramu nebo loga firmy na výrobku.

MĚŘENÍ NEJVYŠŠÍ DOUGLASKY V ČESKÉ REPUBLICE PÁSMEM

VÍCE LANA, VĚTŠÍ NÁMAHA A NEUDĚLAT CHYBU

Rozhovor s arboristou Karlem Kejlou

Dne 22. října 2014 proběhlo pod patronací PEFC ČR a ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů a Lesnickou prací, s.r.o. přeměření patrně nejvyššího stromu v České republice – návarovské douglasky. Přeměření pásmem provedl stromolezec Karel Kejla, který tímto exaktním způsobem měření od špičky stromu po jeho patu potvrdil celkovou výšku - 64,05m. Karla Kejlly jsme se zeptali na specifika lezení na takto vysoké stromy, vývoj v oblasti vybavení a bezpečnosti, nebo spolupráci s lesníky.

■ **Jste tím, kdo změřil nejpřesnější metodou patrně nejvyšší dosud nalezený strom v České republice, jaký to byl pro vás zážitek?**

Jsem samozřejmě rád, že jsem byl při tom a mohl jsem pomoci.

■ **Jaký byl doposud nejvyšší strom, na který jste lezl?**

Pravděpodobně to byla také douglaska a domnívám se, že to byla jedna z těch, které stojí v Pavlíniině údolí u Jetřichovic. Neměřil jsem je, ale odhaduji, že by dnes některé z nich mohly měřit kolem 58 metrů.

■ **V čem jsou specifika lezení na takto vysoký strom? Jaký je technický postup?**

Vlastně se nejedná o nic zvláštního. Potřebujete trochu více vybavení, jako jsou např. delší lana. Jinak používáte stejné postupy jako u nižších stromů, pouze vše trvá výrazně déle, opakujete vícekrát všechny postupové kroky a výstup je tedy i fyzicky namáhavější. Je důležité neudělat žádnou fatální chybu, protože i případný zásah záchranáře by trval déle.

■ **Liší se nějak technologie podle toho, o jakou dřevinu se jedná?**

Trochu ano, také se ale liší podle toho, jakou činnost se chystáte na stromě provádět. Techniky můžeme rozdělit podle způsobu výstupu do koruny a to na výstup tzv. „lezením odspodu“ po kmeni a na výstup po fixním laně předem instalovaném do koruny (nahozením nebo nastřelením). Techniky lezení po kmeni se dále dělí na ty s použitím hrotů (poškozují strom) a techniky bez hrotů. Dříve se téměř výhradně používalo hrotů, to už je dnes minulostí a tento způsob lze dnes tolerovat v arboristice a výhradně jen v případech, kdy se jedná o kácení da-

* 1967 v Ústí nad Labem

Po gymnáziu vystudoval Vysokou školu strojní v Liberci (1991). V roce 1996 dokončil studium Střední zahradnické školy Mělník, oboru Komplexní péče o dřeviny.

V oboru arboristiky se pohybuje od roku 1995.

ného stromu. My arboristé dnes zdaleka nejčastěji vystupujeme po fixně instalovaném laně. Přesto ale občas využívám techniku lezení po kmeni bez hrotů. Je jich více, já jsem si však oblíbil tu, kterou před časem do Čech přivezl Oldřich Hrdlička, genetik Lesů ČR ze svých zahraničních cest. Lezec využívá několika smyček obepínajících kmen a s pomocí horolezeckých blokantů přenáší postupně svou váhu a přitom stoupá. Považuji tuto techniku za univerzálně použitelnou, poměrně efektivní a hlavně velice šetrnou ke stromu. Proto jsem ji použil i k výstupu na naši rekordní douglasku.

■ **Předpokládám, že měření stromů je pro vás práce spíše výjimečná, co je dnes hlavní náplní práce stromolezců, resp. arboristů?**

Arborista leze na strom nejčastěji mimo les např. v parcích, zahradách, v alejích podél cest, v obytných zónách atd., a to především z důvodu údržby veřejné zeleně. Provádíme na stromech různé druhy odborných řezů (zdravotní, bezpečnostní atd.), statické a dynamické vazby v korunách, ale často také tzv. „obtížné kácení“. Naše práce si klade za cíl zajištění provozní bezpečnosti stromů při zachování jejich vitality a všech okrasných i jiných funkcí. Důležité je klást důraz na odborné provedení zásahu zejména u řezů, aby nedocházelo k poškození stromů. Všechny kategorie řezů a jejich vymezení podrobněji vysvětlují na svých webových stránkách www.arbonaut.cz.

■ **Jak často spolupracujete s lesníky a jakým způsobem?**

To je další důležitá oblast naší činnosti. V lese probíhají tzv. sběry reprodukčního materiálu ze stojících stromů. V praxi to znamená, že lezeme na strom proto, abychom z něj v období zralosti sebrali semena, plody, případně rouby. Vždy se jedná o materiál z vybraných tzv. uznaných porostů nebo jedinců, kde tento materiál má nejčennější genetickou výbavu. Takto získané osivo se po zapěstování vrací zpět do porostů, v ideálním případě do míst, ze kterých pochází a pro která je nejlépe vybaveno. Mnohokrát jsme takto s kolegy sbírali osivo ze smrku, jedle, douglasky, javoru, buku, jilmu, borovice, modřínu, jeřábu.

■ **Pracujete jen v českých lesích nebo i v zahraničí?**

V minulosti jsem spolupracoval i s některými vlastníky lesa v Německu, nyní však již delší dobu pracuji pouze v ČR.

■ **Jaké jsou nezbytné kvalifikace, abyste mohl tuto práci vykonávat?**

Arborista musí být proškolen pro práci ve výškách, dále pro práci s řetězovou motorovou pilou, aby práci dělal bezpečně. Aby svou práci dělal dobře po odborné stránce, měl by být také vzdělán v oboru péče o dřeviny, tedy u nás např. studiem na některé střední nebo vysoké zahradnické škole. Dobrým arboristou se ale člověk stane až v průběhu praxe, a to především pokud je vnímavý ke zpětné vazbě, kterou mu stromy o jeho práci poskytují.

■ **Jaká je maximální rychlost větru, kdy si dovolíte lézt do podobných výšek? Resp. jaká jsou další bezpečnostní omezení při vaší činnosti?**

Máte pravdu, vítr je skutečně jeden z faktorů, které nejvíce omezují naši činnost. Jako všichni, kdo provádějí práce ve výškách, jsou i arboristé vázáni nařízením vlády č. 362/2005 Sb., které uvádí podmínky pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou. Za nepříznivou povětrnostní situaci, kdy je zaměstnavatel povinen zajistit přerušení prací, tento předpis považuje např.:

- bouře, déšť, sněžení nebo námraza,
- čerstvý vítr o rychlosti nad 8 m.s⁻¹ (síla větru 5 stupňů Bf) při práci na zavěšených pracovních plošinách, pojízdných lešeních, žebřicích nad 5 m výšky práce a při použití závěsu na laně u pracovních polohovacích systémů; v ostatních případech silný vítr o rychlosti nad 11 m.s⁻¹ (síla větru 6 stupňů Bf),
- dohlednost v místě práce menší než 30m,
- teplota prostředí během provádění prací nižší než -10 °C.

Jistě si tedy umíte představit, že např. sebrat v ideálním termínu zralosti osivo smrku z porostů na hřebenech Krušných hor a pracovat přitom vždy „bezpečně“, není vůbec lehký úkol.

■ **Za poslední léta hodně pokročilo i vybavení a bezpečnost. Jaké vybavení dnes používáte?**

Dovolím si maličko nesouhlasit. Tvrdím, že základní principy a pomůcky byly vyrobeny již dávno. Přesto se výrobci snaží neustále vyvíjet nové modely již existujících funkčních pomůcek, které jsou bohužel ne vždy tak dobré jako jejich předchůdci. Nicméně pokud se týká pomůcek k zajištění a lezení, tak používám své oblíbené PETZL a KONG, a pokud jde o stroje, tam spoléhám na Husqvarnu.

Děkuji za odpovědi (19. 11. 2014),

Jan Přihoda

Foto: Jan Přihoda a Richard Slabý

MĚŘENÍ NEJVYŠŠÍ DOUGLASKY V ČR PO SEKCÍCH

Libor Pěnička, Richard Slabý, Jiří Remeš

V rámci ověřování výšky nejvyšší nalezené douglasky na Železnobrodsku vylezl stromolezec Karel Kejla s pomocí horolezecké a semenářské techniky na vrchol stromu a následně změřil průměry po jednotlivých desetimetrových sekcích. U nejobjemnější douglasky na lokalitě bylo k zjištění průměrů v určitých výškách použito laserového přístroje, který se používá v rámci Národní inventarizace lesů, měření bylo tedy provedeno terestricky. Vzhledem k hustému zavětvení okrajového stromu, nejsou sekce tak pravidelné jako v prvním případě. Na základě těchto dat jsme se pokusili o výpočet objemů měřených stromů.

Výpočet součtem sekcí

Výpočet hmoty celého stromu jsme provedli součtem jednotlivých sekcí, kde jsme jednotlivé sekce vypočítali pomocí Smalianova vzorce. Smalianova metoda je založena na délce kmene (sekce) a průměru z kruhových ploch na obou koncích.

V tabulce jsou uvedeny výpočty nejvyšší nalezené douglasky a té s největším výčetním průměrem na dané lokalitě.

Výsledky měření a jejich porovnání

Z měření nejvyšší nalezené douglasky na dané lokalitě po sekcích vyplývá poměrně velká plnodřevnost kmene. Naměřená hodnota hmotnatosti stromu je vyšší než hmotnatost odvozená z upravených tabulek Bergela (ta je nižší o 7 %), ale nedosahuje hodnot používaných pro jedlí, které se dosud pro výpočet hmoty douglasky používají (zde objem o téměř 8 % vyšší).

Z měření druhé douglasky, okrajového stromu s největší nalezenou výčetní tloušťkou, vyplývá, že po sekcích stanovený objem je o 9,6 % nižší než vypočtený objem podle objemové rovnice odvozené z práce Bergela a oproti objemu vypočteného ze vztahů definovaných pro jedlí Petrášem a Pajtkem (1991) je tento objem nižší dokonce o 25 %. Rozdíly v objemu mezi oběma vzorníky odpovídají jejich různému cenotickému postavení v porostu. Okrajové stromy mají zpravidla více sbíhavý kmen a tedy i menší objem než stromy se stejnou výškou a výčetní tloušťkou rostoucí v zápoji porostu. Nicméně v obou případech je objem stanovený pomocí vzorce odvozeného přímo pro douglasku z práce Bergela (i když z německých podmínek) přesnější, než pokud se počítá podle vzorce odvozeného pro jedlí v našich (československých) podmínkách (což je dosud pro kubírování douglasky doporučováno). Podobné výsledky byly dosaženy i v podmínkách Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy, kde použití objemové rovnice pro jedlí nadhodnocovalo objem douglasek o cca 13 %, kdežto objem vypočtený rovnicí odvozenou z práce Bergela byl nižší pouze o cca 1 %. Důvodem je odlišný morfologický tvar kmene douglasky a jedle.

Autoři:

Ing. Libor Pěnička

ÚHÚL Brandýs nad Labem

E-mail: penicka.libor@uhul.cz

Ing. Richard Slabý

ÚHÚL Brandýs nad Labem

E-mail: slaby.richard@uhul.cz

Doc. Ing. Jiří Remeš, Ph.D.

FLD ČZU Praha

SMALIANŮV VZOREC

$$v = \frac{\pi}{4} \times \frac{d_g^2 + d_n^2}{2} \times L = \frac{g_0 + g_n}{2} \times L$$

d_g ...průměr na silnější straně výřezu

d_n ...průměr na slabší straně výřezu

g_0 ...plocha čela

g_n ...plocha čepu

L ...délka výřezu

Konečný objem celého kmene je součtem jednotlivých sekcí + objem vršku v podobě kužele.

Obvod (cm)	h (m)		$d_{1,3}$ (cm)	Hmota měřená po sekcích 10 m v m ³ hr.s.k.	m ³ hr.s.k. rovnice pro DG odvozená z práce BERGELA (1971)	m ³ hr.s.k. objemová rovnice pro jedli (PETRAS, PAJTIK, 1991)
275	64,05		87,5	15,8499	14,71	17,07
Nejvyšší DG	sekce	h (m)	d (cm)		Objem vrcholového kužele (nehroubí)	
	8	60–64,05	7,5–0	0,0060	Desetimetrové sekce vypočteny pomocí Smalianova vzorce	
	7	50–60	28–7,5	0,3300		
	6	40–50	49–28	1,2507		
	5	30–40	59–49	2,3099		
	4	20–30	66–59	3,0776		
	3	10–20	71,5–66	3,7182		
	2	1,3–10	87,5–71,5	4,3623		
1	0–1,3	89–87,5	0,7952			
405	54,00		129	22,92	25,13	28,70
Nejobjemnější DG	sekce	h (m)	d (cm)		Objem vrcholového kužele (hroubí + nehroubí)	
	6	19,58–54	96,3–0	8,36	Sekce vypočteny pomocí Smalianova vzorce	
	5	11,01–19,58	104,4–96,3	3,12		
	4	7,35–11,01	109,4–104,4	3,28		
	3	3,12–7,35	114,9–109,4	4,18		
	2	1,3–3,12	129–114,9	2,13		
1	0–1,3	140–129	1,85			

VÝVOJ OBNOVY LESNÝCH PORASTOV NA SLOVENSKU

Vladimír Šebeň, Jozef Konôpka, Bohdan Konôpka

Obnova lesných porastov predstavuje v lesnom hospodárstve začiatok celej pestovnej činnosti. Jej úlohou je zabezpečiť existenciu mladých lesných porastov a tým zachovať kontinuitu vývoja lesa. Pri obnove sa rozhoduje o tom, aké budú lesné porasty v budúcnosti, resp. ako budú môcť plniť požadované funkcie. Hospodár tu má možnosť ovplyvniť drevinové zloženie lesných porastov, ich kvalitu, statickú stabilitu, odolnosť proti poškodeniu a v konečnom dôsledku výnosy z ich obhospodarovania.

Obnova lesa sa spravidla definuje vekom (najčastejšie prvým vekovým stupňom, teda do 10 rokov, zriedkavejšie prvou vekovou triedou, teda do 20 rokov), výškou jedincov (porastu), najčastejšie rastovým stupňom (nálet, nárast, kultúra a mladina). Jedince takýchto vlastností sa však zvyčajne vyskytujú aj tam, kde obnova nemusí byť žiaduca. Tieto prípady sa z hospodárskeho hľadiska nepovažujú za obnovu.

Podľa vplyvu clonenia možno obnovu rozdeliť na rastúcu pod zápojom dospelého porastu (viacetážové porasty) a vedľa porastu (jednoetážové lesné porasty). Takéto členenie možno ľahko rozlíšiť v typických porastových štruktúrach. Veľmi často sa však vyskytuje veľa prechodných stavov v závislosti od vzdialenosti od okraja dospelého porastu, alebo jeho rozličnej hustoty, či vertikálnej štruktúry.

Pre strategické rozhodovanie a plánovanie obhospodarovania lesov sú veľmi dôležité informácie o stave obnovy. Problémom je získať dostatočne presné a aktuálne údaje pre väčšie územia, pretože práve pri obnove porastov v dôsledku rastu, kompetičných vzťahov a odumierania jedincov prebiehajú v nich veľké dynamické zmeny.

Údaje o obnove lesa

V lesníctve máme k dispozícii viac zdrojov informácií o obnove. Sú to najmä údaje z opisu porastov zisťované pri tvorbe lesných hospodárskych plánov (LHP). Zakladajú sa na jednoduchých taxačných posúdeniach a vyhotovujú sa v časových intervaloch tvorby plánu. Ďalej sú to údaje z lesnej hospodárskej evidencie (LHE), najmä výkazy zalesňovania a očakávané prirodzenej obnovy, ktoré sa vyhotovujú

ročne. Ako doplňujúci zdroj existujú aj údaje z výskumných projektov a výberových inventarizácií lesa, pri ktorých sa nepoužívajú odhady, ale objektívnejšie spočítavanie výberových jedincov. Pre územie štátu sú typickým príkladom národné inventarizácie lesa (NIL). Vyhotovujú sa v niekoľkoročných intervaloch.

Správnosť údajov o obnove najlepšie možno posúdiť, ak existuje z toho istého obdobia viac zdrojov informácií. Inak môže do výsledkov významnou mierou vstupovať nedôveryhodnosť, či (ne)presnosť podkladov, čo zhoršuje interpretáciu a použitie informácií pre objektívne, najmä strategické rozhodovanie.

Vývoj obnovy lesov podľa permanentnej inventarizácie

Vývoj obnovy lesov na Slovensku podľa permanentnej inventarizácie lesov zostavenej z údajov LHP prezentuje v tabuľka 1. Ide o drevinové zastúpenie porastov s vekom do 10 rokov. Slabou stránkou

použitia týchto podkladov je, že údaje v jednotlivých vekových stupňoch sa neaktualizovali k jednému časovému horizontu (majú 1 až 10-ročnú časovú aktuálnosť).

Z tabuľky vyplynulo, že celkové zastúpenie ihličnanov spočiatku pomaly stúpalo s vrcholom v roku 1990, keď tieto dreviny mali nadpolovičný podiel. V ďalšom sa zaznamenal výrazný pokles ich zastúpenia až na 38%. Na tomto poklese sa najviac podieľala borovica (za 10 rokov zníženie o viac ako 1/3), smrekovec ale aj smrek. Opačný vývoj v podiele zastúpenia mali ostatné listnaté dreviny. Tieto mali v 90.-tych rokoch iba 15% zastúpenie. V ostatných 10 rokoch sa pri nich zaznamenal nárast až na 23%. Takto sa významne zvýšil podiel hospodársky menej významných drevín (najmä hrab, breza, agát, cer atď.). Buk ako jediná drevina vykazuje od roku 1970 kontinuálny nárast zastúpenia. Jeho podiel v obnove sa zvýšil z 23 až na súčasných 33%. Duby majú dlhodo- bo malé zastúpenie. Výrazný pokles sa zaznamenal v ostatnom desaťročí.

Tab. 1: Vývoj zastúpenia drevín v 1. vekovom stupni lesov Slovenska v % (zdroj: LHP)

Drevina	Rok				
	1970	1980	1990	2000	2010
	Zastúpenie drevín (%)				
Smrek (1)	26,3	27,6	29,9	28,6	24,8
Jedľa (2)	5,5	6,5	5,6	5,1	5,0
Borovica (3)	9,4	10,9	10,5	8,5	4,9
Smrekovec (4)	4,5	4,8	6,0	5,8	3,8
Spolu (1–4)	45,7	49,8	52,0	48,0	38,5
Dub (5)	6,2	8,4	7,6	9,0	5,5
Buk (6)	22,8	24,4	24,5	27,3	32,6
Spolu (5–6)	29,0	32,8	32,1	36,3	38,1
Ostatné dreviny	25,3	17,4	15,9	15,7	23,4

Tab. 2: Vývoj zastúpenia drevín podľa zalesňovania na Slovensku v % (zdroj: LHE)

Drevina	Desaťročie				
	1961–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2010
	Zastúpenie drevín (%)				
Smrek (1)	27,3	31,5	36,8	26,4	23,7
Jedľa (2)	7,3	7,6	5,5	7,7	6,5
Borovica (3)	10,4	13,5	13,9	10,6	5,5
Smrekovec (4)	9,2	8,4	11,3	10,9	7,7
Spolu (1–4)	54,2	61,0	67,5	55,7	43,4
Dub (5)	11,7	10,3	9,1	9,5	9,2
Buk (6)	10,8	12,6	12,1	20,7	27,2
Spolu (5–6)	22,5	22,9	21,2	30,2	36,4
Ostatné dreviny	23,3	16,1	11,3	14,1	20,2

Na Slovensku podľa lesnej hospodárskej evidencie dlhodobo prevažuje umelá obnova nad prirodzenou. Jej podiel z celkovej obnovy začal klesať až po roku 2000. V roku 2010 bol už len 60%. Opačný vývoj mala prirodzená obnova, ktorá dosiahla 40% podiel na celkovej obnove v roku 2010.

Vývoj zastúpenia drevín pri zalesňovaní (ako priemer za 10-ročné obdobie) prezentuje tabuľka 2.

Z tabuľky 2 vyplynuli obdobné celkové tendencie ako z tabuľky 1. Pri ihličnatých drevinách sa postupne zvyšovalo ich zastúpenie s dominanciou v rokoch 1981–1990, kde tvorili až 2/3 podiel. Potom nastal pokles až na úroveň 43%. V ostatnom desaťročí významne kleslo zastúpenie borovice. Podiel zastúpenia smreka pri zalesňovaní sa podstatne znížil v ostatných dvoch desaťročiach, najviac v poslednom. Podiel zastúpenia jedle sa podstatne nezmenil. Pri listnatých drevinách sa eviduje trvalý vzostup podielu zastúpenia buka z 11 až na 27%. Ide najmä o posledné dve desaťročia. Vývoj zastúpenia ostatných listnatých drevín korešponduje s ich vývojom obnove podľa LHP (tab. 1) – v ostatných rokoch sa zistil podstatný rast ich podielu (takmer dvojnásobný oproti rokom 1981–1990). Podiel zastúpenia duba sa znížil.

V sledovanom 50-ročnom období podstatné zmeny nastali v rozsahu obnovy. V 50. a 60. rokoch sa na Slovensku ročne obnovovalo 50–60 tisíc ha, v 70. a 80. rokoch 20–25 tisíc ha a po roku 1995 nepresiahla celková obnovovaná plocha 15 tisíc ha. V prvom časovom období sa okrem bežnej obnovy lesných porastov vyplývajúcej z ťažby zalesňovali staré holiny, ako aj veľké výmery poľnohospodárskych pozemkov delimitovaných do lesného pôdneho fondu. Nie celkom vieme vysvetliť veľký

pokles sumárnej obnovovanej plochy v súčasnom období. Môže to súvisieť so znižovaním strát pri obnove, či s lepším prežívaním výsadiel. Ale aj s problémami súvisiacimi s evidenciou obnovy, najmä pod materským porastom (vytváranie viac etážových porastov), o čom budeme hovoriť v ďalšom texte.

Na koniec znovu pokladáme za potrebné zdôrazniť, že v hodnotenom období sa zalesnilo viac ihličnanov, ako sa ich zachovalo v odrastajúcej obnove. Súvisí to s prirodzenou obnovou, kde majú vyššie zastúpenie listnaté dreviny, konkurenčne lepšie odrastajúci buk a ostatné listnáče. Uvedenú skutočnosť treba brať do úvahy pri smerovaní ďalšej obnovy lesných porastov, resp. stratégii pestovnej činnosti, či obhospodarovania lesov vôbec, z hľadiska ich budúceho funkčného potenciálu.

Porovnanie údajov evidovanej a meranej obnovy

Ako sa uviedlo, podľa permanentnej evidencie (LHE) na Slovensku stále prevažuje umelá obnova nad prirodzenou. No súčasné údaje z výberových inventarizácií (NIL SR 2005–2006), z výskumných meraní (napr. monitoring vývoja tatranského kalamitiska) prinášajú odlišné výsledky. Podľa nich je väčšina jedincov z prirodzenej obnovy. Naša domnienka je, že pri opise porastov sa systematicky podhodnocuje prirodzená obnova. Hypotéza je naklone-

ný aj fakt, že dlhodobá lesnícka politika na Slovensku sa zameriava na preferenciu podrastového hospodárskeho spôsobu, ktorý má v ostatných desaťročiach na Slovensku dominantné postavenie.

Demonštrujeme to na výsledkoch NIL SR (2005–2006). Ide konkrétne o zastúpenie drevín v prvom vekovom stupni jednoetážových a viacetážových porastov (tab. 3).

Prezentujú sa štatistické údaje z prvého cyklu (pri 68% spoľahlivosti). Nevýhodou sú pomerne vysoké výberové chyby vzhľadom na použitý dizajn a hustotu siete, ktorá sa nenavrhovala so zameraním na obno-

Smrek je dôležitou hospodárskou drevinou a v obnove má mať primeraný podiel.

vu, ale pre zistenie základných ukazovateľov lesa.

Použilo sa pritom neštandardné rozčlenenie 1. vekového stupňa na porasty rastúce vedľa materského porastu (jednoetážové mladé porasty) a pod zápojom materského porastu (obnova alebo spodná etáž viacetážových porastov). Zastúpenie

Tab. 3: Zastúpenie porastov 1. vekového stupňa podľa počtu etáží (NIL SR 2005–2006)

Porasty	Smrek	Jedľa	Borovica	Smrekovec	Dub	Buk	Ostatné listnaté
	Zastúpenie drevín (%)						
Jednoetážové	21±4	3±2	5±2	2±2	4±2	15±4	50±5
Viacetážové	7±2	1±0,7	0±0,2	-	21±3	26±3	45±4
Spolu	13±2	2±0,8	2±1	1±0,6	14±2	21±2	48±5

drevín sa v etážových porastoch počíta komplikovanejšie (závisí aj od pridelenej výmery všetkým etážam). Zjednodušene obnovu vo viacetážových porastoch možno považovať prevažne za prirodzenú, kým v jednoetážových má väčší podiel umelá. Podľa NIL (2005–2006) je výmera jednoetážových porastov 1. VS na Slovensku 114 ± 13 tisíc ha, podľa LHP (2003–2012) 125 tisíc ha. Pri viacetážových porastoch sú výsledky výrazne odlišné, podľa NIL máme na Slovensku porasty 1. VS na výmere 142 ± 15 tisíc ha, podľa LHP iba 33 tisíc.

Ak porovnáme dosiahnuté výsledky s tabuľkou 1 a 2, vidíme, že sa tu zistilo oveľa vyššie zastúpenie ostatných listnatých drevín. V jednoetážových porastoch majú z nich vyššie zastúpenie pionierske drevíny ako breza, osika, rakyta, jarabina, vo viacetážových je to zase hrab a cenné listnáče. Celkové zastúpenie ihličnanov v obnove na Slovensku je podľa tohto zisťovania oveľa nižšie, v jednoetážových porastoch do 30% a vo viacetážových dokonca do 10%. Naopak, zastúpenie buka je v obnove jednoetážových porastov okolo 15% a pri viacetážových porastoch okolo 25%. Oproti údajom z permanentnej evidencie sa zistilo vyššie zastúpenie duba, hlavne vo viacetážových porastoch. Podľa tohto zisťovania sa zistilo oveľa pestrejšie drevinové zloženie, ako vykazuje taxačný odhad pri tvorbe LHP a aké sa aplikuje pri zalesňovaní.

Aké má byť ďalšie smerovanie?

Smrek je naša hospodársky veľmi významná drevina. Naďalej treba zabezpečiť jej primerané zastúpenie v našich lesoch. Podiel zastúpenia smreka treba diferencovať podľa prírodných podmienok.

V súčasnosti majú najmä na kalamitných holinách veľmi vysoký podiel ostatné listnaté drevíny.

vať podľa prírodných podmienok. V rámci obnovy lesov pokladáme za opodstatnené zabezpečiť, aby podiel smreka na Slovensku neklesol pod 20%. Podporovať treba jeho prirodzenú obnovu a nevytvárať smrekové monokultúry, ale odolnejšie zmiešané porasty.

Z vykonanej analýzy jednoznačne vyplynulo, že ďalšie ihličnaté drevíny nestačí len vysadiť, ale treba zabezpečiť ďalšiu pestovnú starostlivosť a ochranu o ne. Napriek pomerne výraznému podielu jedle a smrekovca pri zalesňovaní, sa ich zastúpenie v starších porastoch znižuje. Ak sa nezabezpečí riadna starostlivosť o kultúry jedle, borovice a smrekovca, je ich vysádzanie neefektívne. Podobná situácia je pri dube, hoci údaje z národnej inventarizácie upozorňujú na jeho väčší význam v prirodzenej obnove. Treba zabezpečiť riadnu starostlivosť a ochranu o jeho kultúry, mladiny a staršie porasty.

Iná je situácia pri buku a ostatných listnatých drevinách. Regeneračná schopnosť, či prirodzená obnova je tu veľmi vysoká. Samozrejme treba ju čo najviac využiť. Pri buku to platí najmä v prírodných podmienkach jej optima. V prípade umelej obnovy treba zabezpečiť aj následnú pestovnú starostlivosť a ochranu. Predpokladáme, že podiel buka pri umelej obnove porastov by mal byť z uvedených dôvodov najviac 25%. Pokiaľ ide o ostatné drevíny, ich podiel sa v poslednom období podstatne zvýšil tak v umelej obnove, ako aj v 1. vekovom stupni. Ich podiel by sa mal pri umelej obnove v porovnaní s posledným desaťročím znížiť aspoň o 5% (nemalo by ich byť viac ako 15%). Umelú obnovu cennými listnáčmi pripustí len za predpokladu, že sa zabezpečí riadna starostlivosť o ne a ochrana, najmä proti zveri.

Táto práca bola vytvorená realizáciou projektu PROGRES, ITMS: 26220220120, OP Výskum a vývoj z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (50%) a finančnej pomoci v rámci projektov APVV-0584-12 a APVV-0273-11 (50%).

Autoři:

Ing. Vladimír Šebeň, PhD.

doc. Ing. Jozef Konôpka, CSc.

doc. Dr. Ing. Bohdan Konôpka.

Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen,

Slovenská republika

E-mail: seben@nlcsk.org,

jkonopka@nlcsk.org,

bkonopka@nlcsk.org

Foto: autoři

Buk sa v lesoch Slovenska obnovuje veľmi dobre prirodzene.

LESNÍ, NEBO LESNICKÝ?

Ivan Roček

V dalším díle rubriky, která se věnuje správnému používání pojmů z lesnického oboru, si vysvětlíme další často zaměňovaná slova – lesní a lesnický. Adjektivum lesní vzniklo nepochybně ze substantiva les, zatímco lesnický je odvozeno od substantiva lesník. Přídavné jméno lesní se tedy spojuje se vším, co je umístěno v lese, přídavné jméno lesnický pak s profesionální činností člověka v lese nebo se záležitostmi přímo s lesem souvisejícími.

Původ slova les

Podle Etymologického slovníku jazyka českého (MACHEK, 1997) je slovo *les* původu všeslovanského, jehož původní význam byl asi v porostu listnatém, jak vyplývá z citátů staročeských, staropolských či dolnolužických. Naproti tomu: bor = les sosnový; háj = les zahájený, kultový (viz rámeček); hvozd = rozsáhlý les horský; doubrava = původní les obecně. Tomu nasvědčuje i to, že v češtině existuje *les vinný*, *les chmelný* atd. MACHEK upozorňuje, že ve staročestíně mohlo podle mnoha dokladů slovo *les* znamenat také dřevo, kládu, kmen. Podobně je tomu i dnes ve francouzštině (*le bois*), němčině (*-r Wald*), nebo angličtině (*wood*) aj.

Substantivum *les* má přirozeně řadu odvozenin: *lesík*, *lesák*, (dokonce *lesař*), *polesí*, *podlesí*, *zálesí*, *zálesák* a samozřejmě *lesník*.

PŮVOD SLOVA HÁJ

K původu slova *háj* Machek (1997) uvádí: *háj – listnatý les, obyčejně malý, ale ve staročestíně slovní spojení „v lese v háji“ či „v lese na zakázaném místě“ ukazuje, že háj bylo místo v lese, kam se zakazuje vstoupit, případně jde o celý zakázaný les. Zdá se, že původně v pohanské době to byl posvátný les, kam bylo zakázáno vstoupit, kromě doby povolené kultem; bylo to i místa azylu: nesměli tam vstoupit pronásledovatelé. Později tam bylo bráněno vejítí poddaným, aby lovili zvěř, to bylo vyhrazeno feudálům. Proto byly „hájeny“ zejména malé lesíky uprostřed polí, útočiště polní zvěře.*

*Zajímavé je, že od podstatného slova háj je odvozené jiné substantivum – hajný, ale odvozené adjektivum hajní se vyskytuje snad jen v botanickém názvu rostlin (*sasanka hajní*) a přídavné jméno hvozdní se nepoužívá vůbec.*

Pozn.: V letech 1924 až 1950 vycházel u nás odborný časopis Československý háj, který vydávala Československá matice lesnická.

Lesní cesta je svým hlavním posláním zároveň cestou lesnickou. Foto: Jiří Lukáš

Používání přídavných jmen lesní a lesnický

Hranice mezi adjektivy *lesní* a *lesnický* jsou někdy velmi jasné a mají dokonce charakter významového rozdílu, jindy mohou být i poněkud sporné, nebo je možné uvažovat, či připustit obě alternativy. Uvedme některé příklady.

Lesní hospodářství je název oboru, *lesnické hospodaření* je hospodářská činnost lesníků. *Lesnická škola* vychovává odborníky pro práci v lese, *lesní škola* je škola umístěná v lese. *Lesní pedagogika* je vzdělávací směr, který jako „přírodní učebnu“ využívá přirozené prostředí lesa.

Lesní školka je zařízení na pěstování sazenic lesních dřevin.

Někdy má adjektivum *lesní* jen jedinou možnost slovního spojení s příslušným adjektivem a nahrazení výrazem *lesnický* by vytvořilo poněkud paradoxní spojení. Např.: *lesní silnice*, *stezka*, *pěšina*, *železnice*, *lesní dopravní síť*, *lesní porost*, v názvech rostlin (*buk lesní*), živočichů (*kuna lesní*), *lesní restaurace* (*lesnická restaurace* by pak asi byla restaurací jen pro lesníky...). Známe *lesní zákon* (zákon o lesích), *lesnický zákon* by byl zákon pro lesníky

nebo zákon vytvořený lesníky. V literatuře najdeme *lesní šero*, *houštinu*, *pramen*, *studánku*, ale setkáme se také s *lesními strašidly*, *vilami* apod. Běžných spojení přímo s adjektivem *lesní* je ale i v lesnické praxi celá řada: *lesní těžba*, *lesní úřad*, *lesní plody*, *lesní polaraření*, *lesní personál*, *lesní dělníci*, *lesní závod*, *lesní správa* (*správce*) atd.

Někdy může dojít i k převodu přídavného jména *lesní* na podstatné jméno – *paní paní lesní*.

Běžně používáme slovní spojení *lesnická uniforma*, *lesnické povolání*, *lesnický výzkumný ústav*, *lesnické spolky* a konečně i *lesnické časopisy* (*Lesnická práce*) nebo *Česká matice lesnická*. Na *lesnických fakultách* se vyučují *lesnické předměty* – *inženýrské stavby lesnické*, *lesnická politika* (ale *lesní estetika*), *lesnická botanika*, *zoologie*, *entomologie* atd. a adjektivum *lesnický* je přidáno proto, aby se zdůraznilo zaměření předmětu.

Autor:

prof. Ing. Ivan Roček, CSc.

FLD ČZU v Praze

E-mail: rocek@fld.czu.cz

Z POCHŮZKY ČLS PO MĚSTSKÝCH LESÍCH DOMAŽLIC

Miroslav Sloup

V letošním roce začala při České lesnické společnosti (ČLS) pracovat obnovená odborná skupina biologie lesa. Jako svůj první počín připravila 16. října 2014 spolu s vedením ČLS a Domažlickými městskými lesy, spol. s r. o., pochůzku po lesním majetku města Domažlice. Cílem akce bylo seznámit odbornou veřejnost se specifiky lesnického hospodaření na historickém majetku města, konkrétně v jižní části PLO Český les, bezprostředně navazujícím na státní hranici s Německem. Lokalita je také součástí demonstračního objektu lesnického hospodaření a z větší části spadá do CHKO Český les.

Lokalita „Pavlíkova vyhlídka“ v 900 m n. m., s výhledem do SRN. Porostní skupina 59B15/1 a 59B2 se nachází na prudké stráni (starší část – věk 160 let, zast. BK 85, SM 8, JD 7, SLT 6N, s převážně BK etáží; mladší část – věk 20 let, zast. BK 60, SM 40, SLT 6V).

Město Domažlice vlastnilo v minulosti v různých dobách různě velký lesní majetek. Jeho současná výměra je 3 778 ha lesa. Na majetku pracovala řada významných lesních hospodářů, jako byl například Václav Jan Fořt, Jakub Schmidt, Julius Wiehl, Josef Vrbata, lesmistr Julius Komárek a další. Svědectví o úrovni lesního hospodářství dokumentuje pořádání velkých odborných exkurzí v letech 1903, 1912, 1925, 1933 a 2003. Nejstarší z nich, vycházka v roce 1903, se konala při příležitosti 55. valné hromady České lesnické společnosti. Z historických pramenů je zřejmé, že tato akce měla i značnou společenskou úroveň. Zvláštní vlak čítající 25 vozů odvezl z Plzně účastníky sjezdu, kterých bylo včetně hostů přes 600.

Jednotlivá zastavení exkurzní trasy

Sraz účastníků se uskutečnil ve známém letovisku Babylon v zařízení příjemného hotelu Bohmann. V prostorách hotelu seznámili zástupci domažlických lesů ve svých příspěvcích účastníky s minulostí i současností hospodaření na lesním majetku města Domažlice a s některými dalšími zajímavostmi, jako je například odchov a vypouštění tetřevů do volné přírody Českého lesa nebo darování vánočního stromu městem Domažlice do Vatikánu v loňském roce.

Poté se všichni přítomní vydali na připravená stanoviště exkurzní trasy.

Produkční smrkové hospodářství

Na první zastávce ležící mimo CHKO v nejnižší nadmořské výšce (530 m n. m.) byl představen typický příklad produkčního hospodářství s velkou zásobou dřevní hmoty. Šlo o smrkové porostní skupiny (16 A12 a 16C12/1a) na SLT 4K (5P) ve věku okolo

125 let na 1. (2.) bonitním stupni se zásobou více než 750 m³.ha⁻¹. Skutečná produkce dřeva je zde vyšší než potenciál s předpokladem cílového zastoupení dřevin (MZD). Ukázka byla zaměřena na příklad násečného hospodářství i postupné obnovy kombinací seče clonné a okrajové. I když při obnově je již snaha naplnit minimální procento MZD, je i nadále cílem zachovat vysoce produkční smrkové hospodářství jak z hlediska ekonomického, tak i pro ukázkou typického hospodaření minulých generací.

Promenáda

Druhé stanoviště na lokalitě s názvem „Promenáda“ bylo již v CHKO Český les. Představovalo propojení hospodářských funkcí s funkcemi ochrany přírody. Základem byla velice zajímavá rozlehlá dvouetážová porostní skupina (27A177). Šlo o starší, skoro 180letou BK etáž s mladší skoro 80letou a pestřejší druhovou skladbou (KL, JS, BŘ, SM, BK) na SLT 4K. Jde o typický příklad, kdy je již značná výšková vyrovnanost (cca 26 m) s významnou tloušťkovou diferenciací (22–57 cm), přitom starší etáž je stále vitální a nejeví příznaky chřadnutí. Jednatel městských lesů Jan Benda upozornil na to, že prozatímni ponechání starších jedinců je více dáno požadavky ochrany přírody než potřebami lesnického hospodaření.

Navazující porostní skupiny od stáří cca 50–100 let s pestrou druhovou směsí (SM, BK, KL) a SLT od 4A přes 4S až po 4B byly směřovány u mladších na výchovu, u starších na spontánní přirozenou obnovu listnatých dřevin (KL, BK).

Jubilejní hájek

Zajímavá byla i krátká zastávka na „Jubilejním hájku“. Jde o historickou památku – Jubilejní hájek byl založen v r. 1928 na polesí Folmava v lesích města Domažlice u příležitosti desátého výročí založení Československa. Vyskytuje se zde na ploše 0,87 ha 22 druhů dřevin včetně památného stromu – MD (výčetní tl. 76 cm, výška 38 m).

Sousední porosty (31A9, 31A8) ve věku okolo 90 let se nachází převážně na SLT 5K, s pestřejší druhovou skladbou (SM 70–80 %, BK okolo 10 %, KL, MD, JS), poměrně vysokou zásobou (550–600 m³.ha⁻¹) a vysokým bonitním stupněm u SM (1, 2) jsou zatím s minimální cílenou obnovou.

Zelený plac

Na stanovišti „Zelený plac“ (620–650 m n. m.) byla připravena ukázkou silně tloušťkově i výškově diferencované staré kmenoviny (34C17 – 180 let, SLT 5K, zastoupení BK 55, SM 43, JD 2) se skupinovitým nárůstem (BK). Z hlediska lesnického hospo-

daření jde o „přestárly porost“, geneticky hodnotný (SM, JD fenotyp. klasifikace B). Součástí ukázky byla část porostní skupiny s provedenou clonnou sečí, kdy byly ponechány nejkvalitnější jedinci. Druhá část byla ponechána bez zásahu. Poměrně značná diskuze se rozvinula nad ponecháním BK do tak vysokého stáří. V tomto případě (CHKO) je to odůvodnitelné. Z pohledu lesnického hospodaření a ekonomiky (zbavení se jádra s nižší prodejní cenou) je problém spíše důsledkem neschopnosti dřevozpracujícího průmyslu takovou hmotu efektivně využít.

Součástí ukázky byla i porostní skupina (37A10/1 – 110 let, SLT 5K, SM 100), místy silně podrostlá SM a částečně s vyšším BK nárůstem vytvářejícím i druhou etáž. Rozpracovaná obnova úzkou pokrajovou a navazující clonnou sečí ukazuje, že umělá obnova není potřeba.

Jedná se o odpočinkové místo pro návštěvníky s historickou „Zelenou chýší“ sloužící jako přístřešek pro lesníky.

Florovo

V lokalitě „Florovo“ se nachází kvalitní porosty SM a BK (KL) v 700 m n. m. (fenotypová klasifikace B). Pod cestou (37C12/1 a 37C1a) se nachází rozpracovaná postupná obnova clonnými sečemi na SLT 5K. Starší část (125 let, SM 90, BK 10, zásoba 650 m³.ha⁻¹) je místy silně podrostlá SM nárůstem s vtroušeným BK vytvářejícím i druhou etáž. Mladší skupiny (5–15 let, SM 50, BK 45, JD 5) jsou věkově i výškově diferencované, převážně z přirozené obnovy, bez potřeby vylepšení.

Nad cestou (36C11) pak účastníci viděli silně tloušťkově i výškově diferencovanou, mírně mezernatou kmenovinu (věk 115 let, SLT 6S, zast.: SM 58, BK 37, KL 3, JD 2), která místy podrůstá BK a SM. Je to porostní skupina před zahájením cílené obnovy.

Zámeček

Následoval delší přejezd na stanoviště „Zámeček“, kde roste památný strom „Smrk u Zámečku“ v zaniklé obci Bystřice, který má podle údajů z r. 2008 výšku 46 m (vrcholový zlom o průměru 25 cm), obvod kmene 443 cm, objem kmene 25,6 m³ a odhadované stáří 209 let. Roste v nadm. výšce 650 m.

V přímém sousedství je porostní skupina (46B5 – SLT 6V, věk 55 let, zast. JS, OL, KL) na místě bývalých zastavěných ploch, včetně ruiny zámečku. Traduje se, že v zámečku, z kterého jsou dnes jen nepatrné zbytky a který býval více hájovnou než zámečkem, pobýval a lovil vrchní lovcí Velkoněmecké říše, neblaze proslulý maršál Göring. Pro PLO Český les jsou

charakteristické i zaniklé obce, postupně zarůstající lesem. Tato plocha je jednou z nich. Evokuje Kiplingovu Knihu džunglí – vpád džungle do opuštěného města.

Součástí ukázky byly i dvě obnovené a vzorně udržované vodní plochy, na hrázi jedné z nich se nachází starší porostní skupina (46A13 – 135 let, SLT 6V) s pestrou druhovou skladbou (SM, KL, JS, JD, BK) významných dimenzí jednotlivých stromů (od 2,73 – JS po 3,49 – SM) a s vytvářenou spodní etáž.

Clonná seč v porostní skupině 60 A 10/1a na SLT 6K s individuální ochranou malých skupinek jedle

Okolí Čerchova

Další trasa již směřovala k vrcholu Čerchova. Po cestě byly ještě tři zastávky. První v lokalitě „Pavlíkova vyhlídka“, další u přístřešku pro lesníky pod Čerchovem, kde město Domažlice připravilo ve vlastní režii malé občerstvení pro všechny účastníky a třetí v obnovovaném bukovém porostu 60A10/1a.

Trasa končila na vrcholu Čerchova (1 042 m n. m.) v porostní skupině 53 A 15, která je součástí NPR „Čerchovské hvozdy“. Jedná se o poměrně rozsáhlou por. skupinu (SLT 6Y, věk 160 let, zast.: SM 2, BK 92, KL 6) s velkým výškovým rozdílem (930–1042 m n. m.) a velkou výškovou diferenciací (23–32 m). Porosty jsou zde místy mezernaté s podrostem BK a SM. V souladu s plánem péče se předpokládá pouze jednotlivý výběr s ohledem na přirozenou obnovu.

Účastníci exkurze se shodli na účelnosti a prospěšnosti celé akce (škoda poměrně malé účasti) a poděkovali organizátorům za přípravu a organizaci celé akce.

Autor:

Ing. Miroslav Sloup

E-mail: Sloup.Miroslav@uhul.cz

Foto: Vít Skála

YOUNG PEOPLE IN EUROPEAN FORESTS 2014

Marek Šuba

V letošním roce se uskutečnilo již 4. kolo evropské soutěže YPEF (Young People in European Forests). Tato soutěž vznikla na základě aktivity polské Společnosti přátel lesa (Towarzystwo Przyjaciół Lasu) v roce 2009 a její první kolo bylo připraveno ve školním roce 2010/2011. Počínaje 2. ročníkem zastřešuje organizaci soutěže v ČR Česká lesnická společnost, která úzce spolupracuje s MZe ČR, ÚHÚL, LČR, s. p., VLS ČR, s. p., FLD ČZU a středními lesnickými školami v Hranicích, Písku, Trutnově a Žluticích. Tento projekt dokazuje, že široká spolupráce se smysluplným cílem mezi lesnickými subjekty v ČR je možná.

O soutěži

Soutěž YPEF je určena pro mládež ve věku 13–19 let. Soutěží se ve dvou až tříčlenných družstvech. Evropské finále se skládá (nově od letošního ročníku) z testu znalostí o evropských lesích, praktických činností v terénu a z vytvoření prezentace na vylosované téma. Na stránkách www.ypef.eu jsou zveřejněny studijní materiály, ze kterých jsou vytvořeny testové otázky. Organizace národních a regionálních kol je v kompetenci národních komisí, přičemž je doporučeno dodržovat stejnou strukturu jako v evropském finále. Soutěžním jazykem je angličtina. V ČR jsme přistoupili k úpravě věkových kategorií, účastníky jsme rozdělili na dvě skupiny (13–15 let, 16–19 let).

Místní, regionální a národní kolo

Pro letošní ročník provedla národní komise změnu a začátek soutěže obohatila (rozšířila) o místní kola. Ta se podařilo uskutečnit díky vstřícnému postoji LČR, s. p., na jeho lesních správách, případně na krajských ředitelstvích. Počet zúčastněných škol se tak zvýšil z 19 na 48 a počet soutěžících žáků ze 198 na 414. V rámci regionál-

ních kol, kam postoupilo vždy vítězné družstvo z místního kola, se soutěžilo na čtyřech výše uvedených lesnických školách a pražské fakultě. Výsledkem bylo finále konané v Kostelci nad Černými lesy 20. a 21. května. Soutěž má na národní úrovni doporučené schéma skládající se z testu, praktických úkolů a v národním finále i z prezentace (letošní téma: „Les, který máme rádi“). V celé soutěži zvítězilo družstvo SLŠ Hranice ve složení Anna Senecká, Mikuláš Žalek a David Jan.

Evropské finále

Evropské finále se uskutečnilo ve dnech 29. 9. až 3. 10. 2014 v německém městě Eberswalde vzdáleném cca 50 km severovýchodně od Berlína. Soutěž se konala v environmentálním centru (Wald-Solar-Heim) na okraji města v blízkosti místní univerzity pro udržitelný rozvoj. Letošní ročník evropského finále zaznamenal obrovskou změnu, neboť se již nesoutěžilo v národních týmech, ale účastníci byli rozlosováni do tříčlenných mezinárodních týmů. Tato změna byla ve výsledku velmi pozitivní, protože účastníci byli „nuceni“ komunikovat v anglickém jazyce a zmizela řevnost mezi jednotlivými státy. Soutěž se skládala z testu, praktických terénních činností (měření výšky stromu, odhad váhy dříví, poznávačky rostlin a živočichů, sběr materiálu v terénu, skládání dříví ad.) a z přípravy prezentace ve formě posterů na vylosované téma. Prezentace zpracovávali účastníci na univerzitě za pomoci místních doktorandů a na závěr je obhajovali před komisí i ostatními účastníky. Vytvořené prezentace jsou k nahlédnutí na www.ypef.cz.

Národní vítězné družstvo SLŠ Hranice ve složení Mikuláš Žalek, David Jan a Petra Pantová, která zastupovala Annu Seneckou.

Závěrem

Žáci ocenili především možnost zdokonalit své jazykové znalosti a poznat, že se jim to „hodí“. Navázali nové vztahy napříč Evropou a měli možnost poznávat různé zvyky a tradice jiných zemí. Smyslem soutěže na národní úrovni by mělo být zviditelnění a pozitivní reklama lesnictví jako oboru a lesníků jako odborníků na segment životního prostředí. Spoluprací výše uvedených subjektů se nám to může podařit, zapojení dalších bude vítaným krokem.

Autor:

Ing. Marek Šuba

SLŠ Hranice na Moravě

E-mail: suba@slshranice.cz

Foto: autor

Tabulka účasti na soutěži YPEF 2013/2014

Region	Počet škol	Počet družstev (dr.)/soutěžících (s.)					
		13–15 let		16–20 let		Celkem	
		dr.	s.	dr.	s.	dr.	s.
Hranice	18	30	90	18	54	48	144
Písek	17	23	69	34	102	57	171
Trutnov	8	8	22	22	62	30	84
Žlutice	3	1	3	2	6	3	9
Praha	2	2	6	0	0	2	6
Celkem	48	64	190	76	224	140	414

OTEVŘENÍ MUZEA LESNICTVÍ A MYSLIVOSTI BUCHLOV

Zbyněk Boublík

V pátek 24. 10. 2014 bylo slavnostně otevřeno Muzeum lesnictví a myslivosti a centrum environmentální výchovy a lesní pedagogiky Buchlov v nově zrekonstruované staré lesovně pod hradem Buchlovem. Ke slavnostnímu otevření došlo v rámci projektu česko-slovenské příhraniční spolupráce „Antonstál – oživujeme lesnické tradície“ a součástí programu byl i seminář s názvem Lovecká hudba v proměnách času.

Průběh slavnostního otevření muzea

Slavnostního otevření se zúčastnili studenti Střední lesnické školy Hranice, Střední lesnické školy Liptovský Hrádok a pozvaní hosté. Mezi nimi byl i ředitel Odštepňého závodu Trenčín, Robert Kiš za Lesy Slovenské republiky, s. p., a ředitel Krajského ředitelství Zlín Martin Pavlíček za Lesy České republiky, s. p., kteří také společně s tiskovým mluvčím Lesů Slovenské republiky Vlastimilem Rezkem přestřihli pásku a muzeum slavnostně otevřeli.

Po slavnostním otevření následovala krátká prohlídka muzea. Všichni účastníci se pak přesunuli na vystoupení sokolníků skupiny ZAYFERUS. Následoval seminář Lovecká hudba v proměnách času, který společně připravili František Bezděk (Městský úřad Uherské Hradiště) za Českou republiku a Edmund Hatiar (lesnická škola v Liptovském Hrádku) za Slovenskou republiku. Přednáškovým sálem na závěr zněla hra na lovecké rohy českých i slovenských skladatelů v podání trubačů ČMMJ Uherské Hradiště a trubačů středních lesnických škol z Liptovského Hrádku a Hranic.

Expozice historických zbraní, terčů a preparátů zvěře v Muzeu lesnictví a myslivosti Buchlov.

Rekonstrukce hájenky pod Buchlovem

Muzeum lesnictví a myslivosti Buchlov vzniklo rekonstrukcí historické hájenky. Dle karty investičního majetku byla hájenka postavena v roce 1871. Podařilo se zjistit, že v hájence kolem roku 1900 bydlel nadlesní Ferdinand Dušek. Po roce 1910 zde přebýval polesný Hubert Pelikán, který měl na starosti revír Buchlov a Nový Dvůr. Měl syna Huberta, který byl povoláním také lesník. Ten měl být v roce 1948 jmenován profesorem na lesnické fakultě v Brně, kde vyučoval. Skončil ale tragicky – byl zatčen a odsouzen k trestu smrti. Posledním obyvatelům hájenky byl vedoucí polesí Buchlov a v letech 1992–1996 revírník na revíru Buchlov Jan Karásek. Manželé Karáskovi se z hájenky odstěhovali v roce 2010.

S rekonstrukcí hájenky se začalo v roce 2013 v rámci Programu 2020 – Zajištění cílů veřejného zájmu u LČR. Byla ukončena v květnu 2014 a celkové náklady činily zhruba 5 mil. Kč. V první fázi bylo muzeum vybaveno v rámci společného projektu EU a Slovenské republiky preparáty zvěře, loveckými vábníčkami, funkčními replikami loveckých zbraní a audiovizuální technikou v celkové hodnotě 200 000 Kč. K dalšímu dovybavení bude docházet postupně v rámci programu 2020 a zároveň budou do muzea umístovány historické exponáty získané od kolegů lesníků a myslivců, které souvisí s historií lesnictví a myslivosti v Chřibech.

K čemu bude muzeum sloužit?

Muzeum lesnictví a myslivosti by mělo sloužit hlavně jako centrum environmentálního vzdělávání a lesní pedagogiky. Nebude se tedy jednat o klasické muzeum,

Budova lesovny Buchlov nově zrekonstruovaná na Muzeum lesnictví a myslivosti Buchlov před slavnostním otevřením.

ale o místo, které bude sloužit hlavně aktivitám lesní pedagogiky a kde si budou moci návštěvníci (hlavně děti) prohlédnout a také osahat různé lesnické pomůcky, nástroje a přístroje, které lesníci dříve při své práci používali. Také si budou moci vyzkoušet hod loveckým oštěpem, střelbu z luku a střelbu z kuše.

V hájence je již zbudována expozice „Historie lesnictví a myslivosti v Chřibech“ a „Fořtova kancelář“. Lesníci z Lesní správy Buchlovice hodlají v budoucnu rozšířit muzeum o expozice přírodnin a venkovní expozice lesnických pracovních pomůcek a prostředků.

V okolí hájenky je v současné době také budováno arboretum v rámci již schváleného projektu Evropské unie pod názvem Arboretum lesních a ovocných dřevin Chřibů.

Autor:

Mgr. Zbyněk Boublík
Tiskový mluvčí Lesů ČR, s. p.

E-mail: boublik@lesycr.cz

Foto: Zdeněk Zálešák

PROČ A JAK ZAČÍT S LESNÍ PEDAGOGIKOU

Akce lesní pedagogiky u MSL Pelhřimov – stanoviště zaměřené na myslivost a těžbu dřeva. Foto: Martin Kodeš

Marie Růžková

24. září 2014 uspořádalo Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL) ve spolupráci s Krajem Vysočina, Městem Pelhřimov a Městskou správou lesů Pelhřimov odborný seminář pro vlastníky a správce lesních majetků, kteří mají zájem provozovat aktivity lesní pedagogiky, ale také pro koordinátory EVVO na školách. Seminář se uskutečnil v rámci projektu „Poznávej les všemi smysly“, který je finančně podpořen dotací, poskytnutou ministerstvem zemědělství a Krajem Vysočina.

Význam lesní pedagogiky pro trvale udržitelný rozvoj a zapojení SVOL a jeho členů do těchto aktivit prezentoval předseda sdružení František Kučera. S principy, posláním a cíli lesní pedagogiky seznámila přítomné Alice Palacká ze Střední lesnické školy v Hranicích, která je předsedkyní Sdružení lesních pedagogů v ČR. Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Kraje Vysočina Eva Horná představila novou formu podpory aktivit lesní pedagogiky z krajského rozpočtu, kterou kraj zahájil v roce 2014, a počítá s jejím pokračováním i v letech následujících. Právní rámec provozování lesní pedagogiky ve svém příspěvku objasnil právník Martin Flora. Konkrétní zkušenosti z realizace lesní pedagogiky pak čerpali účastníci semináře z vystoupení Štěpána Lukeše z Lesního družstva obcí v Příby-

slavi, Zdeňka Odvárky, jednatele Městských lesů Chrudim, a ukázek aktivit v terénu, které připravili lesní pedagogové Městské správy lesů Pelhřimov a Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Poslání lesní pedagogiky

O potřebě přiblížit dětem les jako inspirativní, vhodné místo pro trávení volného času a odpočinek, ale současně také jako hospodářský prostor, a zvyšovat povědomí veřejnosti o užitečných, které lesy obhospodařované trvale udržitelným způsobem přináší celému společenství, není pochyb. Svědčí o tom i ukotvení lesní pedagogiky jako nástroje environmentální výchovy, osvěty a vzdělávání (EVVO) v dokumentech přijatých na úrovni EU, v rámci ČR, ale i postoj Komise Rady Asociace krajů

ČR pro zemědělství. Ta mj. navrhuje, aby se lesní pedagogika stala povinnou součástí školního kurikula podobně, jako je tomu v sousedním Německu, Rakousku a Polsku. Vlastníkům lesů a lesním podnikům navíc lesní pedagogika přináší možnost prezentace dobrého lesnického hospodaření, informování veřejnosti o povinnostech vlastníka lesa, o činnostech v lese zakázaných, ale i dopadech rekreačního využívání lesa.

Právní souvislosti

Právní rámec provozování lesní pedagogiky určují především zákon o lesích, občanský zákoník a školský zákon. Z hlediska odpovědnosti za škodu lze vlastníkům lesů jako poskytovatelům lesní pedagogiky jednoznačně doporučit pořádání těchto

akcí jako součástí školní výuky (v rámci školního vzdělávacího programu), neboť školy a školní zařízení nesou v tomto případě primární odpovědnost, byť mají ze zákona nárok na regres. Pokud jde o škodu, kterou by vlastníku lesa způsobil účastník akce lesní pedagogiky, je vlastníkem lesa podle občanského zákoníku oprávněn primárně vyžadovat uvedení věci do původního stavu. Ustanovení § 20 odst. 5 lesního zákona, o organizovaných nebo hromadných sportovních akcích, umožňuje různé právní výklady a v souvislosti s provozováním lesní pedagogiky se jeví jako poněkud problematické a neodpovídající aktuálnímu trendu EVVO. Souhlas vlastníka lesa s hromadnou akcí totiž podle některých právních výkladů vylučuje vstup do lesa na vlastní nebezpečí. Nejlepším řešením by proto určitě byla úprava zákona se zohledněním aktivit lesní pedagogiky pořádaných na vlastním, resp. propachovaném lesním majetku. Zatím nelze jinak než doporučit prověření a případné doplnění stávající pojistné smlouvy subjektu o pokrytí souvisejících rizik.

Jak s lesní pedagogikou začít?

Co se týče obecních a soukromých lesů, stěžejní je samozřejmě zájem vlastníka lesa ať již obce, či soukromé osoby. V některých případech je iniciátorem této činnosti přímo sám vlastník lesa, v jiných vedení společnosti, resp. organizace, která

byla založena či zřízena k hospodaření v jeho lesích. Formy provozování aktivit lesní pedagogiky i způsoby jejího financování se liší v závislosti na konkrétních podmínkách a možnostech provozovatele. Některé příspěvkové organizace mají programy environmentálního vzdělávání, ekologickou výchovu a osvětu či výslovně lesní pedagogiku zahrnutou do předmětu své hlavní činnosti. Obchodní společnosti kryjí náklady související s aktivitami lesní pedagogiky především ze svého zisku. Některé z nich vybírají na částečnou úhradu nákladů spíše symbolickou částku, a to v rozmezí 30–50 Kč na žáka. Na některých majetcích je v provozních možnostech společnosti uspořádat maximálně dvě až čtyři akce v průběhu celého roku. Naproti tomu lesní správy v blízkosti velkých městských aglomerací poskytují pravidelné programy lesní pedagogiky až třikrát týdně, mají pro tyto aktivity speciálně vyčleněného pracovníka (např. Chrudim, Hradec Králové), provozují vlastní centrum ekologické výchovy (Praha) či lesní školu (Ostrava).

Možnosti financování

Podle zkušeností členů SVOL přispívají některá města pravidelně např. na dopravu dětí do lesa v rámci projektu „Zdravé město“. O účelový finanční příspěvek lze požádat radu města nebo kraj. Spolufinancování akcí je možné zajistit také zapoje-

ním do Celostátní sítě pro venkov (podrobnosti podají na krajských agenturách pro zemědělství a venkov) nebo spoluprací a partnerstvím na společných projektech lesní pedagogiky se SVOL, případně s jinými neziskovými subjekty, které se mohou ucházet o národní či krajské neinvestiční dotace na environmentální vzdělávání. Obchodní společnosti jako takové tuto možnost nemají. V rámci Programu rozvoje venkova 2014–2020 však budou moci podobně jako v minulém programovacím období žádat o dotace na infrastrukturu určenou k posílení společenských funkcí lesů. Příjem žádostí se uskuteční pravděpodobně v druhé polovině příštího roku. O dotaci na investice využitelné kromě jiného i pro lesní pedagogiku bude možné žádat také např. z Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020, eventuelně z operačních programů přeshraniční spolupráce; obojí patří do gesce Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Kde čerpat informace?

Pokud se po vyhodnocení všech okolností a argumentů vlastník lesa rozhodne aktivity lesní pedagogiky provozovat a své vizi vtělí konkrétnější podobu, jedním z prvních kroků bývá přihlášení vybraných lesníků do kurzů lesní pedagogiky, pořádaných Střední lesnickou školou v Hranicích nebo FLD ČZU v Praze, aby se zde seznámili se základy pedagogiky, psychologie a didaktiky a také si pod vedením pedagogů sami vyzkoušeli aktivity lesní pedagogiky v praxi. Inspiraci pro komunikaci různých lesnických témat a nové zkušenosti lesníkům mj. nabízejí vzdělávací semináře pro lesní pedagogy pořádané v průběhu roku členy pracovní skupiny pro koordinaci aktivit lesní pedagogiky v ČR.

Zájemce o právní problematiku související s provozováním lesní pedagogiky touto cestou zveme na odborné semináře, které pracovní skupina připravila na různých místech republiky v termínech 9., 11. a 16. prosince 2014. Pozvánku na tuto i další akce, praktické rady, informace a řadu výukových a podkladových materiálů lze najít na webové stránce www.lesnipedagogika.cz a také na www.facebook.com/lesnipedagogika.

Autor:

Ing. Marie Růžková
Sdružení vlastníků obecních
a soukromých lesů v ČR
E-mail: info@svol.cz
Foto: archiv SVOL

Venkovní část semináře SVOL o lesní pedagogice v lesích MSL Pelhřimov na Křemešníku – stanoviště poznávání dřevin. Foto: Marie Růžková

CENY DŘÍVÍ

Vladimír Simanov

Produkce dříví představuje jen část užitků, které lesní hospodářství poskytuje, ale tržby za dříví zásadně ovlivňují financování lesního hospodářství, jeho postavení v ekonomice státu, investice a rozsah funkcí lesů. Ceny a objem vytěženého dříví limitují rozsah lesnických činností a do značné míry i zpracovatelských odvětví. Průměrné zpeněžení 1 m³ dříví na OM bylo 1 465 Kč v roce 2012 a 1 428 Kč v roce 2013, což znamená, že tržby za dříví dosahovaly při dodávkách 15,061 mil. m³ a 15,331 mil. m³ cca 22 mld. Kč ročně.

Jak se tvoří ceny dříví?

Cenami dříví jsou ceny sortimentů dříví, polotovarů a výrobků ze dřeva, které jsou v tržní ekonomice cenami volnými, tvořenými nabídkou a poptávkou. Horní hranicí ceny je cena na evropském trhu či cena substitučního materiálu, dolní hranicí jsou výrobní náklady, do nichž se zahrnuje zalesnění, péče o kultury, ochrana a výchova porostů a těžební práce. Ceny sortimentů nelze odvozovat od nákladových kalkulací, ale vychází z cen v regionu, čímž je zhodnocení dříví vázáno na nabídku a poptávku, a do úvahy jsou brány i faktory marketingového rozhodování vzdálené, např. nadbytek dříví při kalamitě. Ceny zpracovatelského průmyslu jsou ovlivněny náklady na nákup suroviny, čímž je dána souvislost cen dřevařské produkce s cenami dříví. Nákladové kalkulace podle technologických fází a druhového členění jsou sice základem cen dřevařských, papírenských a nábytkářských výrobků, ale výsledná cena závisí na poptávce a nabídce konkurence.

Historický vývoj cen dříví

V důsledku růstu spotřeby dříví ve sklářství a hutnictví vznikl počátkem 18. století trh dřívím, které se prodávalo nastojato a cena se stanovovala podle předpokládané kvality jednotlivých stro-

SLEDOVÁNÍ CEN DŘÍVÍ

Tuzemské ceny dříví vyhodnocuje podle zprávdajských jednotek ČSÚ a Lesnická práce je zveřejňuje. Na pohyb cen lze usuzovat i z kontraktů na Komoditní burze a poptávky odběratelů. Tyto informace nejsou úplně výstižné, protože se jakostní a rozměrové charakteristiky dodávek i podmínky a místo jejich předání liší.

Některé historicky doložené ceny dříví (podle: HOŠEK, E., TLAPAK, J.)

1848	Měkké (jehličnaté) užitkové dříví – kmenovina, špalkové dříví	5,15 korun/m ³
	Palivové dříví (listnaté) tvrdé	1,85 korun/prm
	Palivové dříví jehličnaté (měkké)	1,43 korun/prm
1870	Měkké (jehličnaté) užitkové dříví – kmenovina, špalkové dříví	7,75 korun/m ³
	Palivové dříví (listnaté) tvrdé	2,83 korun/prm
	Palivové dříví jehličnaté (měkké)	2,15 korun/prm
1879	Smrková kulatina	12,10 korun/m ³
	Smrkové brusné dříví	9,60 korun/m ³
	Řezivo (dřevina neuvedena)	24,40 korun/m ³
1897	Měkké (jehličnaté) užitkové dříví – kmenovina, špalkové dříví	10,25 korun/m ³
	Palivové dříví (listnaté) tvrdé	3,45 korun/prm
	Palivové dříví jehličnaté (měkké)	2,80 korun/prm
1911	Smrková kulatina	26,50 korun/m ³
	Smrkové brusné dříví	13,46 korun/m ³
	Řezivo (dřevina neuvedena)	47,20 korun/m ³

mů, nebo pro všechny stromy souhrnně. Trh dřívím byl lokální a s rozvojem dopravy se měnil na regionální a mezinárodní. V našich zemích byl dříví nedostatek, proto Lesní řády Marie Terezie (1754, 1756) vývoz dříví zakazovaly. O sto let později přesáhla produkce dříví domácí spotřebu a hlavním zahraničním odběratelem se stalo Německo. Ceny dříví rostly při narušování vývoje kalamitami, ale nepříznivému cenovému vývoji dokázali majitelé lesů čelit solidárním postupem při prodeji dříví a odložením těžeb v nepostižených oblastech. Hospodářský krach v roce 1873 byl následován poklesem cen jehličnaté kulatiny o 10–25 % a zásahem do cen bylo roku 1879 zavedení dovozního cla na dříví dovážené do Německa. Na přelomu 19. a 20. století byly ceny stabilizované a růst začaly až v letech konjunktury po 1. světové válce. Růst cen zastavila mnišková kalamita, při které došlo ke snížení cen dříví

v roce 1924 na 43,6 % úrovně před kalamitou. V roce 1929 vypukla světová hospodářská krize trvající do konce 30. let a pokles poptávky po dříví vedl v roce 1933 k vydání vládního nařízení snižujícího předpis těžeb na 50 %. Cena smrkové kulatiny klesla v témže roce z 210 na 70 Kč/m³.

Ceny dříví v období řízené ekonomiky

Po válce byly zavedeny bilance dodávek dříví a pevné ceny sortimentů, diferencované podle tloušťkových stupňů a kvalitativních znaků. Plán určoval průměrné zpeněžení dříví odrážející sortimentní skladbu dodávek a kvalitativní strukturu každého sortimentu. Ceny dříví nezávisely na nabídce a poptávce a jejich základem byla plánovaná průměrná cena dříví vypočtená z odvětvové rentability. Protože ta závisí na vývoji nákladů v resortním měřítku, byly velkoobchodní

ceníky surového dříví novelizovány v letech 1958, 1964, 1967, 1976, 1985 a 1989. Od plánované průměrné ceny byly ceny sortimentů odvozeny tak, aby postihly rozdíl užité hodnoty. Např. jehličnatá pilařská kulatina se v roce 1962 dodávala za 214,25 Kč/m³ a jehličnatá vláknina za 176,93 Kč/m³. V direktivní ekonomice byly ceny dříví, surovin a produktů prvovýroby nastaveny nízkou, aby se při nevelké produktivitě ve zpracovatelských oborech udržely přijatelné maloobchodní ceny výrobků. Důsledkem nízkých tuzemských cen byla fiktivně vysoká efektivnost exportu. V letech 1960–1990 se zvýšila průměrná cena dříví 2,5krát, při zvýšení ceny jehličnaté pilařské kulatiny o 183 %, z 214,25 Kč/m³ na 605 Kč/m³, jehličnatých výřezů zvláštní jakosti o 234 % a jehličnaté vlákniny o 109 %. Pomalejší růst cen vlákniny byl důsledkem zvýhodnění chemického průmyslu, k němuž byl průmysl papíru a celulózy řazen. Ceny listnaté kulatiny vzrostly o 118 % a listnaté vlákniny o 43 %. Ceny listnatého dříví celkem vzrostly o 94,5 %, zatímco ceny jehličnanů o 157 %. V rozdílném tempu růstu cen jehličnatého a listnatého dříví se odrážela rozdílná úroveň výchozích cen. Počátkem 60. let byly ceny listnatých sortimentů vyšší než ceny jehličnatých sortimentů. Jediným sortimentem s poklesem cen v 60. a 70. letech bylo palivo, jehož cena byla nejnižší v roce 1973, kdy stálo jehličnaté 63,34 Kč/m³ a listnaté 76,97 Kč/m³.

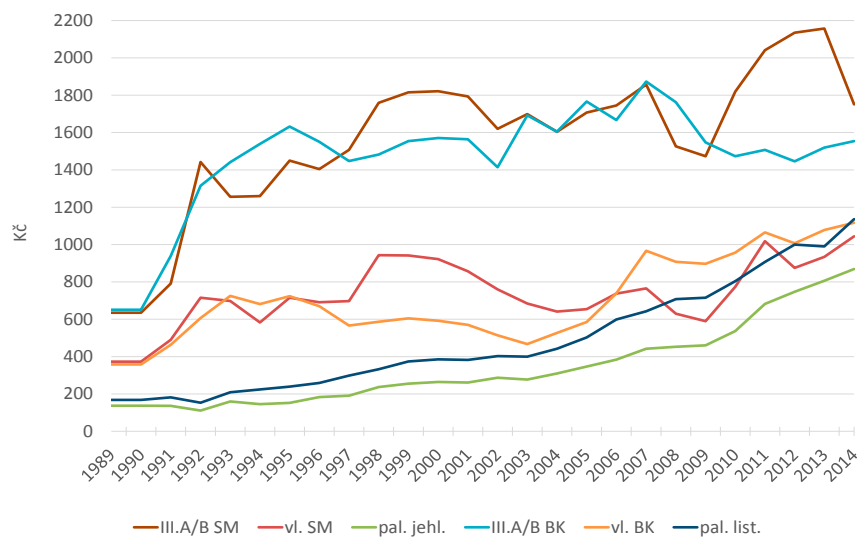
Vývoj cen dříví v tržní ekonomice

Obnova trhu nastala 1. 1. 1991 zrušením centrálního přidělování surového dříví a zavedením smluvních cen pro většinu sortimentů (pro jehličnaté a listnaté výřezy III. A/B byly stanoveny ceny do 31. 3. 1991).

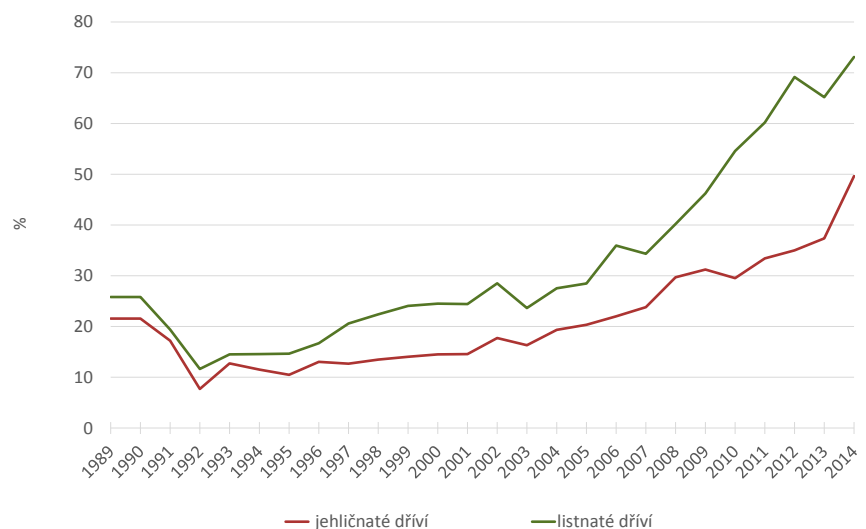
Zrušení bilancí, uvolnění cen a inflace se projeví zvýšením cen. S výjimkou palivového dříví vzrostly během prvních dvou let ceny jehličnatého dříví na 262 %, z toho pilařské kulatiny na 239 %, výřezů zvláštní jakosti na 245 %, vlákniny na 171 %; ceny listnatého dříví na 187 %, z toho pilařské kulatiny na 196 % a vlákniny na 194 %. Od roku 1992 byl cenový vývoj jednotlivých skupin sortimentů rozdílný. S výjimkou let 1993–1994, 2002–2004 a 2008–2009 ceny jehličnaté kulatiny III. A/B rostly a v roce 2013 dosáhly svého maxima 2 157 Kč/m³. Tento vývoj lze vysvětlit tak, že se cena netvoří

v ČR, protože se většina kulatiny vyváží nebo ji v ČR řezou nadnárodní firmy. Cena smrkové kulatiny je tak výslednicí obchodní politiky dominantních odběratelů. Pokles cen jehličnaté kulatiny v roce 2014 může být signálem, že akceptovatelnost ceny nad 2 000 Kč/m³ končí. Cena smrkové vlákniny má tendenci růst a v roce 2014 (1 044 Kč/m³) překročila dosavadní maximum z roku 2011 (1 018 Kč/m³), což potvrzuje boom evropského průmyslu celulózy. Těžko vysvětlitelný je odlišný cenový vývoj kulatiny jehličnaté a listnaté. Zatímco do roku 2009 se ceny obou sortimentů vyvíjely souběžně, od tohoto roku dochází k zjevnému růstu cen kulatiny jehličnaté při stagnaci cen listnaté.

Cena listnaté kulatiny III. A/B rostla do roku 1995 a do roku 1996 se držela nad cenou jehličnaté kulatiny. Od té doby narůstala až do roku 2007, kdy klesla na úroveň 90. let. Cena bukové vlákniny stále roste (s výjimkou poklesu v roce 2012), a zatímco do roku 2006 byla pod úrovní ceny vlákniny smrkové, od tohoto roku je to naopak. Absurdní je cenový růst palivového dříví, protože neodráží trh, ale deformaci způsobenou podporou energetického využívání dříví. Používání termínu palivové dříví je matoucí, protože palivové dříví je specifikováno jako dříví nevyužitelné jinak než energeticky. To, že je nyní tolik dříví páleno, neznamená, že ho nejde technologicky využít! Proto je na čase používat termín dříví pro energetické využití

Graf 1: Vývoj cen vybraných sortimentů v letech 1989 až 2014 (rok 2014 jen do 3. Q)

Graf 2: Procentuální poměr ceny palivového dříví a ceny kulatiny (rok 2014 jen do 3. Q)

nebo energetické dříví. U jehličnatého paliva se jeho cena dostala na úroveň jehličnaté kulatiny z počátku 90. let a u listnatého se vyrovnala s cenou bukové vlákniny! Je-li poměr ceny palivového dříví a kulatiny III. A/B vyjádřením užité hodnoty palivového dříví, pak byla v řízené ekonomice prostřednictvím velkoobchodní ceny definována jako 21,6 % užité hodnoty kulatiny u jehličnatého paliva a 25,8 % u listnatého paliva. V roce 2014 ale dosáhla 49,6 % u jehličnatého a 73,1 % u listnatého paliva. Přitom v roce 1848, kdy bylo dříví jediným zdrojem energie, byl cenový poměr u jehličnatého paliva 38 % ceny kulatiny. Podíl paliva získaný druhotným podle Doporučených pravidel je u smrku a jedle do 5 %, u borovice do 9 % a u listnáčů do 11 %, což při srovnání s podílem palivového dříví na dodávkách v roce 2013 (jehličnaté palivo 9,6 %, listnaté palivo 43,5 %) dokazuje, že je energeticky využíváno dříví lepší kvality než dříví palivové ve smyslu ČSN a Doporučených pravidel. Tak fatální důsledek má deformace trhu státními intervencemi.

Dopady deformace trhu

Deformace trhu způsobená podporou pálení dříví má pro lesní hospodářství i zpracovatele dříví devastační následky. Je-li cena měřítkem hodnot, pak u listnatého dříví je hodnotový rozdíl mezi spálením a zpracováním na řezivo 26 %

a u jehličnatého dříví 50 %, což vytváří iluzi, že se našel univerzální sortiment, ze kterého lze při téměř stejné ceně vyrobit housle nebo ho dát na oheň. Důsledkem je zdánlivá zbytečnost druhotování dříví, což se projevilo tím, že odborníci na druhotování dříví zmizeli. Logika zániku této profese je v tom, že člověk může umět jen to, co vykonává. Vznik fiktivního sortimentu „univerzální dříví“ podporuje prodej dříví nastojato, u kterého se vytratila vazba mezi péčí o porost a kvantitou a kvalitou produkce. To je lesnická tragédie, protože vznikl dojem, že kvantitu a kvalitu produkce dříví netřeba ovlivňovat lesnickými zásahy, ale postačí zvládnout techniku prodeje na pni. Následkem je podpora překupníků před přímými spotřebiteli a to, že na domácím trhu je nedostatek specifikovaných sortimentů a polotovarů, což vede k protisměrným vývozům a dovozům. Neříděné dříví a neříděné řezivo se vyváží a tuzemští výrobci dováží zpět totéž dříví ve formě vytříděných výřezů a řeziva. Nedotovaná poptávka zpracovatelů po užitkovém dříví se setkává s dotovanou poptávkou po dříví na spálení, což je dostává do obtížné situace a vede k excesům, jako je náhrada dříví v plošných materiálech pěnovými hmotami, protože se staly levnější. Komplexní zakázky se podobají situaci, kdy se zájemci o dva vepřové řízků nabídnou, ať si koupí všechna prasata v ohradě, případně se mu řekne, že za tři roky se budou vypisovat minitendry a v nich si bude moci

vysoutěžit těch prasat jen deset. Strategickým záměrem při obnovování vytápění dřívím bylo využití opomíjených zdrojů, těžebních zbytků, pařezů a odpadů dřevozpracujícího průmyslu, tedy dříví, jehož energetické využití vyžaduje homogenizaci. Ale podpora energetického využití štěpek byla omezena tak výrazně, že to trh s nimi ochromilo, ale zato bylo podpořeno pálení kusového dříví a pelet, tedy komodit, které podporu nepotřebovaly a ve kterých podpora vyvolává nežádoucí pnutí. V době, kdy největší podíl na spotřebě pelet v Evropě má jejich dovoz z USA, je možno se ptát *Cui bono?* Komu to prospívá, že se opouští strategie energetické soběstačnosti a zlepšení čistoty lesa?

Ceny dříví ve stálých cenách

Dlouhodobě porovnávat ceny je ošidné, jak třeba posoudit cenu smrkové kulatiny v roce 1848 (5,15 Kč/m³) a v roce 2013 (2 157 Kč/m³)? Protože je známá inflace za trvání současné měny, lze porovnat vývoj cen dříví od roku 1988 do současnosti ve stálých cenách roku 1988 (cenový vývoj po očištění vlivů inflace).

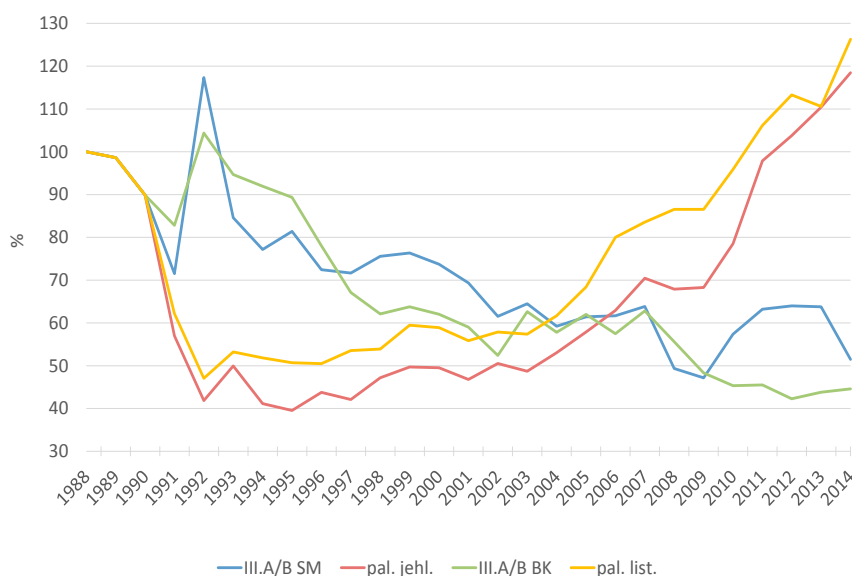
Bez podpory energetického využívání dříví ceny palivového dříví klesaly, ale po roce 2002 začal jejich růst, který v letech 2010–2011 překonal hranici 100 % stálých cen a v roce 2014 dosáhly ceny jehličnatého paliva 118,5 % a listnatého 126,3 %. To kontrastuje s poklesem cen kulatiny jehličnaté na 51,5 % a listnaté na 44,6 %. Pomyslné nůžky mezi těmito sortimenty vyvolaly „ekonomicky zdůvodněnou“ obnovu pařezin, protože palivo je jediným sortimentem, jehož cena roste. Na základě deformace trhu tak byla zdůvodněna degenerace lesnictví. Otázkou zůstává, jak je to se zvýhodněním zpracovatelské sféry oproti prvovýrobě, když byl v řízené ekonomice průmysl zvýhodněn nízkými stanovenými cenami dříví, ale ty v tržním hospodářství klesly u jehličnaté kulatiny o 48,5 % a u listnaté kulatiny o 55,4 %. Jak je to teď s drancováním surovin ve prospěch průmyslu?

Zpracováno s použitím materiálů ČSÚ, MZe, ÚHÚL a publikací doc. Zdeňka Bludovského.

Autor:

prof. Ing. Vladimír Simanov, CSc.

E-mail: simanov@email.cz

Graf 3: Vývoj cen vybraných sortimentů v % stálých cen roku 1988 (rok 2014 jen 3. Q)

KDY BUDE TRANSFER VÝSLEDKŮ VÝZKUMU DO PRAXE ÚSPĚŠNÝ?

Vilém Podrázský

Péče věnovaná výzkumu a přenosu jeho výsledků do praxe, stejně jako rozvoj vzdělávacího systému, je alfou a omegou, respektive oblíbeným zaklínadlem všech volebních kampaní. Mají být dle magického euroslovníku motorem ekonomiky, zdrojem rozvojových impulsů a pramenem inovací.

Zároveň jsme ale bohužel svědky řady pokusů administrativní a politické sféry o uchopení a zvládnutí, někdy i ovládnutí, sféry vědy, výzkumu a inovací, což je námět na dlouhou, a možná i nepřilíš plodnou diskuzi.

Přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe

Zaměříme se ale blíže na jeden segment nebo aspekt spojený s tzv. aplikovaným výzkumem, který bychom si mohli pojmenovat jako úspěšný přenos výsledků VaV, tedy výzkumu a vývoje (věda se nám z toho nějak vytratila), do oboru. Rád bych se zamyslel nad dvěma body, nebo uvedl dvě myšlenky, které musejí snad každého napadnout, když se daným problémem zabývá s cílem věci prospět.

První z nich vyplyne naprosto logicky sám, pokud se zaměříme na úspěšné ekonomiky, kde daný proces probíhá velmi úspěšně. Přenos výsledků zemědělského (a lesnického) výzkumu je úspěšný především v ekonomice zaměřené na produkci a její maximální zhodnocování. Ne tam, kde je produkce regulována a omezována, nebo dokonce záměrně vylučována, jako je tomu například v oblasti lesnictví, tedy státní lesnické a environmentální politiky. Ne tam, kde je ekonomika spíše exploatační a má formu využívání z podstaty, nebo má servisní charakter (z globálního hlediska), čehož jsme u nás často také svědky. Stěží se tedy bude dařit aplikovanému výzkumu za situace, kdy podstatné části potenciálních uživatelů postačuje pobírat dotace za to, že tlumí zemědělskou výrobu nebo pěstují globálně unifikované plodiny, jako je například kukuřice nebo řepka, vše za výrazné dopomoci státních nebo evropských dotací.

1+1=3

S tím souvisí i druhý aspekt, kterého se dotkl jeden z diskutujících na jednom z mnoha kulatých stolů, který podotkl, že místo poradenské agentury se aplikací výzkumu v praxi ujímají komerční firmy. To je ale vlastní princip poradenské činnosti. Na vý-

sledcích tohoto transferu totiž musejí vydělat všichni! Musí platit ekonomická rovnice: 1 + 1 = 3 a více. Všichni účastníci musejí mít ekonomický profit. I tam, kde se do vzájemné hry vkládá stát, by měl být přínos pro státní kasu přímý, přes vyšší vybrané daně, nebo nepřímý, díky zabráněným škodám. Proto se většinou ve světě tzv. poradenství věnují i státní subjekty – ekonomický nebo ekologický benefit je ten důvod.

Potřebujeme i základní výzkum

Základní výzkum je zdrojem zásadních poznatků, jejichž váhu ale pozná většinou až příští pokolení. Nobelovy ceny v řadě případů, možná ve většině, dostávají vědci za publikované výsledky, které byly zveřejněny nebo získány před lety, často desetiletími. Až když doba jejich publikace a poznatky prověřila, až když na jejich základě vznikly úspěšné vědecké školy, popřípadě mimořádně úspěšné ekonomické výstupy požadované v nebývalé míře trhem. Nehrozí tak, respektive bylo vyloučeno, že jejich významné výstupy byly efemérní okrajovou záležitostí, omylem, nebo i podvodem. Platí to určitým způsobem i o jiných oborech, před dvaceti, třiceti lety by asi tehdy nikdo udělení Nobelovy ceny míru Nelsonu Mandelovi nebo Jásiru Arafátovi nepovažoval za myslitelné.

Svou roli, v úspěšných ekonomikách rozhodující, má v tomto systému i školství, respektive univerzity a polytechniky. Ze všech výzkumných subjektů totiž mají nejvíce volnosti, tzv. akademických svobod, jsou financovány z více zdrojů, a tedy méně zranitelné. Podílejí se na základním výzkumu, na výzkumu aplikovaném, zde je například v obou případech velmi významná role ČZU v Praze, mají svůj díl i na přímé poradenské činnosti. Výraznou, stále zásadní roli hraje i platba za studenty, kteří jsou navíc velmi

flexibilním partnerem v akademickém prostoru. Ti mají v řadě případů podíl na všech aktivitách škol a svůj kontakt a vztah si zachovávají i jako absolventi. Univerzity nejsemotně zakládají i spin off firmy (inovativní firma založená studenty, profesory, absolventy z univerzity nebo fungující společnost s vazbou na výzkum nebo na univerzitu v regionu), které jim tuto investici v budoucnosti bohatě vracejí, a v případě potřeby mohou založit i celé nové výzkumné týmy a ústavy. To se také ostře liší od našeho systému, respektive jeho řízení, připomínající spíš cílevědomou sabotáž.

Kdy bude tedy úspěšný transfer výsledků výzkumu do praxe?

Odpověď na otázku je tedy nasnadě, i v podmínkách odlišných od zemí s úspěšným transferem poznatků vědy do praxe, kdy u nás řada rychle vykvašených škol vyrábí diplomy pro studenty, kteří by z důvodů svých znalostí a schopností před dvěma desítkami let nemohli o studiu na střední, natož vysoké škole ani pomýšlet, kde většina pracovníků základního výzkumu je centrálně bíancko placena státem, kde jsou silná pracoviště aplikovaného výzkumu bez většího zájmu odběratelů. I náš systém může být úspěšný, ale jen v případě, kdy všichni účastníci budou mít z transferu benefit, nejen morální, ale především ekonomický. A primárním zdrojem musí být fungující ekonomika, vyrábějící pro trh. Jinak budeme odkázáni na dotační způsoby financování a řízení úředníky, politiky a manažery, kteří těm řízeným lidsky, znalostmi a vzděláním nesaahají v některých případech ani po kotníky.

Autor:

prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.
Česká akademie zemědělských věd
E-mail: podrazsky@fd.czu.cz

MŠICE NA SMRKU ZTEPILÉM V ČESKÉ REPUBLICE

David Fryč

Mšice podle současné literatury nepředstavují příliš důležitý problém, ale v dnešní době, kdy působí řada negativních faktorů současně, jsou mšice podpůrným nástrojem zkázy. Hlavním problémem nejsou škody způsobené sáním, ale do budoucna může vážné škody způsobit vylučování medovice a přenos virůz.

Rozšíření smrku ztepilého (*Picea abies*) v Evropě (www.euforgen.org).

Význam škůdců se mění

V podmínkách středoevropského lesnictví se nejlépe po ekonomické stránce osvědčilo pěstování smrku ztepilého (*Picea abies*), proto se tato dřevina začala uplatňovat snad na všech myslitelných i nemyslitelných stanovištích. Postupně to vedlo k rozsáhlým kalamitám a nebývalému nárůstu větrných polomů nebo škodám způsobeným mokřým sněhem. V současné době stále bojujeme s těmito faktory, ale přidává se i další, a tím je sucho. Jsou jím ovlivněny růstové podmínky a porosty se stávají náchylnější ke škodám biotickými činiteli. Někteří činitelé jsou velmi dobře známí a ochrana proti nim je zpracována snad do posledních detailů, ale u některých se toho zatím moc neví. Jejich projevy byly doposud jen okrajové a z pochopitelných důvodů se pozornost upínala směrem k soudobým problémům.

Tito činitelé mohou dnes působit zanedbatelné škody, ale do budoucna se mohou projevit jako významnější škůdci lesních porostů.

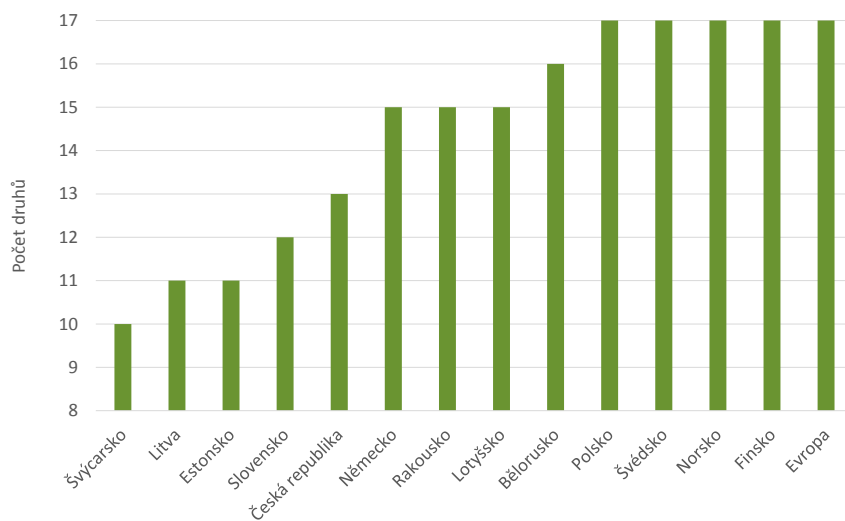
Výskyt mšic v Evropě a ČR

Málo známé je například právě působení mšic. Mnoho druhů, které nejsou hospodářsky významné, jsou popsány jen zběžně. Ví se o nich jen velmi málo a je to především tím, že jejich determinace je často velmi obtížná. Je popsáno asi 26 druhů mšic, které napadají smrk ztepilý v palearktické oblasti (HOLMAN, 2009). V Evropě není situace tak dramatická (graf), je zde popsáno 17 druhů a v České republice jen 13. V severnějších oblastech Evropy je zastoupení 17 druhů úplné. Některé druhy preferují chladnější oblasti a vyskytují se až do výšky 5 000 m n. m. Mšice jsou vázány na jednoho (monoekní druhy) nebo na více hostitelů (dioekní druhy), proto bývají často zastoupeny jen v oblastech, kde je rozšíření daného hostitele.

V našich podmínkách se vyskytuje již zmíněných 13 druhů v 5 rodech. Druh *Aulacorthum solani* je znám především jako

vážený škůdce v zemědělství, kde je vektorem nejméně 45 rostlinných virů (PLRV, CMV, BYV...). Na jehlicích smrku způsobuje nekrotické plochy, také je producentem medovice. Medovice je často napadána černěmi (saprofytické houby převážně z rodů *Capnodium*, *Cladosporium* a *Alternaria*), ty brání v dýchání a fotosyntéze, protože snižují asimilační plochu. V teplých a slunných obdobích může docházet k přehřátí jehlic a jejich rychlejšímu stárnutí, resp. trvalému poškození. Významně se může projevit u mladých smrků (školky, plantáže, výsadby). Včelaři hodnotí výskyt medovice pozitivně, i když může způsobovat problémy s přezimováním včelstev, také úplavici nebo smrt hladem.

Nejpočetnější je u nás rod *Cinara*, tedy medovnice. Jejich zástupci se vyskytují jak v Americe, tak Evropě i na Dálném východě. Všechny druhy medovnic žijí střídavě na kořenech, kmenu, větvíčkách,

Počet druhů mšic na *Picea abies* v Evropě

letorostech a jehlicích. Jak již název rodu napovídá, jsou to producenti medovice, patří k těm nejvýznamnějším, proto bývají často navštěvováni mravenci a včelami. *Elatobium abietinum* a její jarní migrace bývají mnohdy příčinou zbarvení a ztrát starých jehlic, někdy způsobují vážné defoliace (PARRY, 1969). K dispozici je velké množství literatury o této kalamitní mšici a jejích dopadech na smrk v západní Evropě. Je taktéž vektorem virových onemocnění smrku (žloutková zakrslost smrku, virová asymetrie smrku atd.). Zástupci rodu *Pachypappa* – dutilky – škodí převážně na topolech, ale anholocycklické kmeny zimují na kořenech smrku. Na ně se mohou dostávat již od června (tedy v době, kdy hrozí škody suchem). Stejně tomu je i u mšic z rodu *Prociphilus*, které také sají na kořenech smrku. Jen *Prociphilus pini* může sít na kořenech celoročně.

Jak mšice poškozují lesní dřeviny?

Pro zdravotní stav dřevin představuje napadení mšicemi poměrně nízké nebezpečí, jak ukazují dosavadní poznatky a jak se píše v současné literatuře. K přímému poškození většího množství dřevin v důsledku sání totiž prakticky nedochází, a to ani při masovém výskytu. Výjimkou může být silné oslabení dřevin různými faktory, což je v současnosti velký problém (např. dřívě zmiňované sucho). Negativně se projevují hlavně kombinace faktorů, extrémní výsušná stanoviště s nevhodnými hospodářskými zásahy. Dochází k odumírání nejjemnějších koncových kořínků nebo i celých kořenových systémů a k rozpadu mykorrhiz. Mšice zde hrají významnou roli, protože parazitují na kořenech, kde způsobují nejruznější novotvary, bujení pletiva, přerušování vodivých toků, excentrický růst, poruchy příjmu živin a vody atd., což negativně působí na růst a přežívání dřevin.

Virozy přenášené mšicemi způsobují mimo jiné to, že na zakrslych výhonech vyrůstá velmi husté drobné jehličí ve formě krátkých „kartáčků“. Barevné změny nebývají zpravidla tak výrazné jako ty morfologické. Intenzivní virové onemocnění se rozšířilo ve značném rozsahu ve smrkových porostech na východním Slovensku v sedmdesátých letech. Choroba byla označována jako vícebarevná zakrslost smrku a byla v širokém měřítku dávána do souvislosti s kalamitním rozšířením václavky, ale mohl zde zapůsobit i jiný činitel, např. mšice. Virová onemocnění smrků vyvolávají nejčastěji nejrůznější

SCHEMATICKÉ NAPADENÍ SMRKU ZTEPILÉHO (*PICEA ABIES*) MŠICEMI

Mšice v České republice na smrku ztepilém:

1. kyjatka zemáková (*Aulacorthum solani*)
2. medovnice (*Cinara confinis*)
3. medovnice (*Cinara costata*)
4. medovnice velká (*Cinara piceae*)
5. medovnice malá (*Cinara piceicola*)
6. medovnice smrková (*Cinara pilicornis*)
7. medovnice (*Cinara pinea*)
8. medovnice (*Cinara pruinosa*)
9. mšice smrková (*Elatobium abietinum*)
10. dutilka (*Pachypappa tremulae*)
11. dutilka lindová (*Pachypappa vesicalis*)
12. dutilka (*Prociphilus pini*)
13. dutilka zimolezová (*Prociphilus xylostei*)

Legenda:

- A – jehlice: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
 B – letorosty: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
 C – větve: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
 D – kmen: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
 E – kořeny: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13

ší skvrnitosti, mramorování, pruhovitost a celkovou „chlorózu“, blednutí infikovaných jehlic, ale i morfologické změny, jako je např. zakrslost výhonů a jejich podstatné zkrácení, což se může přikládat i jiným činitelům než virům. Studium virů na jehličnanech je velmi zajímavé, protože informací z této oblasti je velmi málo, vlastně téměř žádné.

Ochrana a obrana proti poškození dřevin mšicemi

Pokud budeme výskytu mšic tolerovat nebo ignorovat, můžeme očekávat opakování problémů a jeho stupňování během vegetační sezóny, a to zvláště v letech, kterým by předcházela mírná zima, jako byla ta na přelomu let 2013/2014. Díky krátkému životnímu cyklu, pohyblivosti, reprodukčnímu potenciálu a fyziologické citlivosti k teplotě se předpokládá, že rozšíření a četnost výskytu mnoha druhů hmyzích škůdců a patogenů vzroste (POKORNÝ, URBAN, 2013).

Základním preventivním opatřením proti škodám mšicemi je už kontrola sadebního materiálu. V případě zjištěného výskytu může strategie ochrany zahrnovat tyto přístupy:

- tolerování problému (pokud produkce medovice a snížení estetického působení stromů není na závadu),

- provedení zásahu (včetně použití aficidních přípravků),

- v extrémních případech (u poškozených a chřadnoucích stromů) lze uvažovat i o jejich odstranění.

Chemické ošetření může přicházet v úvahu zejména ve školkách a na plantážích vánočních stromků. V podmínkách parků a zahrad je možno využít ekologické oplachy.

Ochrana proti virózám je především nepřímá, tj. odstraňování napadených jedinců a boj proti hmyzím přenašečům. Uplatňuje se negativní výběr a odstraňování stromů při prořezávkách, probírkách i při předmýtní těžbě. V mladších porostech je možno bojovat i proti přenašečům (výsadby, semenné sady, klonové archívy, zahrady, parky). Existují i jiné metody, ale zatím nebyly příliš uplatněny v praxi, především pro jejich složitost a nákladnost.

Seznam použité literatury je k dispozici u autora.

Autor:

Ing. David Fryc

ÚKZÚZ,

Odbor diagnostiky,

Referát monitoringu letu mšic,

Opava

E-mail: david.fryc@ukzuz.cz

JEDLE OBROVSKÁ

Luboš Úradníček

Vědecký název druhu je Abies grandis (Dougl. ex D. Don) Lindl. Syn.: Abies excelsior Franco, A. gordoniana Carrière, A. aromatica Raf. Druhové jméno – grandis, vyjadřuje mohutnost dřeviny, její výšku a rychlý růst. Anglický název je Grand fir, Lowland white fir nebo Yellow fir.

Popis a vlastnosti

Jedle obrovská je jehličnatý strom dorůstající výšky 40–70(90) m, průměru kmene 1–2 (2,5) m, s relativně úzkou, kuželovitou korunou. Patří do čeledi *Pinaceae*. Mohutné stromy tvořící porosty ve státu Washington dorůstají běžně 60–70 m výšky ve věku kolem 200 let. Nejstarší stromy se mohou dožít přes 250 let. V ČR jsou

Nasazení jehlic na větvici, detail.

Větev mladšího stromu, dvouřadé postavení jehlic.

vzrostlé exempláře druhu celkem vzácné, dosahují podstatně menších rozměrů než v domovině, i když jejich výška se blíží k 45 m. K nejznámějším patří skupina jedlí v arboretu Bukovina na Hrubé Skále, mohutný jedinec s obvodem kmene 366 cm a výškou 39 m roste také v arboretu Křtiny, je starý necelých 90 let. Mladší exempláře jsou v mnoha výsadbách i sbírkových objektech. Současný nejvyšší exemplář rostoucí v původním areálu, uváděný jako šampion USA s výškou 78,3 m a obvodem kmene 638 cm, byl změřen již v roce 1994 v Kalifornii. Jako strom s největším obvodem kmene je pak uveden jedinec s obvodem kmene 660 cm, ale s výškou „jen“ 69,2 m. Zajímavé je, že nejmohutnější jedle obrovská roste na Britských ostrovech, strom měřený a focený v roce 2007 v Murthly Castle v Birnamu měl ve výši 1,5 m obvod kmene 751 cm (monumentaltrees.com). Také druhý nejobemnější strom, rostoucí v Balmacaanu s obvodem 723 cm (v roce 2010) je mohutnější než šampion v původním areálu. Nejvyšší evropský zástupce druhu měří 64,2 m a roste také ve Velké Británii. Taxon má šedohnědý kmen s jemně rozbrázděnou borkou. V mládí je kůra hladká, červenohnědá až šedohnědá, s větším množstvím pryskyřičných puchýřů. Kmen je průběžný, plnodřevný. Výmladnost na kmenech je celkem běžná, někdy se objevují výmladky na silnějších větvích. Kořenový systém dobře ukotvuje dřevinu v půdě, nedochází k vývratům. Barva koruny je tmavě zelená. Větve rostou v pravidelných přeslenech, v mládí mírně šikmo odcházejí od kmene, později jsou kolmé až jakoby převislé.

Větvičky jsou olivově zelené, lesklé, lysé (silné vrcholové letorosty bývají světle chlupaté, jehlice pak většinou svrchu kryjí větvíčku). Jehlice jsou ploché, na líci leskle tmavozelené, na rubu se dvěma bílými pruhy průduchů, 30–60 mm dlouhé, výrazně dvouřadě rozložené, různých délek vedle sebe, při rozemnutí voní po citrusech. Pupeny má relativně malé, vejčité,

Zavřené šišky.

pryskyřičnaté, často naftalovělé. Druh začíná plodit již ve 20 letech, v porostu později. Samičí šištice jsou nejprve světle zelené, v plné zralosti světle hnědé. Samčí šištice jsou válcovité, tmavě červené, drobné. Taxon kvete obvykle v dubnu až květnu. Šišky 5–12 x 4 cm, válcovité, zašpičatělé, živě zelené až hnědavé, podpůrné šupiny nevyčnívají. Dozrávají začátkem září. Po vyzrání semen se šišky rozpadají a okrově hnědá semena se světlým trojúhelníkovitým křídlem se postupně uvolňují.

Rozšíření

Jedle obrovská je původní v západní části Severní Ameriky, rozšířená je zejména v pacifické části kontinentu. Přímořská část areálu zabírá Kaskádové pohoří a přímořské pásmo od JZ Kanady přes státy Washington a Oregon až na sev. Kalifornie. Vnitrozemská část areálu zabírá různá pohoří Skalistých hor z Kanady po Idaho (USA). V severních částech těchto dvou dílčích areálů roste od hladiny moře do výšky asi 600 m. V jižních částech vystupuje do hor, místy až k lesní hranici, max. na 2 200 m. Optimum růstu má v příbřežní oblasti, kde je velké množství srážek, v rozmezí 1 000–3 500 mm. Občas vytváří i čisté porosty. Dále bývá součástí jehličnatého lesa spolu s *Pseudotsuga menziensis* (douglaska tisolistá), *Thuja plicata* (zerav obrovský), *Abies lasiocarpa* (jedle alpská) a *Picea sitchensis* (smrk sítká).

Ekologie

Druh snáší zastínění a vydrží dlouho v druhé etáži. Vyžaduje dostatek srážek a půdní vláhy, v místech s trvalou vysokou relativní vlhkostí vzduchu roste i na sušších podkladech. Geologické podloží stanoví je velmi rozmanité, vyskytuje se na čedičích a andezitech, zvětralé lávě a tufech, na různých horninách krystalinika, na sedimentech a dokonce i na vápencích. Nej-

lépe odrůstá na hlubších propustných údolních aluviích. Je mrazuvzdorný, snese teploty $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$. Při extrémních výkyvech teplot v jarním období však může být poškozen mrazem. V mládí bývá poškozen okusem a loupáním zvěří. Starší výsadby kolem 40 let věku výrazně trpí václavkou. Kouřové plyny snáší střední měrou.

Význam a využití

V oblasti původního výskytu patří k významným produkčním dřevinám. Patří k rychle rostoucím druhům, výškově v mládí přirůstá přes 1 m za rok. I v čistých porostech má velmi vysoký přírůst dřevní hmoty. Letokruhy jsou dobře znatelné s pozvolným přechodem mezi jarním a letním dřevem. Dřevo, obvykle nerozlišené na jádro a běl, i když není příliš kvalitní, má široké využití. Používá se na výrobu papíru, překližek, obalových materiálů, lehkých konstrukcí, méně často na výrobu nábytku, hraček, zápalek aj. Je dosti lehké, celkem pevné. Objemová hmotnost při 12% vlhkosti kolísá v domovině kolem $370\text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$, v ČR pak kolem $415\text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$. Mladé jehlice se používají jako příměs do přírodních čajů. Druh je běžně využívanou hospodářskou dřevinou v lesních porostech západní a střední Evropy. Je také vhodným druhem pro sadovnickou dendrologii, lze ji využít tehdy, kdy je třeba rychle zaplnit prostor. Je dekorativní s živě zelenou barvou koruny. Kultivary jsou poměrně vzácné.

Introdukce do Čech a jeho pěstování

Dle literatury byl druh objeven již v roce 1805, ale pak zapomenut a znovuobjeven a popsán DOUGLASEM v roce 1930. Roku 1831 byl vysazen na Britských ostrovech a odtud šířen do celé Evropy. První introdukce do Čech byla dle A. M. SVOBODY

Detail letokruhů – přírůst.

roku 1839 do zámeckého parku Sychrov, poté jako rychle rostoucí dřevina byla vysazována v mnoha zámeckých zahradách a parcích, známé vzrostlé exempláře jsou např. v arboretech Bukovina, Kostelec nad Černými lesy, Řícmanice, Křtiny či v arboretu Nový Dvůr u Opavy. Od 20. let minulého století byl druh využíván v lesnické praxi. Největší koncentrace mladých jedinců byla pravděpodobně na ŠLP ML Křtiny, kde bylo založeno několik hektarů pokusných porostů. Bohužel, většina stromů musela být předčasně skácena, neboť byla poškozena václavkou. Přesto ve věku 40 let měla již dimenze 80letého smrku. Václavka je asi největším problémem jedle obrovské na živnějších stanovištích.

Vzhledem k rychlému růstu a dekorativnosti habitu byl taxon vysazován také jako okrasná dřevina do lesoparků i lázeňských lesů. Velké exempláře jsou však relativně vzácné. V registru památných stromů AOPK není uveden žádný jedinec, pouze skupina dřevin z arboreta Bukovina, kde se nachází patrně nejmohutnější exemplář v ČR, strom o obvodu 395 cm a výšce 48 m. Přirozené zmlazení na území ČR je celkem běžné, také klíčivost semen aklimatizovaných jedinců je dle našich zkušeností poměrně vysoká, kolem 30%. Semena však bývají v některých letech výrazně poškozena krásenkou (*Megastigmus* sp.). Druh je možné generativně rozmnožovat již z domácích aklimatizovaných exemplářů. Vzhledem k rychlému růstu a dostatečné kvalitě dřevní hmoty by si jistě zasloužil větší pozornost. Bylo by vhodné opět vyhodnotit pokusné provenienční výsadby založené VÚLHM, na jejichž podkladě již v roce 2006 bylo konstatováno, že pro naše podmínky je vhodná příbřežní provenience ze státu Washington, a opět provést výsadby v menších skupinách v lesních porostech v odpovídajících podmínkách. Nejlépe v dočasné směsi se smrkem, optimálně pak ještě např. s bukem. Druh se stále jeví jako perspektivní jak pro lesní hospodářství, tak pro sadovnicko-krajinářské výsadby.

Poděkování: Tvorba příspěvku byla podpořena projektem Landteam, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0004, a projektem InoBio, reg. č. CZ 1.07/2.2.00/28.0018.

Autor:

doc. Ing. Luboš Úradníček, CSc.

Ústav lesnické botaniky, dendrologie
a geobiocenologie LDF MENDELU v Brně

E-mail: uradnic@mendelu.cz

Foto: autor

Habitus staršího jedince v arboretu Řícmanice.

Báze kmene mohutného stromu, Arboretum Křtiny.

Budníček menší u nás obývá širokou škálu biotopů. V některých patří k dominantním druhům. Zimující jedinci se zdržují v nížinách v hustých porostech kolem vodních toků. Foto: Zdeněk Tunka

BUDNÍČEK MENŠÍ (*PHYLLOSCOPUS COLLYBITA*)

Robert Doležal

*Zaposloucháme-li se někdy do ptačích hlasů, s velkou pravděpodobností mezi nimi uslyšíme jednoduché a stále opakované cilp calp cilp calp. Může to být brzy na jaře, ale i na podzim. Tímto hlasem se ozývá jeden z našich nejpočetnějších, ale také nejméně nápadných pěvců – budníček menší. Jde o drobného zelenavého opeřence náležejícího k rodu *Phylloscopus*, který je u nás zastoupen čtyřmi hnízdícími druhy a dalších pět druhů zde bylo vzácně zastíženo na tahu.*

Nevýrazný a téměř všudypřítomný budníček menší uzavírá tento cyklus článků věnovaný lesním druhům ptáků, který po čtyři roky v Lesnické práci vycházel. Je to fascinující svět, který nás může mnohému naučit. Stačí si jen pozorněji všimnout svého okolí, otočit se třeba tím směrem, odkud zazní ono prosté cilp calp.

Rozšíření a početnost

Budníček menší je druhem s palearktickým typem rozšíření obývajícím převážnou část Evropy a značnou část Asie. Vyskytuje se také v severozápadní Africe, na britské ostrovy včetně Irska se rozšířil počátkem 19. století a v polovině tohoto století pronikl do Dánska a jižního Švédska (ŠŤASTNÝ a kol., 2011). Evropa tvoří necelou polovinu jeho hnízdního areálu s velice početnou hnízdní populací přesahující 30 mil. párů (25–49% populace celkové). V letech 1970–1990 byla tato populace stabilní a i přes její pokles v některých zemích (především ve Francii) v následující dekádě 1990–2000 je stále hodnocena ve většině Evropy jako stabilní či vzrůstající

a budníček menší je zařazen mezi druhy zabezpečené (BirdLife International 2004). Početnost naší populace je odhadována na základě dat získaných v letech 2001–2003 v rámci mapování hnízdního rozšíření ptáků v ČR na 0,9–1,8 mil. párů (ŠŤASTNÝ et al., 2006).

Prostředí a způsob života

V době hnízdění zastihneme budníčka menšího v nejrůznějších typech lesních porostů, vyskytuje se v jehličnatých, listnatých i smíšených lesích, s oblibou vyhledává rozhraní lesních porostů s pasekami, mladiny a okraje lesa. Často je k zastížení také v rozptýlené zeleni typu polních remízků, na hřbitovech nebo v parcích a zahradách

uprostřed měst (ŠŤASTNÝ a kol., 2011). Budníček menší hnízdí víceméně rovnoměrně na celém území ČR od nížin do hor, kde se s ním setkáme i v subalpinském pásmu zákrsků – v křovinách na loukách a klečových porostech (ŠŤASTNÝ et al., 2006). V mnoha typech prostředí patří k dominantním druhům: v rozptýlené zeleni hnízdí s hustotou 0,8–21 párů/10 ha, v parcích a městské zeleni 1,7–21,3 párů/10 ha, v jehličnatých porostech 0,6–7,8 párů/10 ha a ve smíšených listnatých lesích 0,3–5 párů/10 ha (ŠŤASTNÝ a kol., 2011). Budníček menší je druh tažný, který náleží spíše k migrantům na kratší vzdálenosti. Jeho zimoviště se rozkládají převážně v oblasti Středomoří, ale i v subsaharské Africe, kam odlétá již od srpna (tah vrcholí v druhé půli září

a pokračuje do října). Ze zimovišť se ptáci vracejí od února, ale většina se objevuje až v březnu a dubnu (CEPÁK a kol., 2008).

Popis

Budníček menší dosahuje zhruba poloviny velikosti vrabce, horní stranu těla má hnědavě olivovou, kostřec světlejší. Spodina těla je špinavě bílá se světle hnědým odstínem na bocích, spodní ocasní krovky jsou žlutavě bílé. Křídla a ocas jsou hnědé a na hlavě je patrný žlutavě bílý nadočnicí proužek. Nohy jsou tmavé. Při pohybu v korunách stromů obvykle pocukává ocasem a třepotá se u konců větví. Vábení je tvořeno prostým *pít* nebo *fít*, na jaře také nezvučným *trrt-trrt*, kterým může prokládat zpěv (ŠŤASTNÝ a kol., 2011).

Hnízdění a péče o mláďata

Ze zimovišť se samci budníčka menšího vracejí asi o týden dříve než samice. Obsazují hnízdní teritorium, ale stanoviště ke stavbě hnízda vybírají po návratu až samice. Doba hnízdění budníčka menšího je ohraničena přibližně druhou dekadou dubna a první dekadou července. Hnízdo, které má kulovitý tvar s postranním vchodem, staví pouze samice, jeho stavba trvá asi týden a nejčastěji bývá umístěno na zemi nebo těsně nad ní v listnatém náletu nebo v křoví prorostlém trávou. Hnízdním podkladem jsou obvykle listnaté dřeviny, jako je habr, dub, trnka, růže, hloh apod., ale může to být i smrkový nálet, hromady listů a roští, případně i suchá tráva. Známé je i vyhnízdění v umělé budce ve výšce 3,2 m

Z výsledků nálezů mláďat v hnízdních sezónách následujících po kroužkování vyplývá poměrně silná vazba k hnízdišti – filopatric. Stejná vazba existuje i u dospělých ptáků obou pohlaví (ŠŤASTNÝ a kol., 2011). Foto: Robert Doležal

na stromě v zahradě. Průměrná výška hnízda je ovšem jen 0,25 m. Základ hnízda i krytu jeho stříšky tvoří hrubé větvičky a listy, dalším materiálem jsou větvičky, listy, stébla promíšená mechem, lišejníky, jehličím a kořínky, typická je výstelka z peří. Od poloviny dubna se v hnízdě objevuje průměrně 5 (1–6) bílých vajec s řídkými rudohnědými, fialově hnědými a hnědými skvrnkami. Od snesení posledního vejce na nich sedí po dobu 13–14 dní pouze samice. Během inkubace často snůšku opouští, aby se nakrmila. Hnízdní péče trvá 13–16 dní a mláďata krmí převážně také jen samice. Po vyvedení jsou mláďata ještě několik dní krmena mimo hnízdo a rodninky se rozpadají po 14–19 dnech. Průměrně je vyvedeno 4,82 mláďat, úspěšně vyvedení spadá do 63 % případů, v 37 % případů je hnízdo zničeno. Pohlavní dospělosti dosahují budníčci menší ve 2. kalendářním roce života (ŠŤASTNÝ a kol., 2011).

Potrava

V potravě budníčka menšího převažuje hmyz, jeho larvy a vajíčka. Konkrétně se jedná především o dvoukřídlé (pakomáry), housenky motýlů, blanokřídlé (mšice), nedospělé pisivky (v dubnu) a také o pavouky a členovce. ŠŤASTNÝ (2011) zmiňuje dvě studie, kdy v moskevské oblasti bylo nalezeno v potravě mláďat 30 % komárů, 22 % motýlů, 11,5 % zlatooček, 10 % housenek, 9 % much a 11,6 % jiného hmyzu a v leningradské oblasti 31 % dvoukřídlých (hlavně komárů), 25 % stejnořídlých (mšice), 10 % blanokřídlých (pilatky), 7 % motýlů, 7 % jiného hmyzu, 18 % pavouků a 2 % měkkýšů. Potravu sbírá budníček menší při třepotavém letu na tenkých větvičkách, pupenech, listech, květech a kůře v korunách stromů a keřů. Kořist dokáže chytat i v letu, někdy sbírá potravu přímo ze země. V létě a na podzim se v jeho jídelníčku objevují také bobule a jiné plody (ŠŤASTNÝ a kol., 2011).

Význam a ochrana

Budníček menší je jedním z našich nejhojnějších ptačích druhů a jeho populační trend vykazoval od roku 1982 mírný vzestup, v průměru o 1,2 % ročně (ŠŤASTNÝ et al., 2006). V posledních letech jsou u nás pravidelně zjišťováni i přezimující jedinci. Tento druh u nás tvoří pravidelnou, ale málo známou součást lesních a křovinných biocenóz (ŠŤASTNÝ a kol., 2011) a v obecném smyslu je chráněn Zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb.

Většina našich okroužkovaných budníčků menších byla na podzim a v zimě hlášena z oblasti Středomoří (Řecko, Itálie, Malta, Alžírsko, Tunisko, Libye), která tedy tvoří hlavní zimoviště našich populací (CEPÁK a kol., 2008). Foto: Robert Doležal

Druhá determinace v rámci rodu *Phylloscopus* není snadná. V terénu je založena především na zpěvu, méně na vzhledu pozorovaného jedince. Budníček menší je u nás na jaře jedním z prvních zpívajících druhů. Zpívá od poloviny března, ale za příznivých podmínek o sobě může dát vědět v některých letech i dříve. Nejintenzivněji zpívá časně ráno. Foto: Zdeněk Tunka

Seznam použité literatury je k dispozici u autora.

Další fotografie je možné zhlédnout na internetových stránkách autora fotek: www.birdphoto.cz.

Autor:

Ing. Robert Doležal

www.birdwatcher.cz

E-mail: dodin@post.cz

K POŠKOZENÍ MODŘÍNŮ V KRUŠNÝCH HORÁCH V ROCE 2014

Vítězslava Pešková, Roman Modlinger

Prosychání až odumírání modřínů, především mladších věkových tříd, vzbuzuje pozornost lesníků již dlouhou dobu. K tomuto jevu dochází v našich lesích opakovaně, v nepravidelných víceletých intervalech. Někdy mohou být poškozeny jen jednotlivé modřiny, jindy je naopak zasažena většina stromů v porostu. Obvykle lze vyzorovat i ohniskovitý charakter prosychání, což nasvědčuje na významný vliv biotických škodlivých činitelů. V zahraniční literatuře se toto „nespecifické“ odumírání především mladých modřínů označuje jako „Larch dieback“ a je známé z řady okolních zemí.

Skupina odumírajících modřínů (Krušné hory 2014).

■ Ekologické nároky modřínu

Modřín patří mezi hlavní hospodářské dřeviny, které jsou nejméně ohrožovány škodlivými činiteli. Jelikož na našem území jsou autochtonní populace modřínu pouze v oblasti tzv. Východních Sudet, platí tvrzení o jeho relativní odolnosti pouze při pěstování dřeviny vhodných proveniencí. Z hlediska vlivu škodlivých činitelů je rovněž důležité splnění jeho ekologických nároků. Modřín je světlomilnou dřevinou a vyžaduje dostatek proudícího vzduchu v okolí koruny. Vyhovují mu hlubší, bohatší a dostatečně vlhké půdy. Na vzdušnou vlhkost má střední nároky, ale nadměrná vlhkost vzduchu mu

vadí. Modřín je vhodnou příměsí do porostů různých dřevin, v nesmíšeném porostu většinou dobře neprosplívá. Během 19. stol. byla založena řada porostů nevhodné (často alpské) proveniencí, které byly pěstovány v hustých monokulturách, často na nevhodných lokalitách. Tyto porosty začaly ve stáří 30–40 let stagnovat, obrůstat lišejníky a mnohdy předčasně odumírat.

■ Historie fytopatologických aspektů chřadnutí modřínů

Již v roce 1936 popisuje BARCHÁNEK náhle odumírání modřínů, kdy jehličky byly napadeny houbou *Mycosphaerella laricina*. Kromě této sypavky hrály vý-

znamnou roli i stanovištní podmínky a použitá pěstební opatření. PŘÍHODA v časopise Les (1955, 1957) uvádí dva patogeny, které způsobily značné škody na modřinech. První bylo opadávání jehliček, způsobené houbou *Meria laricis*, která se objevila na sazenicích ve školkách, v mlazinách, ale i v kulturách a starších porostech. Rozvoj patogenu podporovalo deštivé a vlhké počasí. V Česku se tato houba objevila již v roce 1903 u Vysokého Mýta, kde ji sbíral prof. Bubák. Druhou pohromou bylo zasychání vrcholů modřínů i celých stromků způsobené houbou *Cytospora kunzei*, která jinak žije jako saprofyt na odumřelých větvích, v roce 1955 se však objevila jako parazit na živých modřinech.

V 70. letech došlo místy až ke kalamišnému odumírání mladých modřínových kultur. Příčiny odumírání však tehdy nebyly zcela uspokojivě objasněny. K další vlně odumírání modřínů došlo počátkem 90. let. V roce 1994 bylo zaznamenáno chřadnutí mladých modřínů, a to již během rašení, kdy docházelo k odumírání vrcholových výhonů některých jedinců. Tehdy byla zasažena řada lokalit, poněkud podhorské části Šumavy, předhůří Brd a střední část Českomoravské vrchoviny. Příčiny vzniku tohoto poškození nebyly uspokojivě objasněny. Nebyla zjištěna primární příčina, která následně umožnila významnější napadení modřínů houbami rodu *Phomopsis* a *Cytospora*, které byly nalézány na kůře odumírajících modřínů.

SOUKUP a ŠRŮTKA (Lesnická práce, 1995) na základě rozboru hlášení lesního provozu zhodnotili rozšíření po-

Kalendář ochrany lesa PROSINEC

Obecně

- sumarizace výskytu škodlivých činitelů a jimi působených ztrát
- odborné vzdělávání (zejména získání odborné způsobilosti I. a II. stupně pro nakládání s POR)

Podkorní, dřevokazný a kortikolní hmyz

- vyhledávání a asanace kůrovcových stromů a stromů silně poškozených houbovými patogeny; zpracovávají se případné polomy

Listožravý hmyz

- bez aktivit

Zvěř a hlodavci

- snižují se stavy spárkaté zvěře
- probíhají opatření za účelem omezení škod zvěří (opravy oplocenek, v případě nouze příkrmování ad.)
- aplikace rodenticidů zašlapáváním do nor
- kontrola oplocení lesních školek k zabránění vniknutí zejména zajíců a králíků

Plevel a buřeň

- likvidace ostružiníku postřikem herbicidy
- chemická probírka pomocí hypo-sekerky

škození na území Česka a zabývali se i posouzením role jednotlivých potenciálních škodlivých činitelů při této kalamitě. Vylišit jednoznačně rozhodující příčiny odumírání se však nepodařilo.

V posledním desetiletí proběhlo místy až kalamišné odumírání modřínových kultur a mlazin v roce 2001, především v důsledku nepříznivého průběhu počasí v roce 2000. Základními příznaky bylo zaschnutí čerstvě vyrašeného jehličí a následně celých větví nebo částí, popř. celé koruny, přičemž kořenové systémy zůstávaly nepoškozené. Na odumřelých větv-

kách, popř. kmínkách bylo patrné nekrotizované pletivo, často doprovázené výrony pryskyřice. Mezi zjištěnými houbami dominovala *Nectria* sp., a to sice její anamorfa *Fusarium subglutinans*, z dalších houbových patogenů byly prokázány houby z rodu *Valsa* (anamorfa *Cytospora*), *Phomopsis*, *Phoma* a *Lachnellula willkommii*. Všechny výše zmiňované houby lze charakterizovat jako příležitostné parazity, schopné vážně ohrozit teprve oslabené dřeviny. Při této epizodě poškození modřinů sehráli rozhodující roli biotičtí škodliví činitelé, především zmiňované patogenní houby ve vazbě na oslabení stromů nepříznivým průběhem počasí a sáním korovnic.

Další významné poškození modřinů, zejména v kulturách a mlazinách, ale i u starších stromů bylo registrováno v roce 2005. Příčinou bylo jejich výrazné oslabení vlivem extrémního sucha v roce 2003, přísušky v druhé polovině vegetační sezóny roku 2004 a v následném napadení hmyzími a houbovými škůdci. Na větších a slabších partiích kmínků mladých modřinů byly při šetřeních LOS zjištěny patogenní houby (nálezy pocházely hlavně z Jindřichohradecka a Táborska), jejichž spektrum bylo obdobné jako v roce 2001: dominovaly druhy rodu *Nectria*, především anamorfa *Fusarium subglutinans*, na některých vzorcích byl zaznamenán zástupce rodu *Phoma* a také *Lachnellula willkommii*.

■ *Lachnellula willkommii* – brvenka modřinová

Tato houba roste jako saprofyt na modřinových větvích, velice často však napadá i živé větve nebo kmeny a je příčinou vážného onemocnění modřinu označovaného jako rakovina. V místě, kde proniklo podhoubí do živých částí kmene nebo větví, kůra odumírá, je zavalována okolním zdravým pletivem, které je opět napadeno, a tak se postupně vytváří rakovinné zbytnění zasažené části dřeviny. Silné napadení dolní části kmenu může vést i k odumření modřinu. Mladé modřiny ve věku 4–5 let odumírají často následkem napadení houbou již během jednoho roku.

Nákaza proniká poraněními rozličného typu: mrazovými trhlinami, odřeninami kůry (způsobenými mechanickými prostředky nebo zvěří), požerky hmyzu, ulomenými větévkami. Na rakovinných místech se záhy objevují

plodnice, jež jsou miskovité, za vlhka ploše otevřené, o průměru 1–4 mm, za sucha kulovitě svinuté, na svrchní straně růžově oranžové, vespod bíle chlupaté.

Brvenka modřinová je v porostech modřinu poměrně rozšířena. V oblasti autochtonního výskytu však houba větší problémy nepůsobí a kolonizuje zpravidla jen přirozeně odumírající nebo uschlé větve. Nejvíce se projevuje škodlivost houby v uměle založených porostech, zejména ve vlhkých a chladných polohách, kde stromy nemají dostatek světla a vzduchu. Zvláště to bývá ve směsi modřinu se smrkem nebo v čistých kulturách podél potoků, dále všude tam, kde modřin soustavně poškozuje hmyz nebo zvěř.

■ Role hmyzích škůdců

Působení hmyzích škůdců na modřinu má zpravidla chronický charakter. Nejčastěji se u nás setkáváme s napadením jehličí pouzdrovníčkem modřinovým (*Coleophora laricella*). Lokálně bylo zaznamenáno přemnožení ploskohřbetky (*Cephalcia lariciphila*). V alpské části areálu modřinu působí pravidelné defoliace obaleč modřinový (*Zeiraphera diniana*), který byl na našem území významným škůdcem smrku, zejména v imisních oblastech. Hmyzí defoliátoři negativně ovlivňují zdravotní stav stromů, zejména pokud k snížení podílu listové plochy dochází opakovaně po několik let. V komplexu chřadnutí modřinů však tyto škůdci nemají příliš velký význam. Přímoou roli (např. kolem roku 2000) sehrálo sání mšic z čeledi korovnicovitých (*Adelgidae*). Silné napadení korovnicemi, korovnicí zelenou (*Sacchiphantes viridis*) a korovnicí pupenovou (*Adelges laricis*), může vést k výraznému oslabení modřinů, poškození povrchových pletiv (vstupní brána pro houbovou infekci) a ke snížení jejich mrazuvzdornosti.

Druhou skupinou, která se spolupodílí na komplexu odumírání modřinů, je kambioxylofágní hmyz. Jeho role je čistě sekundární, kolonizuje silně poškozené nebo odumírající jedince. Mezi druhy, které nejčastěji obsazují kmen takových stromů, patří různé druhy kůrovců (*Ips cembrae*, *Orthotomicus* sp. či *Crypturgus pusillus*) nebo tesaříků (*Cerambycidae*). Obzvláště nebezpečný je lýkožrout modřinový (*Ips cembrae*), který může na oslabeném materiálu rychle zvýšit svoji po-

Plodnice houby *Lachnellula willkommii* na kůře modřinu.

četnost. U lýkožrouta modřinového bylo pozorováno, že dokáže napadat i mladší modřinové porosty ve věku mlazin.

■ Chřadnutí modřinů v Krušných horách v roce 2014

V roce 2013 a především pak v letošním roce jsme zaznamenali výrazné poškození modřinů v Krušných horách. V loňském roce docházelo k zasychnutí čerstvě, ne vždy však úplně vyrašeného jehličí a následně i celých větévek. Významný podíl biotických škůdců však zjištěn nebyl, pouze jednotlivě byly registrovány nálezy hub *Lachnellula willkommii* a *Mycosphaella laricina*. Na podzim v roce 2014 bylo možné v postižených porostech najít silně zasažené jedince, kterým zůstalo živých (zelených) pouze několik málo větví. Na odumřelých větévkách, větvích, popř. slabších partiích kmínků bylo patrné nekrotizované kambialní pletivo (pod „vpadlou“ kůrou), na povrchu kůry s podélnými prasklinami a rakovinným zduřením, na kterém docházelo k významnému nárůstu houby *Lachnellula willkommii*. Na řadě odumírajících nebo již odumřelých stromech bylo na bázi kmenů nalezeno syrrociium václavky. Hmyzími škůdci byly obsazeny pouze jednotlivé stromy, zjištěny byly pouze larvy, resp. kukly tesaříků.

Chřadnutím až odumíráním modřinů byly s různou intenzitou poškozeny prakticky všechny porosty na náhorní plošině Krušných hor, tj. 6. a 7. lesní vegetační stupeň, což představuje jen na LS Litvínov redukovanou plochu kolem 1 200 ha. Modřin zde byl používán v porostech náhradních dřevin (PND), a to často i monokulturně. Jed-

ná se tedy o porosty ve věku 20–50 let. První příznaky odumírání modřinů se v roce 2013 objevily v údolních polohách. Na těchto lokalitách je situace stále nejvážnější, avšak poškození modřinů se nyní projevuje celoplošně bez výrazného vlivu stanoviště či hustoty porostu.

■ Závěr

Poškození modřinů se objevuje v určitých letech a často se vyznačuje tím, že nemá jasnou příčinu (kombinace působení několika faktorů společně). Současná epizoda odumírání modřinů je proti historickým záznamům specifická, jelikož se týká PND v imisní oblasti Krušných hor. Tento ekosystém, zejména náhorní plošina, zůstává přes výrazné snížení imisního impaktu stále silně narušený. Lesní porosty jsou zde trvale stresovány a nedokáží vzdorovat zvýšené infekci houbových patogenů, což dokládá i rozvoj houby kloubnatky smrkové (*Gemmamyces piceae*) na smrku pichlavém. V případě PND modřinu se předpokládalo, že s jeho obnovou bude možné začít později, až v době, kdy kromě zlepšených ekologických podmínek tyto porosty vytvoří také využitelnou dřevní hmotu. Rozsah a intenzita současného poškození modřinu v Krušných horách však tyto plány výrazně komplikují.

Autoři:

Ing. Vítězslava Pešková, Ph.D.

Ing. Roman Modlinger, Ph.D.

Lesní ochranná služba

VÚLHM, v. v. i.

E-mail: peskova@vulhm.cz;

modlinger@vulhm.cz

Foto: Roman Modlinger

DIE NACHHALTIGKEIT – SIEGESZUG EINER IDEE

Stan Cejchan

Keine Frage: Nachhaltigkeit ist heute das Grundprinzip der modernen Waldbewirtschaftung. Der vor 300 Jahren in die Forstwirtschaft eingeführte Gedanke der „nachhaltenden Nutzung“ des Waldes gilt zu Recht als wegweisend.

Jeder Förster kennt die Geschichte – vermutlich. Für denjenigen, der noch nicht weiß wie Nachhaltigkeit entstand, hier noch einmal erzählt: Anfang des 18. Jahrhunderts erreicht ein für Deutschland wichtiger **Wirtschaftszweig**, die Metallverarbeitung, vor allem im sächsischen Erzgebirge, ihren Höhepunkt. Um die Grundlage dafür, das **Brennmaterial**, auf längere Sicht zu sichern, fordert der kursächsische Oberberghauptmann Hans Carl von Carlowitz in seinem 1737 erschienenen Hauptwerk *„Sylvicultura oeconomica oder haußwirthliche Nachricht und Naturmäßige Anweisung zur Wilden Baum-Zucht“* auf Seite 105 eine „nachhaltende **Nutzung**“ von Holz: Es soll in einem Jahr nur so viel eingeschlagen werden, wie im gleichen Jahr nachwächst. Zunächst war Carlowitz eher skeptisch, ob seine Forderung auf **fruchtbaren Boden** fällt, und schrieb: *„Wenn uns nicht die höchste Noth hierzu zwinget, so wird man sonst schwerlich daran gehen, ehe und bevor uns das Wasser bis zum Hals und ins Maul reicht.“*

So weit kam es glücklicherweise nicht. Jedoch: Wenn man bedenkt, dass im Mittelalter die **Waldfläche** auf dem Gebiet Deutschlands auf ein Viertel ihrer **ursprünglichen Ausdehnung** geschrumpft war, wird es deutlich, wie grundlegend wichtig die Wende war, die Carlowitz einleitete.

Seitdem verzeichnet die Nachhaltigkeitsidee einen beispiellosen **Siegeszug**. Bereits im 19. Jahrhundert hat der Begriff als *Sustainability* Eingang in das englische Fachvokabular gefunden. Die Brundtland-Weltkommission für Umwelt und Entwicklung formulierte 1987 folgende Definition: *„Nachhaltig ist eine Entwicklung, die die Bedürfnisse der Gegenwart befriedigt, ohne zu riskieren, dass künftige Generationen ihre eigenen Bedürfnisse nicht befriedigen können.“*

Die Wälder Deutschlands und Mitteleuropas sind in ihrem heutigen Zustand das Ergebnis nachhaltiger Bewirtschaftung, die als Nutzungsprinzip vielerorts seit Jahrhunderten verwirklicht worden ist. Dort, wo es nicht der Fall war, sind nicht nur **Versorgungsprobleme** mit dem Rohstoff Holz, sondern auch deutliche **Landschaftsschäden** aufgetreten. Eine nachhaltige **naturnahe Waldwirtschaft** bedeutet am Anfang des 21. Jahrhunderts, dass auf der gesamten Fläche sämtliche Leistungen des Waldes, vom **Naturhaushalt** bis zur Bereitstellung des Rohstoffes Holz, auch für künftige Generationen im gleichen Maße und gleicher Qualität zur Verfügung stehen.

Deutschland ist mit über 11 Mio. ha Wald das walddreichste Land der Europäischen Union. Hier sind alle **Waldbesitzer** nach dem **Bundeswaldgesetz** verpflichtet, ihre Wälder nachhaltig zu bewirtschaften. Dank diesem Bewirtschaftungsprinzip hat sich die Waldfläche trotz intensiver Nutzung seit dem Zweiten Weltkrieg um nahezu 1,5 Mio. ha vergrößert.

Das Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft (BMEL), das auch für den forstlichen Sektor zuständig ist, will das Nachhaltigkeitsprinzip in der Forstwirtschaft aktuell stärken: Mitte des Jahres 2014 wurde ein **Förderprogramm** für neue Ansätze einer **nachfrageorientierten Holzherzeugung** und **Holzbereitstellung** unter Berücksichtigung der Nachhaltigkeit verabschiedet. Über die Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe e.V., einen Projektträger des BMEL, sind bereits zahlreiche Anträge eingegangen.

Für Europa hat die Ministerkonferenz zum Schutz der Wälder ein Konzept zur nachhaltigen Waldbewirtschaftung entwickelt: Die Betreuung und Nutzung der Wälder ist so zu för-

dern, dass sie ihre **biologische Vielfalt**, Produktivität, **Erneuerungsfähigkeit** und Vitalität sowie ihre Fähigkeit zu behalten, die ökologischen, wirtschaftlichen und sozialen Funktionen jetzt und in Zukunft zu erfüllen, ohne andere Ökosysteme zu beeinträchtigen.

So weit, so gut. Der aus dem forstlichen Bereich entlehene Begriff Nachhaltigkeit ist jedoch mittlerweile – und leider – zu einer gedankenlosen, beliebigen **Werbefloskel** verkommen. Denn welche Information erhalten Leser, wenn Wissenschaftler fast aller Fachrichtungen ständig eine „nachhaltige Entwicklung“ fordern oder wenn Politiker „mehr Nachhaltigkeit“ versprechen? Jeder versteht unter Nachhaltigkeit etwas anderes. Diese **Mehrdeutigkeit des Begriffs** macht ihn außerhalb des Forstbereichs so gut wie unbrauchbar. Die Benutzer dieser Floskel möchten damit letzten Endes nur eine gute Absicht unter eventueller **Einschränkung eigener Bedürfnisse** ausdrücken. So verführt der Begriff Nachhaltigkeit leicht zum in der Umweltpolitik weit verbreiteten **Etikettenschwindel**, der meist ohne betrügerische Absicht ist – nur eben gedankenlos. Der Name „Greenpeace“ etwa suggeriert „grünen Frieden“, obwohl die Natur eher mit permanentem Kampf verglichen werden kann. Jede Spezies, auch die **Baumart** im Wald, trachtet danach, sich auf Kosten anderer auszubreiten. Nur die Romantiker erkennen in der Natur „natürliche Harmonie“ oder **„natürliches Gleichgewicht“** – die sie dann mit der „Nachhaltigkeit“ absegnen. So verschleiert der Begriff Nachhaltigkeit die komplexen Zusammenhänge in der Natur und auch die zwischen der Umwelt und der Gesellschaft. Er liefert keine Antworten, sondern wirft häufig nur Fragen auf.

s Vokabular

e	Baumart	druh lesní dřeviny
e	Bedürfnisse der Gegenwart	potřeby současnosti
	biologische Vielfalt	biologická diverzita
s	Brennmaterial	palivo
s	Bundeswaldgesetz	Spolkový lesní zákon
e	Einschränkung eigener Bedürfnisse	omezení vlastních potřeb
e	Erneuerungsfähigkeit	schopnost obnovy
r	Etikettenschwindel	klamavá reklama, reklamní trik
s	Förderprogramm	program podpory
r	Förster	lesník
	fruchtbarer Boden	úrodná půda
e	Holzbereitstellung	poskytování dříví
r	Landschaftsschaden	škoda na krajině
e	Mehrdeutigkeit des Begriffs	mnohoznačnost pojmu
	nachfrageorientierte Holzherzeugung	produkce dřeva podle poptávky
e	Nachhaltigkeit	trvale udržitelné hospodářství
	natürliches Gleichgewicht	přírodní rovnováha
r	Naturhaushalt	přírodní hospodářství
	naturnahe Waldwirtschaft	přírodě blízké lesní hospodářství
e	Nutzung von Holz	užití dřeva, těžba dřeva
r	Rohstoff Holz	dřevo jako surovina
r	Siegeszug	vítězné tažení
	ursprüngliche Ausdehnung	původní rozloha
s	Versorgungsproblem	problém se zásobováním
r	Waldbesitzer	majitel lesa
e	Waldbewirtschaftung	obhospodařování lesa
e	Waldfläche	lesní plocha
e	Werbefloskel	reklamní fráze
r	Wirtschaftszweig	hospodářské odvětví

r – der; e – die; s – das

Stan Cejchan
 Ex Institut für Weltforstwirtschaft
 des Thünen-Bundesforschungsinstituts
 für Ländliche Räume, Wald und Fischerei
 (vormals Bundesforschungsanstalt
 für Forst- und Landwirtschaft), Hamburg
 E-mail: stan@kabelmail.de

BUDE V ČESKÉ REPUBLICE POTŘEBA DVOJÍ CERTIFIKACE?

Odpověď na tuto otázku zajímá řadu vlastníků a správců lesních majetků v ČR, kteří jsou v současné době konfrontováni rozporuplnými informacemi o očekávaném budoucím vývoji a požadavcích trhu. V návaznosti na výsledky jednání čelních představitelů státních lesů ČR, Rakouska a Německa (viz LP 10/2014) jsme proto oslovili reprezentanty svazů, zastupující významné dřevozpracovatelské organizace v ČR, abychom zjistili, jak vnímají certifikaci lesů a zpracovatelského řetězce systémem PEFC a FSC. Zajímalo nás, zda předpokládají, že bude v dohledné době potřeba dvojí certifikace z důvodu požadavků jejich odběratelů.

svým členským firmám otázky spojené se spotřebitelským řetězcem C-O-C. Zejména z důvodu rozšiřitelnosti v ČR, ale i z finančních důvodů byl již na počátku certifikací v ČR zvolen systém PEFC. Po více než 10 letech existence certifikace v ČR se to ukázalo jako správná volba, neboť se v současnosti též jedná o největší světový certifikační systém, zabývající se obhospodařováním lesů. SDP se domnívá, že zejména ve střední Evropě není nutné mít více certifikačních systémů. Požadavky na jiný systém ze strany členů jsou ojedinělé a jsou řešeny nabídkou certifikace PEFC.

v celosvětovém měřítku. Dvojí certifikace není dle názoru ČAPLH smysluplná a znamená jen zvýšené náklady a administrativu. Uznávání a prosazování jen jediného „správného“ systému vyvolává pouze otázku motivace. Jde skutečně o snahu o podporu vhodného hospodaření v lesích, nebo jen o peníze vlastníka lesa a celého řetězce obchodu a zpracování dřevní hmoty? ČAPLH jednoznačně podporuje respektování obou systémů jako rovnocenných.

■ Ing. Zdeněk Musil
Výkonný ředitel Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků

Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP) podporuje dodržování zásad trvale udržitelného hospodaření ve státních i soukromých lesích. V České republice je stejně jako v řadě jiných evropských zemích rozšířena certifikace systémem PEFC. Certifikace podle standardu FSC je ojedinělá. Nicméně oba systémy prosazují zásady trvale udržitelného hospodaření

v lesích včetně ekologických a sociálních aspektů a ALDP je považuje za legitimní. ALDP zastává názor, že v České republice není zapotřebí dvojí certifikace. To znamená, že je dostatečná certifikace jedním nebo druhým systémem, které by se měly navzájem respektovat.

■ Ing. Petr Pražan, Ph.D.
Předseda Sdružení dřevozpracujících podniků

Sdružení dřevozpracujících podniků (SDP) dlouhodobě pomáhá řešit

■ Ing. František Dejnožka
Prezident České asociace podnikatelů v lesním hospodářství

Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH) podporuje ekologicky vhodné, trvale udržitelné, ekonomicky životaschopné a sociálně prospěšné obhospodařování lesů v České republice. Platná legislativa České republiky zajišťuje takové způsoby hospodaření. ČAPLH chápe a podporuje zakotvení mezinárodních a národních standardů certifikačních autorit a u nás rozšířený systém PEFC i systém FSC usilují o stejné cíle

■ Ing. Libor Vaněček
Předseda Lesnicko-dřevařské komory ČR

Lesnicko-dřevařská komora ČR (LDK) reprezentuje lesnické i dřevozpracující subjekty dlouhodobě zapojené do certifikačního systému PEFC. Důvodem k tomuto kroku byly jak požadavky odběratelů, tak i odpovědný přístup těchto společností a posílení významu trvalé udržitelnosti a vyvážení ekonomických, sociálních a ekologických aspektů v praxi. Ačkoliv oba certifikační systémy – PEFC i FSC – jsou v mezinárodním i národním měřítku uznávané, náš postoj však vychází z aktuální situace a postavení certifikačních systémů ve střední Evropě. Zde dochází k většině obchodů se dřevem a dřevařskými produkty a poptávka po určitém typu certifikace by proto mohla být limitující. Vzájemné uznávání obou systémů bychom uvítali, stávající volbu certifikačního systému PEFC považujeme i do budoucna za dostatečnou.

Alena Drábková

AKCIE LESNICKO-DŘEVAŘSKÉHO A PAPIRENSKÉHO SEKTORU

■ Souhrn dění na akciových trzích za říjen

Všechny tři hlavní americké akciové indexy zakončily říjen se slušným zhodnocením (S&P 500 +2,32%, DJIA +2,04%, Nasdaq +3,06%). I přes posilující dolar rostly americké akciové indexy díky dobrým reportovaným výsledkům společností za třetí čtvrtletí. Dle agentury Bloomberg překonalo více než 80% společností, které své výsledky ke konci října zveřejnily, konsenzuální odhady analytiků na úrovni dosaženého zisku. V říjnu ukončil FED program kvantitativního uvolňování (QE) a pozornost investorů tak bude upřena v následujících týdnech a měsících hlavně na rétoriku centrálních bankéřů ohledně termínu budoucího zvyšování úrokových sazeb. V Evropě se akciím již tolik nedařilo (DAX -1,56%), i přes vcelku příznivé výsledky zátěžových testů evropských bank od ECB. Růstu evropských akcií bránil snižený výhled růstu globální ekonomiky, společně se slabší výkonností německé ekonomiky.

■ Shrnutí sektoru

Akcie dřevařsko-lesnických a papírenských společností zaznamenaly v říjnu výrazné zhodnocení, když vze-

Vývoj cen akcií vybraných světových společností od 1. 10. 2014 do 31. 10. 2014

Název společnosti	Burza	Otevírací kurs (EUR)	Uzavírací kurs (EUR)	Změna
Stora Enso Oyj	Stockholm	6,67	6,51	-2,40 %
UPM-Kymmene Oyj	Helsinky	11,31	12,73	12,56 %
Norske Skogindustrier ASA	Oslo	0,47	0,49	4,26 %
BillerudKorsnas AB	Stockholm	11,11	11,53	3,78 %
Svenska Cellulosa AB	Stockholm	18,8	18,02	-4,15 %
Mondi	Stockholm	12,6	13,24	5,08 %
Smurfit Kappa	Dublin	17,08	16,69	-2,28 %
Název společnosti	Burza	Otevírací kurs (USD)	Uzavírací kurs (USD)	Změna
Sappi Ltd.	OTCMKTS	3,82	3,89	1,83 %
International Paper Co.	NYSE	47,75	50,62	6,01 %
Weyerhaeuser Company	NYSE	31,87	33,85	6,21 %
Louisiana-Pacific Corp.	NYSE	13,58	14,60	7,51 %
Deltic Timber Corp.	NYSE	62,32	65,00	4,30 %
Universal Forest Products Inc.	NASDAQ	42,23	49,82	17,97 %
Kimberly Clark Corp.	NYSE	107,58	114,26	6,21 %

stup sektoru byl podpořen zejména širokospektrálním růstem celého akciového trhu. Index Timber-Europe vzrostl o 1,48% a index Timber USA posílil o 6,89%. Největší růst z analyzovaných evropských společností zaznamenala společnost UPM-Kymmene Oyj (HEL: UPM1V), jejíž akcie za sledované období posílily o více než 12,5%. Velice dobře se dařilo také akciím společnosti Mondi (STO: MNDI), která během sledovaného období zhodnotila o 5,08%. Výjimku v růstovém trendu

evropských dřevařských společností tvořily společnosti Stora Enso Oyj (STO: STE A) a Smurfit Kappa (DUB: SK3), když jejich akcie poklesly o 2,4%, resp. 2,28%. Z firem obchodovaných na amerických trzích zaznamenala největší růst společnost Universal Forest Products Inc. (NASD: UFPI), jejíž akcie zhodnotily o téměř 18%.

■ Weyerhaeuser oznámil výsledky za 3. Q

Integrovaná dřevařská společnost Weyerhaeuser Co. (NYSE: WY) oznámila za třetí čtvrtletí čistý zisk ve výši 1 153 mil. USD či 2,15 USD na akcii při čistých tržbách z pokračujících operací na úrovni 1,9 mld. USD. Ve stejném období loňského roku dosáhl čistý zisk 157 mil. USD či 0,27 USD na akcii, při čistých tržbách z pokračujících operací ve výši 1,9 mld. USD.

„Zvýšili jsme čtvrtletní dividendu o 32% a odkup kmenových akcií ve výši 130 mil. USD ve třetím čtvrtletí, což dokazuje naše odhodlání navrátit hotovost akcionářům,“ řekl Doyle Simons, prezident a generální ředitel společnosti. Dále uvedl: „Naše vytrvalé zaměření na provozní zlepšování vyústilo v další velmi dobré čtvrtletí co do zisku a cash flow.“

■ Timber-Europe

hodnota 1 179,85; změna v % 1,48

index je složen z největších a nejlikvidnějších dřevařských společností kotovaných na evropských burzách

■ Timber-USA

hodnota 4 308,05; změna v % 6,89

index je složen z největších a nejlikvidnějších dřevařských společností kotovaných na burzách NYSE a NASDAQ

■ Kimberly-Clark svým ziskem a tržbami překonal odhady

Dallaský obří výrobce spotřebních výrobků Kimberly-Clark Corp. (NYSE: KMB) vykázal upravený zisk 1,61 USD na akcii ve třetím čtvrtletí roku 2014. Zisk překonal odhad analytiků o 4,5% na úrovni 1,54 USD a vzrostl o 11,8% z loňské úrovně 1,44 USD na akcii. Zisk byl podpořen růstem organických tržeb a úsporami nákladů. Společnost vykázala ve 3. Q tržby na úrovni 5,44 mld. USD. Tržby se tak zvýšily o 3,4% ve srovnání se stejným čtvrtletím předchozího roku a překonaly tak odhad analytiků o 1,1% na úrovni 5,38 mld. USD. Zlepšení objemu prodeje a vyšší prodejní ceny kompenzovaly kurzové změny a prodejní ztráty v souvislosti s evropskými strategickými změnami. To odráží nárůst organických tržeb a úspor nákladů ve výši 100 mil. USD v rámci programu FORCE (Focused on Reducing Costs Everywhere). Nicméně vstupní náklady vzrostly ve třetím čtvrtletí 2014 o 55 mil. USD. Režijní náklady ve sledovaném čtvrtletí mírně poklesly, zatímco reklamní výdaje vzrostly o 10 mil. USD.

Michael Molek
burzovní analytik

NA BURZE VE 4. Q ZNOVU KLESLA NABÍDKA STANDARDNÍCH SORTIMENTŮ

Od října do poloviny listopadu na Dřevařské burze výrazně klesla nabídka standardních sortimentů, zejména smrkové kulatiny státní proveniencí vhodné pro výrobu řeziva. V důsledku toho se snížil objem kontraktace a výjimkou nebyl ani stav, kdy obchodování skončilo bez střetu nabídky s poptávkou. Zatímco ve 3. čtvrtletí se týdenní kontraktace pohybovaly alespoň v řádu tisíců kubiků, na podzim se obchodovalo sporadicky.

„Obchodování v lesnicko-dřevařském sektoru s sebou samozřejmě nese jistou sezonní nerovnoměrnost při uvolňování dříví na trh. Důvod nynějšího stavu ale nespočívá v časové nerovnoměrnosti, ale spíše v celkovém snížení standardních sortimentů v nabídce,“ uvedl mluvčí burzy Martin Soukup.

V říjnu bylo na prezenčním parketu burzy uzavřeno celkem 19 obchodů na dodávku 5 750 m³ dříví v hodnotě cca 10 milionů korun. Z tohoto objemu připadalo 2 400 m³ (42 %) na dodávky smrkové kulatiny, zatímco běžně se tento sortiment podílí na obchodech 60 procenty. Dalších 2 050 kubiků

z říjnové bilance tvořila jehličnatá vláknina a 1 300 kubiků listnatá vláknina.

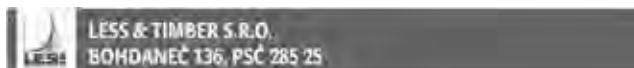
Za letošních 46 kalendářních týdnů bylo na Dřevařské burze zobchodováno 184 tisíc m³ dříví různých sortimentů v hodnotě 355 milionů korun. Z celkového objemu připadalo více než 61 procent na smrkovou kulatinu a 30 procent na jehličnatou vlákninu. Smrková dřevovina se na celkové bilanci podílela necelými čtyřmi procenty. Mezi zbývajících sortimenty patřila listnatá vláknina a borová a modřínová kulatina.

*Ve spolupráci
s Dřevařskou burzou
redakce*

Sortimentní skladba dříví zařazeného do nabídkových (N) a poptávkových (P) aukcí a dříví kontrahovaného (O) na Dřevařské burze v 1.–45. týdnu 2014

Produkt Název	Dřevina	Jak. třída	Jakost	Tl. stupeň	Parita	Počet aukcí			Hodnota v tis. CZK			Množství v m ³		
						N	P	O	N	P	O	N	P	O
Výřezy pro pilařské zpracování SM	Smrk (SM)	III.	B	2b	EXW	919	172	85	879 756	483 750	230 287	334 400	215 000	91 100
Výřezy pro pilařské zpracování SM	Smrk (SM)	III.	B	3	EXW	110	0	1	51 064	0	1 350	19 300	0	600
Výřezy pro pilařské zpracování SM	Smrk (SM)	III.	C		EXW	14	1	1	5 504	400	564	1 960	400	230
Výřezy pro pilařské zpracování SM	Smrk (SM)	III.	D		EXW	16	0	10	26 717	0	22 790	15 590	0	13 000
Výřezy pro pilařské zpracování BO	Borovice (BO)	III.	B	2b	EXW	143	0	5	83 052	0	2 941	39 950	0	1 700
Výřezy pro pilařské zpracování BO	Borovice (BO)	III.	D		EXW	5	0	3	3 558	0	1 802	2 700	0	1 300
Výřezy pro pilařské zpracování MD	Modřín (MO)	III.	B	2b	EXW	59	0	0	24 489	0	0	8 200	0	0
Výřezy pro pilařské zpracování DB	Dub (DB)	III.	B	3	EXW	10	0	0	3 265	0	0	1 000	0	0
Výřezy pro pilařské zpracování BK	Buk (BK)	III.	B	3	EXW	123	3	0	27 964	1 200	0	16 150	1 200	0
Jehličnaté dříví IV. jakostní třídy, dříví pro výrobu dřevoviny	Smrk (SM)	IV.			EXW	26	3	8	14 298	1 200	9 720	10 100	1 200	6 900
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, jehličnaté	Smrk (SM)	V.			FCA	11	69	5	7 028	27 600	4 160	7 100	27 600	4 500
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, jehličnaté	Smrk (SM)	V.			EXW	394	0	3	141 014	0	1 131	114 130	0	1 200
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, jehličnaté	Borovice (BO)	V.			FCA	0	68	0	0	27 200	0	0	27 200	0
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, jehličnaté	Borovice (BO)	V.			EXW	61	0	3	10 385	0	870	8 820	0	850
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, listnaté tvrdé	Dub (DB)	V.			EXW	40	0	2	12 075	0	2 400	9 320	0	2 000
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, listnaté tvrdé	Buk (BK)	V.			EXW	115	0	4	42 457	0	1 454	31 350	0	1 100
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, listnaté tvrdé	listnaté tvrdé	V.			EXW	206	0	4	51 269	0	2 136	37 190	0	1 800
Dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva - vláknina, listnaté měkké	listnaté měkké	V.			EXW	53	0	1	7 357	0	106	6 400	0	100
Ostatní produkty						1 299	0	62	407 282	0	73 122	253 210	0	57 880
Celkem za hodnocené období						3 604	316	197	1 798 534	541 350	354 832	916 870	272 600	184 260

Zabýváme se komplexním zpracováním silného dříví s průměrem nad 30 cm. Využíváme technologii pásových pil a naším cílovým výrobkem jsou lamely pro výrobu lepeného okenního hranolu a truhlářské řezivo.

Vykupujeme:

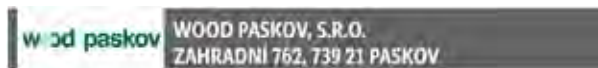
Pro pilu v Čáslavi: výřezy Smrk, Borovice, Jedle a Modřín
Pro pilu v Dlouhé Vsi: výřezy Smrk, Borovice, Modřín a Dub

Kontakty:

Vedoucí nákupu: Kameník Tomáš, tel.: 739 539 965,
e-mail: kamenik@less.cz

Nákupčí:

Pajer Antonín (Vysočina), tel.: 604 211 138,
e-mail: pajer@less.cz
Pernica Miroslav (SZ Čechy), tel.: 604 211 149,
e-mail: pernica@less.cz
Ing. Boublík Karel (J Čechy), tel.: 604 211 162,
e-mail: boublik@less.cz
Pomichálek David (St a V Čechy),
tel.: 604 211 033, e-mail: pomichalek@less.cz

IČ: 26804778, tel.: 558 463 478, fax: 558 461 130, http://www.woodpaskov.com

Zajišťuje veškerý nákup:

- pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov, s.r.o.,
- smrkové vlákny pro Biocel Paskov a. s.,
člena skupiny LENZING

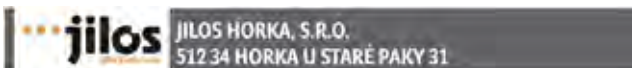
Bližší informace podají:

Ing. Tomáš Kraus

- nákup smrkového vlákninového dříví pro Biocel Paskov a.s.
e-mail: tomas.kraus@woodpaskov.biocel.cz, tel.: 607 850 658

Ing. Tomáš Müller

- nákup pilařské kulatiny pro Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o.
e-mail: tomas.muller@woodpaskov.biocel.cz, tel.: 602 501 951

IČ: 28771982; DIČ: CZ28771982
tel.: 481 595 560-3; fax: 481 595 269; http://www.jilos.cz

Nákup dřevní hmoty pro JILOS HORKA, s.r.o.

Pro informace o cenách a kvalitách kontaktujte:
Jakub ILLNER; mob. 604 297 843; e-mail: illner@jilos.cz

- výřezy pro pilařské zpracování III.B,C,D – Jehličnaté
- zatřídění kvalit dle DP pro měření a třídění dříví v ČR 2008
- výřezy 4 m; min. čep 12 cm v.k.; max. čelo 50 cm v.k.
- výřezy 5 m; min. čep 12 cm v.k.; max. čelo 50 cm v.k.
- výřezy 8, 10, 12 m; min. čep 16 cm v.k.; max. čelo 50 cm v.k.
- délkový nadměrek min. 2%

tel.: 569 776 663, fax: 569 776 690, IČO: 25264605, DIČ: CZ25264605,

Přehled nakupovaných sortimentů pro jednotlivé pilařské provozy

Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.

- Smrková kulatina - výřezy 4 m, 5 m, nadmíra 2 % jmenovité délky a celé délky 8-16 m
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 15 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry), max. tloušťka STP 59 cm pro délky 4 m, 5 m (bez kůry)

Stora Enso Wood Products GmbH

Stora Enso WP Bad St. Leonhard GmbH

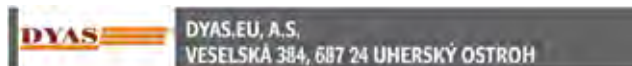
- Smrková kulatina - výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 2 % jmenovité délky a celé délky 9 m+
- Borová kulatina - výřezy 3 m, 4 m, nadmíra 2 % jmenovité délky
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 11 cm (měřeno bez kůry), max. tloušťka STP 59 cm (měřeno bez kůry)

Stora Enso Wood Products Planá s.r.o.

- Smrková kulatina - výřezy 3 m, 4 m; nadmíra 2 % a výřezy 2,45 m; nadmíra 2 % jmenovité délky
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 11 cm pro délky 2,45 m a 3 m,4 m (bez kůry)
- Max. tloušťka čepu 27 cm pro délky 2,45 m (bez kůry); max. tloušťka čepu 35 cm pro délky 3 m,4 m (bez kůry)
- Borová kulatina - výřezy 2,70 m; 2 % jmenovité délky
- Kvalita: čerstvá, zdravá, rovná, dobře odvětvěná
- Min. tloušťka čepu 11 cm (bez kůry), max. tloušťka čepu 35 cm (bez kůry)
- Dřevina modřín a douglaska je povolena v sortimentu borovice bez omezení

Pro informace o cenách a kvalitách vykupovaného dříví kontaktujte příslušného regionálního nákupčího:

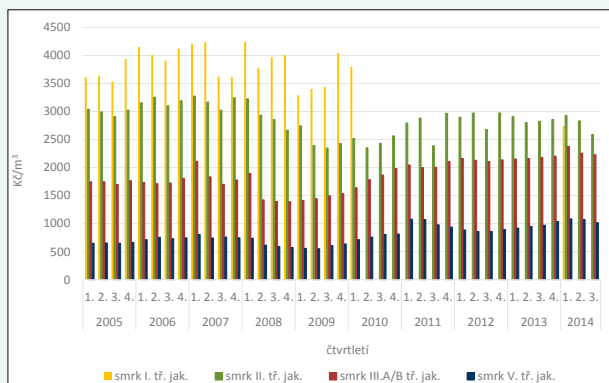
Regionální nákupčí	Region	Telefonní kontakt
Ing. Petr Richtr	severní Čechy	606 687 235
Martin Šlehofer	západní Čechy	602 228 909
Josef Činčura	jižní Čechy	602 580 949
Helmut Kreuzer	střední Čechy	602 535 363
Jan Ondráček	východní Čechy	724 045 480
Ing. Ivan Řezníček	Vysočina	724 281 357
Werner Lamberg	jižní Morava	602 490 821
Ing. Petr Španihel	sev. Morava a Slezsko	606 050 170

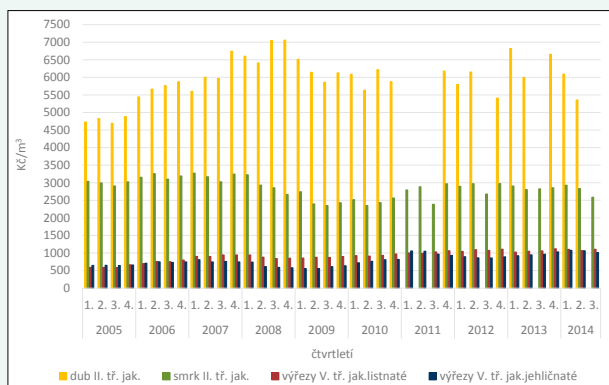
I nadále vykupuje bukovou kulatinu.

Pro informace o cenách a kvalitách kontaktujte:
Ing. Andryšek Dušan, tel.: 724 942 057

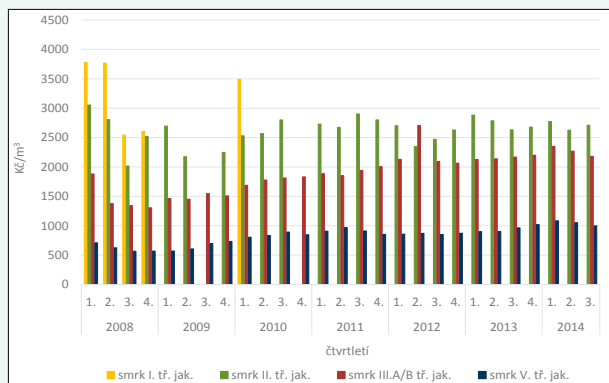
Popis kvalit je v základu tvořen dle doporučených pravidel pro měření a třídění dříví v ČR, doplněn o technické specifikace DYAS.EU, a.s. Min. průměr čepu je 30 cm bez kůry, max. průměr čela je 70 cm b. k. Délky 5-10 m, stoupaní po 10 cm, nadměrek 2 % u BK. Délky 4 a 5 m, nadměrek 2 % u SM. Veškerá hmota je kupujícím kvalitativně a kvantitativně zatřídována na odvozním místě.

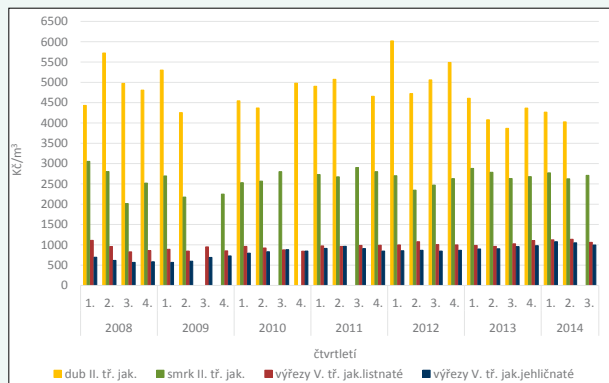
Vlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2005 až 2014

Vlastníci: Průměrné ceny surového dříví za ČR v letech 2005 až 2014

Nevlastníci: Průměrné ceny jehličnatého surového dříví – smrku v letech 2008 až 2014

Nevlastníci: Průměrné ceny surového dříví v ČR v letech 2008 až 2014

Index cen surového dříví je počítán čtvrtletně z průměrných realizačních (smluvních) cen bez DPH, dosažených v jednotlivých čtvrtletích šetřeného roku a vykázaných na výkaze Ceny Les 1 - 04 vybranými zpravidajskými jednotkami za jednotlivé reprezentanty. Vykázané realizační ceny jsou za dodávky surového dříví pro tuzemsko (bez vlastní spotřeby, výroby štěrky a exportu). U jehličnatých sortimentů jde o 19 reprezentantů, u sortimentů listnatých o 18 reprezentantů. Více na www.czso.cz.

PRŮMĚRNÉ CENY SUROVÉHO DŘÍVÍ pro tuzemsko za ČR (Kč/m³), III. Q 2014

Sortiment	Vlastníci		Nevlastníci	
	III. Q 2014	průměr za rok 2014	III. Q 2014	průměr za rok 2014
Dubové výřezy I. třídy jak.	---	---	---	4 440
Bukové výřezy I. třídy jak.	---	2 796	---	---
Dubové výřezy II. třídy jak.	---	5 725	---	4 073
Bukové výřezy II. třídy jak.	---	1 855	---	1 556
Dubové výřezy III. A/B třídy jak.	2 668	2 682	2 524	2 756
Bukové výřezy III. A/B třídy jak.	1 372	1 485	1 575	1 554
Dubové výřezy III. C třídy jak.	2 079	2 104	2 247	2 177
Bukové výřezy III. C třídy jak.	1 230	1 299	1 251	1 364
Dubové výřezy III. D třídy jak.	1 702	1 658	1 594	1 584
Bukové výřezy III. D třídy jak.	1 140	1 180	1 118	1 224
Dubové dříví V. tř. jak. (výr. buničiny)	1 064	1 082	1 046	1 097
Bukové dříví V. tř. jak. (výr. buničiny)	1 164	1 106	1 070	1 117
Listn. dříví VI. třídy jak. (palivo)	1 040	1 039	1 145	1 136
Smrkové výřezy I. třídy jak.	---	2 686	---	---
Borové výřezy I. třídy jak.	---	---	---	---
Smrkové výřezy II. třídy jak.	2 589	2 852	2 711	2 711
Borové výřezy II. třídy jak.	2 167	2 423	2 062	2 237
Smrkové výřezy III. A/B třídy jak.	2 229	2 288	2 180	2 268
Borové výřezy III. A/B třídy jak.	1 697	1 741	1 714	1 751
Smrkové výřezy III. C třídy jak.	1 908	2 001	1 955	1 937
Borové výřezy III. C třídy jak.	1 574	1 578	1 534	1 535
Smrkové výřezy III. D třídy jak.	1 635	1 628	1 542	1 565
Borové výřezy III. D třídy jak.	1 371	1 340	1 339	1 392
Jehl. výřezy IV. tř. jak. (výr. dřevoviny)	1 268	1 296	1 187	1 236
Smrkové dříví V. tř. jak. (výr. buničiny)	1 016	1 058	997	1 044
Borové dříví V. tř. jak. (výr. buničiny)	998	1 023	982	1 016
Jehl. dříví VI. třídy jak. (palivo)	806	807	880	869

Index cen lesnictví, III. Q 2014

Sortiment	Vlastníci III. Q 2014		Nevlastníci III. Q 2014	
	II. Q 2014 = 100 %	III. Q 2013 = 100 %	II. Q 2014 = 100 %	III. Q 2013 = 100 %
Dubové výřezy I. třídy jak.			98,2	
Dubové výřezy II. třídy jak.			81,9	85,2
Bukové výřezy II. třídy jak.			86,3	96,4
Dubové výřezy III. A/B třídy jak.	105,1	107,7	92,2	98,7
Bukové výřezy III. A/B třídy jak.	94,1	86,7	106,1	106,4
Dříví V. třídy jak. pro výrobu buničiny - dub	98,2	101,4	92,0	105,0
Dříví V. třídy jak. pro výrobu buničiny - buk	110,6	108,0	94,0	103,0
Dříví VI. třídy jak. - palivové dříví	97,3	108,1	105,9	107,5
Celkem listnaté	101,1	104,4	96,1	102,0
Smrkové výřezy II. třídy jak.	91,3	91,6	103,3	103,1
Borové výřezy II. třídy jak.	86,7	93,7	97,9	100,3
Smrkové výřezy III. A/B třídy jak.	98,6	102,2	96,1	100,5
Borové výřezy III. A/B třídy jak.	98,6	104,2	99,3	103,6
Jehličnaté výřezy IV. třídy jak.	97,2	109,8	96,3	97,6
Smrkové vlákninové dříví V. třídy jak.	94,8	104,3	94,8	103,6
Borové vlákninové dříví V. třídy jak.	97,2	105,8	95,2	106,2
Jehličnaté palivové dříví	98,1	107,9	100,3	101,6
Celkem jehličnaté	98,2	102,8	97,0	102,0
Úhrnem listnaté a jehličnaté	98,3	102,9	96,9	102,0

REAKCE FSC ČR NA TEXT V LP 10/2014

Martin Koubek

V říjnovém čísle časopisu *Lesnická práce* byla otištěna zpráva o kritice certifikačního systému FSC organizací Greenpeace. Text podává podle názoru FSC ČR nepřesné a neúplné informace. Národní kancelář FSC ČR považuje proto za nutné na text reagovat.

Text v Lesnické práci (10/2014) v rubrice Události a zajímavosti v části Ze světa se věnoval kritické zprávě Greenpeace ze začátku srpna 2014 o možných pochybení certifikačního systému FSC (Forest Stewardship Council) při ochraně nedotčených lesů na severozápadě Ruska.

FSC International již v srpnu, kdy se studie Greenpeace objevila, vydalo veřejně přístupnou reakci, ve které uvádí, že třem z pěti kritizovaných těžářských společností byl certifikát odebrán již před uveřejněním zprávy Greenpeace během let 2013 a 2014. Čtvrté kritizované společnosti již dříve FSC certifikát vypršel, poslední má pouze FSC Controlled Wood certifikaci. Tyto společnosti pak navíc nebyly certifikovány celou analyzovanou dobu (2002–2013), což problematizuje její metodologii.

FSC však bere případovou studii Greenpeace velmi vážně. Nicméně rezolutně nesouhlasí se závěrem že „schopnost systému FSC zaručit a dostát dobrému obhospodařování lesů v Rusku zatím selhal.“ Lesní oblast Dvinsky je příkladem účinného procesu zapojení zájmových skupin, který vedl k řešení pro ohrožené lesní druhy a ekosystémy. Místa, kde nebude probíhat těžba, byla ve zmíněných oblastech vybirána i ve spolupráci s or-

ganizacemi Greenpeace a WWF. A rozsah zapojení neziskových organizací ve FSC je mezi certifikacemi lesního hospodaření zdaleka nejvyšší, což je známkou důvěryhodnosti a transparentnosti. Zmíněná kázeňská opatření certifikačních firem vůči lesním podnikům zmiňovaným ve zprávě Greenpeace pak prokázala, že účinné kontrolní mechanismy chránící integritu certifikace FSC jsou funkční a mohou zaručit pokračující důvěru zájmových skupin ve značku FSC.

I Jan Freidinger z Greenpeace ČR dodává: „Ano, FSC je nejvyšším světovým standardem certifikace lesního hospodaření a naším cílem je pomoci ho dále zlepšovat.“

Následně v září tohoto roku bylo na Valné hromadě FSC schváleno naprosto většinou hlasů ze všech tří členských sekcí usnesení č. 65, navržené zástupcem organizace Greenpeace a týkající se právě silné ochrany nedotčených lesních oblastí ve FSC certifikovaných lesích, o které ve studii Greenpeace jde.

Nicméně autor či autorka v textu v Lesnické práci tuto veřejnou reakci FSC nevzal v úvahu, přestože zahrnutí postoje druhé strany je standardním prvkem žurnalistické profese z hlediska objektivitativy zpravodajství. V říjnovém textu také dochází k nepřesné

práci se zdroji a k posunům v překladu, které mohou poškodit FSC.

Vycházíme-li z vágně uvedených pramenů v článku a tiskových zpráv Greenpeace, např. citace uvedeného Christopa Thiese z Greenpeace zní ve skutečnosti v originálu takto: „If FSC cannot even comply with its own standards and give clear guidance on how to protect irreplaceable forests like IFLs, then its logo will become greenwash, indistinguishable from bogus certification schemes such as PEFC. ...“ Dle autora textu zní necelý a volný překlad souvětí (přičemž první dvě věty nejsou ani jako citace označeny) takto: „Pokud FSC nedokáže stanovit a dodržovat jasná pravidla ochrany přirozených lesů, pak tato „značka kvality“ ztrácí na svém významu a může být naopak na škodu. Logo FSC je pak výsměchem trvale udržitelného a zodpovědného hospodaření s lesy.“ Citovaný Christoph Thies by se pravděpodobně sám divil, co řekl. Je vynechána část věty o PEFC (a nikde není uvedeno, že by se jednalo pouze o část věty v citaci), nikde se v původní citaci nemluví o tom, že FSC může být na škodu ochraně přirozených lesů. Podobných příkladů, pokud srovnáme prameny a možné zdroje s článkem v Lesnické práci, je v textu více.

Že kritika FSC ze strany Greenpeace je často používána jako účelový argu-

ment, není nic nového, jak zmiňuje např. text certifikační společnosti NEPCON. Další problém ale nastává, pokud se v těchto případech může jednat o konflikt zájmů. Podle názoru FSC ČR by redakce měla v případě, kdy může existovat podezření na konflikt zájmů, o to více dbát na objektivitu, úplné a nezkrácené uvedení informací. Jinak se vystavuje podezření z účelovosti textu a je v rozporu se standardy kladenými na žurnalistickou profesi. Zmíněným možným konfliktem zájmu může být propojení redakce či vydavatelství Lesnické práce s organizací PEFC Česká republika.

Nicméně úlohou FSC není věnovat se jiným certifikačním systémům. Posláním FSC, jako v tomto ohledu nejvíce celosvětově rozšířené certifikace dřevozpracovatelského řetězce, je rozvíjet a podporovat přírodu blízkou a zodpovědnou praxi certifikace lesních majetků.

Domníváme se ale, že podobná žurnalistická praxe neodpovídá nejen kodexu Syndikátu novinářů, ale ani standardům, které jsou kladeny na oborová média, jež se stávají místem komunikace daného odvětví, stejně jako jistě vysokým standardům časopisu Lesnická práce. FSC ČR proto věří, že i přes tyto problémy, si Lesnická práce bude zachovávat v rámci zpravodajství svou tradiční profesní neutralitu a objektivitu.

Seznam použitých zdrojů je k dispozici u autora.

Mgr. Martin Koubek, Ph.D.
FSC ČR

E-mail: martin.koubek@czechfsc.cz

REAKCE REDAKCE LESNICKÉ PRÁCE NA KRITIKU FSC ČR

Redakce Lesnické práce si dovoluje uvést na pravou míru některé informace uvedené v textu FSC ČR.

Text publikovaný v LP 10/2014 v rubrice Události a zajímavosti je převzatý z celosvětově respektovaného serveru Fordaq.com. V takovém případě redakce nepodrobuje text analýze zdrojů a postupuje obdobně jako např. veřejnoprávní rozhlas, který také každý den ve zkratce informuje o tom, co bylo napsáno ve vybraných denících.

Časopis Lesnická práce není vědeckým časopisem, a tudíž ani uvádění

zdrojů není vázáno pravidly používanými v rámci publikační činnosti v oblasti vědy a výzkumu.

I když redakce veškeré texty rediguje, kontroluje a velmi často také krátí, představa, že „tým“ dvou redaktorů (šéfredaktor + redaktor), který má na starosti přípravu více než 70stránkového měsíčníku a kompletní informační chod zpravodajského webu Silvarium.cz, má kapacitu detailně studovat k článkům ještě mnoho set stránek zdrojových textů, nebo řešit nuance v překladech, je bohužel naprosto nereálná.

Redakce LP využívá pro překlady textů z různých jazyků překladatele s odpovídajícími kvalifikacemi a dlouholetými

zkušenostmi s překlady oborových textů, což dokládá i stanovisko odborníků, které si redakce nechala připravit a podle nichž neobsahuje zmíněný překlad žádnou zásadní chybu a účelové posuny. Za drobné nepřesnosti se ovšem FSC ČR omlouváme.

Podezření na konflikt zájmů a propojení redakce s PEFC ČR je domněnkou vycházející z předpokladu, že redakce – středisko časopisu Lesnická práce, spolupracuje s konkurenčním certifikačním systémem na jiné bázi než s jinými autory, subjekty nebo inzerenty. Lesnická práce, s.r.o., má několik středisek, které se samostatně věnují různým oborovým aktivitám. S PEFC ČR spolu-

pracuje na dílčích projektech středisko marketingu a propagace, které je personálně, ekonomicky a nastavením firemních procesů naprosto odděleno od fungování redakce. Domněnka o propojení redakce s jakýmkoli certifikačním systémem se tedy nezakládá na pravdě.

Důkazem nestranného přístupu redakce jsou např. články publikované FSC ČR v LP (v posledním čísle např. text v LP 11/2014, str. 37 nebo 59), publikování tiskových zpráv FSC ČR na serveru Silvarium.cz, ale i zveřejnění této kritické reakce FSC ČR.

Jan Příhoda
šéfredaktor časopisu Lesnická práce

» Z DOMOVA

Lesy ČR do konce září zvedly zisk na 5,23 mld. Kč

Státní podnik Lesy ČR za prvních devět měsíců letošního roku zvýšil hrubý zisk o 21 % na dosud nejvyšších 5,23 miliard korun. Ve stejném období loňského roku podnik vykázal hrubý zisk 4,32 miliardy korun.

Tržby Lesů ČR za vlastní výroby a služby za první tři čtvrtletí dosáhly 9,7 miliardy korun, celková těžba činila 6,3 milionu m³ dříví. Za celý letošní rok by těžba měla dosáhnout 8,017 milionu m³ po loňských 8,04 milionu m³.

Za celý letošní rok Lesy ČR očekávají zvýšení hrubého zisku o 15 % na dosud nejvyšších 5,68 miliard korun. V dalších pěti letech podnik čeká postupné snížení zisku až na úroveň 3,8 miliardy korun v roce 2019, vyplývá to z Koncepce strategického rozvoje podniku pro roky 2015 až 2019, kterou minulý týden představil generální ředitel Daniel Szórád.

Lesy ČR by měly podle rozhodnutí vlády za rok 2014 poslat ze svých volných zdrojů do státního rozpočtu 6,5 miliardy korun. Ke konci září podnik disponoval celkovým finančním majetkem 19,7 miliardy korun. Loni Lesy ČR poprvé převedly do státního rozpočtu peníze, bylo to šest miliard korun.

Podle ČTK (14. 11. 2014), red.

MZe rozšíří dotace na investice v rámci PGRLF

O nových programech Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF) a o připravovaných změnách Programu Zemědělec informoval ministr Marian Jurečka zástupce bank na společném setkání. Změny se budou týkat podávání žádostí, stanovení termínů pro jejich příjem, lhůty pro stanovení výše podpory, maximální podporované výše úvěrů na jednotlivé investice a doby splatnosti úvěru. Bude také větší okruh podporovaných investic.

Přijem žádostí v rámci nově upraveného programu bude otevřen po schválení Evropskou komisí, pravděpodobně v březnu 2015. Na rozdíl od minulých

let budou žádosti přijímány po celý rok a budou se muset podat před uzavřením úvěrové smlouvy. Nebude také možné zahájit realizaci investice před podáním žádosti. Výši podpory stanovuje PGRLF na základě ekonomického vyhodnocení všech žádostí, takže při podání nebude známa. Konkrétní finanční podpora pro prvovýrobce je ve formě dotace části úroků z úvěrů, které byly poskytnuty komerčními subjekty.

Kromě změn v programu Zemědělec vzniknou i nové programy na podporu lesního hospodářství. „Půjde o programy na podporu nákupu strojů a mechanizačních prostředků pro vlastníky lesů a školkařských provozoven. Předpokládáme také otevření programu podpory nákupu techniky nebo technologií, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu ve dřevozpracujících provozovnách,“ uvedl ministr Jurečka.

Podle TZ MZe (19. 11. 2014), red.

Sněmovna zamítla senátní návrh zákona o NP Šumava

Sněmovna zamítla v 1. kole projednávání senátní návrh zákona o NP Šumava. Brojily proti němu hlavně ekologické organizace, Šumavu by podle nich otevřel developerům. Poslanci se rozhodli dát přednost předpokládanému uzákonění parku novelou zákona o ochraně přírody, kterou slibil ministr životního prostředí Richard Brabec.

Zamítnutí požadovali zástupci opoziční TOP 09 a Úsvitu, podporu našli hlavně v řadách ČSSD a ANO. Pro odmítnutí nakonec hlasovalo 93 ze 158 přítomných poslanců.

Senátoři připravili návrh na základě letitých pokusů o uzákonění šumavského parku. V souladu s dosavadními předlohami navrhli park rozdělit do tří zón. Nejlepší chráněnou první zónu chtějí rozšířit ze současných 13 % na 26,53 % území parku a chtěli by v ní umožnit zásahy proti kůrovci.

František Laudát (TOP 09) návrh na zamítnutí zdůvodnil tím, že by přijetí zákona znamenalo potlačování přirozené dynamiky v národních parcích a umožnilo by „developerské projekty nenažraných spekulantů“. ODS naopak prosazovala, aby novela byla projednávána ve sněmovních výbo-

rech po dobu nadcházejících pěti měsíců, což by umožnilo ji porovnat s Brabcovou novelou.

Poslanec ČSSD Václav Zemek chtěl senátní předlohu vrátit horní komoře k přepracování, což je fakticky mírnější forma zamítnutí. Podle něj prý nebyl návrh dostatečně projednán s veřejností a pojmy v něm byly nedostatečně definovány. Za konfliktní označil i navrhované podmínky pro lov na území parku.

„Šumava dneska představuje něco unikátního, co potřebuje od nás všech určitý selský rozum,“ uvedl R. Brabec. V novele chce dát větší prostor šumavským obcím, aby se na rozdělení parku na zóny podílely. Budoucí pravidla parku by chtěl zákonem zachovat na 15 let, aby je nebylo možné měnit podzákonnou normou s každým novým ministrem či šéfem správy parku, což byl i jeden z cílů senátního návrhu.

Podle serveru Silvarium (30. 10. 2014), red.

U VLS vznikne až 500 ha bezzásahových území

Až 500 hektarů bezzásahových území by v budoucnosti mohlo být vyhlášeno v lokalitách, které spravují Vojenské lesy a statky ČR, s. p. Vyplývá to ze smlouvy o spolupráci při vymezování bezzásahových území, kterou podepsal ředitel VLS Josef Vojáček s ředitelem AOPK ČR Františkem Pelcem.

První lokalitou, kterou VLS ponechají jejímu přirozenému vývoji, bude okolí rybníka Břehyně v lokalitě Pecopala v Ralsku.

„Smlouva umožní vznik lokalit ve vojenských lesích, které budou ponechány svému přirozenému vývoji. To nám umožní sledovat ekologické funkce lesa a zachovat přirozenou přírodní společenstva pro budoucí generace. Bezzásahová území proto chápeme jako důležitou součást společensky zodpovědné politiky VLS, která musí být vedle ekonomických cílů součástí naší firemní strategie,“ řekl k tomu ředitel VLS Josef Vojáček.

O přesném vymezení bezzásahových území bude rozhodovat pracovní skupina složená ze zástupců VLS a ochránařů. Vzniknout by měly v lokalitách mimo vojenské újezdy. První bezzásahovou zónou VLS se však

OMLUVA

V Lesnické práci 11/2014 v článku na stranách 22–23 redakce chybně uvedla křestní jméno Mgr. Petra Dvořáka (nesprávně bylo uvedeno „Jan“). Panu Petru Dvořákovici i čtenářům se omlouváme.

Redakce

s největší pravděpodobností stane území v Národní přírodní rezervaci Břehyně – Pecopala v Ralsku. Lokalita okolo Břehyňského rybníka a nedalekého vrchu Pecopala je významná mokřady a rašeliništi a zachovalými bukovými porosty, které jsou starší 160 let. Místo je významným hnízdištěm jeřába popelavého a orla mořského. V březnu tohoto roku potvrdila nainstalovaná fotopast výskyt vlků v okolí Břehyňského rybníka.

„Na části tohoto území bude ještě v budoucích letech VLS prováděna citlivá výchova porostů, jejímž cílem bude odstranění nepůvodních dřevin. Fakticky tak půjde o uvedení porostů do jejich přirozeného stavu,“ dodal ředitel Vojáček.

Podle serveru Silvarium.cz (10. 11. 2014), red.

Středočeský kraj znovu projedná vyhlášení NP Křivoklátsko

Středočeský kraj

Středočeský kraj znovu projedná s obcemi, zda chtějí vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Jednání začnou pravděpodobně v lednu.

Návrh zákona o vyhlášení měl být podle dřívějších informací ministerstva životního prostředí už příští rok, hejtman Středočeského kraje Miloš Petera (ČSSD) řekl, že by zákon mohl být připravený nejdříve za dva roky. Záležet ale bude na tom, zda obce, kterých by se vyhlášení národního parku v části současné chráněné krajinné oblasti týkalo, budou s návrhem souhlasit. Hlavní přínos vyhlášení parku by měl kromě ochrany přírody spočívat také v oživení turistického ruchu ve středních Čechách.

Podle hejtmana by bylo možné i vyhlášení Národního parku Křivoklátsko s nejmenší ochranou a přeměna tamních průmyslových lesů na přírodní by

byla postupná. Přechod by trval padesát až sto let. „Tento postup by pro obce přinesl minimální omezení,“ uvedl hejtman. Celé Křivoklátsko byly původně listnaté lesy a k tomu by se postupně měla krajina vrátit. „Nepůjdeme proti starostům, ale když budou mít zájem, tak přechod na národní park nastartujeme,“ uvedl hejtman. Přechod bude spočívat například v upravení těžby v lesích nebo změně režimu myslivosti. Se starosty budou zástupci kraje osobně probírat i například otázky ohledně pravidel výstavby a pohybu obyvatel.

Hejtman vyhlášení parku podporoval už před několika lety ještě jako krajský náměstek pro životní prostředí. Ministerstvo životního prostředí v červnu zahájilo jednání ohledně vyhlášení parku, a to jak s krajem, tak s obcemi, z nichž některé se obávají případných omezení. Bývalý hejtman Řihák považoval dosavadní ochranu přírody v CHKO Křivoklátsko za dostatečnou. Středočeskí radní odmítli vyhlášení Národního parku Křivoklátsko usnesením loni v květnu. Proti jeho vzniku vznikla před dvěma lety i petice, kterou podepsalo asi 14 000 lidí.

Podle ČTK (18. 11. 2014), red.

Ministr obrany doufá
ve zrušení VVÚ Brdy

Zachování brdského vojenského újezdu by podle ministra obrany Martina Stropnického (ANO) bylo anachronismem. Doufá proto v to, že parlament normu, která ruší Brdy a zmenší další výcvikové prostory, schválí. Podporu pro tento zákon hle-

dá v řadách opozice. Stropnický to řekl novinářům po jednání se starosty brdských obcí v Příbrami.

„Obecně máme vojenských újezdů strašně moc. Je to naprostý anachronismus, je to jakési zakonzervování vztahů Varšavské smlouvy,“ prohlásil Stropnický, podle nějž armáda ve 21. století při své velikosti tolik újezdů nepotřebuje.

Poslanci se nyní zabývají návrhem zákona, který zruší brdský újezd a zmenší další výcvikové prostory. Ministr připomněl, že norma se bude projednávat v prvním prosincovém týdnu v posledním čtení. Ať už se mu prý podařilo přesvědčit starosty či ne, rozhodne hlasování ve sněmovně. „Věřím, že zvítězí, dovolím si říct, zdravý rozum,“ řekl.

Podle příbramského starosty Jindřicha Vařeky (ANO), který zrušení újezdu podporuje, jsou starostové na podobných debatách v první fázi rozhořčení, ale pak začnou myslet na to, jak budou obce moci nové situace využít. Přiznal nicméně, že na podobná setkání mají tendenci chodit spíše ti, kteří jsou až militantně proti rušení újezdu.

Vojenský újezd by měl být rozdělen mezi Středočeský a Plzeňský kraj. S dělením území, které by po odchodu vojáků nepatřilo armádě, Středočeský kraj nesouhlasí, Plzeňský naopak ano.

Ochrana přírody má být zaručena tím, že den po zrušení újezdu bude v Brdech vyhlášena chráněná krajinná oblast.

Podle ČTK (20. 11. 2014), red.

Podle Zprávy o ŽP 2013
se stav lesů v ČR zhoršuje

Ministerstvo životního prostředí

Ačkoliv se loni životní prostředí v České republice oproti roku 2012 mírně zlepšilo, má stále znečištěné ovzduší, problémy se „zdravotním stavem“ lesů a ubýváním zemědělské půdy. Uvádí to Zpráva o životním prostředí za rok 2013, kterou projedná vláda.

Stav lesů se začal po roce 2000 opět zhoršovat. Je to kvůli tomu, že v minulosti lesní ekosystémy zatěžovalo silně znečištěné ovzduší. Ačkoliv se provedlo plošné odsiřování průmyslu, lesy reagují se zpožděním a jejich kvalita zeslábla. Příčinou jsou také stále převažující umělé smrkové porosty a další

nehodná výsadba smrků. Škody v lesích, zejména na jedlích, způsobuje i přemnožená spárkatá zvěř – divoká prasata a jeleni.

Optimální stav vychází z přirozené druhové skladby lesů, které rostly na území Česka před průmyslovou revolucí. Les by se měl ve své rozmanitosti ideálně obnovovat sám, bez výraznějších zásahů člověka „Bez zvýšených nákladů toho můžeme teoreticky dosáhnout zhruba za sto let. Avšak vlivem předpokládaných změn klimatu zřejmě dojde i k postupné změně současné optimální druhové skladby,“ přiznává Vladimír Dolejský, náměstek ministra životního prostředí a ředitel sekce ochrany přírody a krajiny.

Kvůli neustálému zvyšování průměrné teploty totiž budou střední Evropu pravděpodobně postihovat delší období sucha. S takovou změnou si musí lesy umět poradit. „Problém je, že lesy jsou dlouhodobě a mají za nynější rychlou změnou klimatu zpoždění. Když se zvýší průměrná teplota třeba o dva stupně, tak ne že by se lesy rozpadly, ale mohou se v nich například více množit škůdci, kteří je devastují,“ řekl pro Ildnes.cz Milan Chytrý z Ústavu botaniky a zoologie Masarykovy univerzity v Brně.

„Už teď můžeme vysazovat dřeviny, které jsou vyšším teplotám přizpůsobené. Ale nutno říct, že mnohem víc než změna klimatu ovlivňuje současné lesy hospodaření a stavy zvěře, které pastvou ovlivňují obnovu lesa,“ podotýká Chytrý.

Na přelomu 19. a 20. století se upřednostňovala výsadba méně odolných smrků a borovic. Jehličnany proto dnes v českých lesích dominují – tvoří tři čtvrtiny porostů. Experti z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů doporučují, aby byl tento poměr zhruba 60 ku 40 ve prospěch jehličnanů. Rovněž se má zvýšit počet jedlí (zejména na úkor smrků). Mezi listnáči pak výrazně přibude buků a lip. Méně bude bříz.

„Zásadní vliv na zdraví lesa má i jeho struktura a architektura. Smíšené porosty různých druhů stromů od nejstarších přes dorůstající až po přirozeně rozmnožené mladé stromky,“ upozornil na Ildnes.cz Dolejský.

Po období relativní stabilizace zdravotního stavu českých lesů na přelomu milénia lze v posledním desetiletí sledovat opět zhoršení. Tento trend je výraznější u jehličnatých dřevin. Největší jsou na tom borovice starší šedesát let,

následované modřiny a duby. Stále nesou stopy intenzivního zatížení imise-mi v uplynulých několika desetiletích.

Na většině území Česka se na druhou stranu mírně zlepšil stav starších listnatých porostů.

Obecně jsou dnes v nejlepším stavu lesy na Vysočině a v podhůří Šumavy. Nejhorší situace je pak podle zprávy o stavu přírody v Nížkém Jeseníku, Oderských vrších, na Moravě a v Krušných horách na severozápadě Čech, kde dochází k rychlému rozpadu převážně smrkových lesů.

Podle Ildnes.cz (12. 11. 2014), red.

JET Investment definitivně
kupuje LESS & TIMBER

JET

Brněnská investiční skupina JET Investment se definitivně stala vítězem prodejního procesu na závody společnosti LESS & TIMBER. Stalo se tak poté, co JET Investment Igora Faita předložil ve výběrovém řízení nejvyšší nabídku, přičemž cena byla jediným kritériem vítězství, ale také po sporech mezi správky-ní a věřiteli, kvůli kterým došlo k více než měsíčním průtahům od pokynu zajištění věřitele k prodeji.

Tuzemský investor kupuje podnik v insolvenčním řízení a hodlá v něm zachovat výrobu. „Závod LESS & TIMBER byl pro nás od začátku velice přitažlivým aktivem, které také přilákalo nemalý počet zájemců,“ říká na konto nové akvizice Igor Fait, většinový managing partner JET Investment, a dodává: „Považujeme LESS & TIMBER za strategickou a dlouhodobou investici, podniky bychom chtěli převzít a začít s jejich revitalizací co nejdříve, nejlépe hned na počátku roku 2015.“

Záměr skupiny JET Investment v nově nabytém LESS & TIMBER je zachovat výrobu, dále do konce roku 2015 přejít na čtyřsměnný provoz, zvýšit tržby a případně také uskutečnit další akvizice, které by poskytl synergie s dřevozpracovatelskou výrobou a rozšířily tak vertikální integraci celé společnosti.

Cílem investora je také udržení zaměstnanosti na současném stavu a její postupné navýšení v souvislosti s růstem produkce. V současné době zaměstnává LESS & TIMBER ve všech svých provozech okolo 290 zaměstnanců.

Podle serveru Silvarium.cz (21. 11. 2014), red.

Část ZLT LESS&FOREST koupila firma PERPERUNA ECO

Společnost PERPERUNA ECO, s. r. o., na začátku listopadu 2014 koupila část podniku Závod lesní techniky (ZLT) společnosti LESS&FOREST, s. r. o. Podle prvních informací hodlá společnost pokračovat v původní činnosti ZLT.

„O nákup Závodu lesní techniky LESS&FOREST jsme se začali zajímat, protože v něm vidíme tým schopných lidí s bohatými zkušenostmi s harvesterovou těžbou,“ řekl Jan Václavík, jeden z jednatelů společnosti PERPERUNA ECO. Pro nákup harvesterových technologií ZLT mluví podle Jana Václavíka také možnost vzniku synergie mezi vlastním PERPERUNA ECO – společností ACLESIA, která se věnuje zejména obchodu s dřívím a těžební práce si z velké části doposud sjednávala formou služeb.

„Věříme, že se situace českého lesnicko-dřevařského sektoru postupně stabilizuje. Pozitivním signálem je pro nás i nedávno představená koncepce rozvoje Lesů ČR. Očekáváme tedy, že o dobré služby za dobré ceny bude opět zájem,“ doplnil důvody nákupu ZLT a vstupu do sektoru těžby dříví Jan Václavík.

Majetek ZLT byl nakoupen bez závazků a pohledávek a součástí bylo také převzetí obchodních smluv na dodávky služeb a přechod 35 zaměstnanců. Nový majitel ZLT aktuálně disponuje 15 harvesterovými uzly (John Deere, Valmet a Neuson) a technologickými vozidly s příslušným mobilním servisním zázemím. V této fázi společnost PERPERUNA ECO počítá s využitím většiny strojů. Určitou část ovšem hodlá nabídnout k prodeji. Seznam strojů k prodeji se nachází na webových stránkách společnosti (<http://www.perperuna.cz/prodej>).

PERPERUNA ECO vznikla v roce 2011 jako 100% dceřiná společnost firmy ACLESIA. Na počátku své existence v její činnosti převládaly spíše ozeleňovací služby. Nyní se chce firma věnovat převážně komplexním službám v oblasti těžby dřeva a potěžebních úprav lesa.

Podle serveru *Silvarium.cz* (7. 11. 2014), red.

Koně už na Šumavě dřevo ani lidi vozit nebudou

Projekt navrácení chladnokrevných koní na Šumavu končí. Správa národního parku nyní prodává slezské noriky, které za minulého vedení nakoupila kvůli svážení dřeva a pro zvýšení turistické atraktivity. Proti zrušení projektu se ohrazují bývalí kočí i některé šumavské obce.

Koně nakoupila správa v létě 2013 za čtyři a půl milionu, nyní ale zjistila, že projekt je pro ni prodělečný. „Náklady koní na celý rok činí 2,5 milionu korun. Výnosy pak dělají půl milionu,“ shrnul ekonomický náměstek NP Šumava Martin Roučka. Bývalé vedení parku už v minulém roce předesílalo, že projekt získový nebude.

S nákupem koní zaměstnalo i své vlastní kočí. Těm teď nezbývá než dělat jinou práci, případně pronajímat parku koně vlastní. Bývalí kočí jsou hlavními kritiky konce projektu. Podle současného ředitele parku Pavla Hubeného jsou vysoké náklady právě na kočí a na ty, kteří se o koně starají. Kočí ale vidí hlavní problém v tom, že park neumí s koňmi hospodařit. Koně se používají jen na malé zakázky. Ty velké, na kterých by mohli vydělat, dostávají údajně jiné firmy. Park to odmítá, nyní chce nahradit projekt spoluprací s místními koňáky.

O koně měli turisté zájem hlavně na Modravě a v jižní části Šumavy. Kromě klasických vyjížděk pro ně kočí chystali i ukázky stahování dřeva. Posledních šest noriků nabídne správa parku organizačním složkám státu. Pokud o ně stát neprojeví zájem, skončí ve veřejné dražbě.

Podle *ct24.cz* (10. 11. 2014), red.

LDF MENDELU v Brně má nového děkana

V letošním roce si Mendelova univerzita v Brně připomněla 95. výročí svého založení. Lesnická a dřevařská fakulta je organizační součástí Mendelovy univerzity od počátku její historie a vzešla z lesnického oboru, který byl na univerzitě zřízen již v roce 1919. Své výročí oslavila mimo jiné i Slavnostním zase-

dáním vědecké rady, které se konalo 9. října 2014.

Tohoto slavnostního aktu, při němž byly předány medaile děkana Lesnické a dřevařské fakulty a Pamětní listy za rozvoj fakulty a domácí i mezinárodní spolupráci, se zúčastnila řada zástupců státní správy, univerzit z České republiky i zahraničí, zástupci svazů, firem a další. Seznam oceněných je zveřejněn v aktualitách fakulty na http://www.ldf.mendelu.cz/cz?info=42774_25338.

31. října 2014 skončilo druhé funkční období děkana Lesnické a dřevařské fakulty prof. Dr. Ing. Petra Horáčka. Od 1. listopadu 2014 byl do funkce jmenován doc. Ing. Radomír Klvač, Ph.D.

Podle *TZ LDF MENDELU*, red.

Problematika lesnického školství a výročí lesnických škol

Při přípravě oslav významného výročí lesnických škol v Písku vzešel plán uspořádat seminář, který by se tematicky věnoval aktuálním problémům lesnického školství. Ten se konal 25. 9. 2014 v Písku, pořádání semináře se ujaly lesnické školy v Písku pod záštitou České lesnické společnosti. Semináře se zúčastnili zástupci učňovských a středních lesnických škol, obou lesnických fakult, vedení státního podniku Lesy ČR, lesnického provozu či profesních sdružení.

Odborné školy v České republice nemají zrovna na růžích ustláno a lesnické školství obzvláště. Na lesnické školy dopadá celková nekonceptnost jak ve středním, tak ve vysokém školství. Systém financování škol podle počtu žáků a studentů se plíživě negativně projevuje zejména na kvalitě lesnického vzdělávání. Je však potřeba zmínit, že to není pouze jen jeden důvod, je jich hned několik. Počet učňovských škol klesá, ale počet středních lesnických škol stoupá. Celková demografická křivka české populace ukazuje na rozpor mezi počtem volných míst na školách a reálným počtem možných žáků a studentů. Pokud k tomu přidáme celkovou společenskou a hospodářskou situaci, vzniká soubor příčin, které ve své kombinaci predikují současný stav. Po bohaté diskuzi se účastníci shodli, že pokud lesnické školství chce uspět na trhu vzdělávání v České

republice, tak jedním ze základních stavebních kamenů zlepšení je v moci samotných škol. Aby školy toto zvládly, je nutná podpora nejen oborových ministerstev – MZe, MŠMT a MŽP, ale i profesních a zaměstnavatelských svazů lesnicko-dřevařského sektoru. Souběžně se zkvalitňováním výuky ze strany školy je nutné, aby ve střednědobém horizontu lesnický a dřevařský sektor pracoval na novém, budoucím systému lesnického vzdělávání.

Záměrem organizátorů je uspořádání dalších navazujících seminářů v následujících letech, které by jednotlivá témata rozpracovaly do většího detailu. Organizační výbor už teď zve všechny zájemce na další seminář.

Jiří Holický, Lesnické školy Písek

130 let od založení lesnického školství v Písku

Během druhé poloviny 19. století se o zřízení české lesnické školy v Písku jednalo celkem třikrát. Poprvé v 60. letech v souvislosti s přeložením německé lesnické školy v Bělé pod Bezdězem zřízené šlechtou k 1. květnu 1855 do Písku, podruhé v roce 1865 opět neúspěšně. Třetí úspěšný pokus se v roce 1884 zdařil 29letému nastupujícímu řediteli písecké rolnické školy Ladislavu Burketovi (1855–1933) ve spolupráci s píseckým městským lesmistrem Josefem Zenkrem (1841–1894) za podpory píseckého purkmistra Františka Gammische, který byl též předsedou kuratoria místní rolnické školy. Tito tři písečtí předáci získali další členy kuratoria, zejména knížete Bedřicha Schwarzenberga, významného jihočeského politika. 9. října 1884 bylo usneseno, že při písecké rolnické škole bude zřízen český běh lesnický k výchově a přípravě lesnických praktikantů k tzv. nižší státní zkoušce lesnické. První běh započal 12. ledna 1885, tedy před 130 lety. Vyučovací jazykem v osmiměsíčním kursu s 12 žáky se stala čeština. Lesnickou praxi vykonávali chovanci v lesích města Písku pod vedením lesních úředníků Karla Knappa (1862–1928) a Františka Mergla. Usnesením kuratoria z 6. května 1885 byl tento kurs rozšířen na „dvouletý praktický a teoretický běh lesní“ se 30 chovanci a od roku

1888 byl organizován jako dvouletá česká revírní škola, vychovávající pomocné technické zaměstnance, tj. příruční a revírny. V r. 1910 byla rozšířena na tříletou (v roce 1921 zanikla), čímž de facto byly položeny základy k tradici českého lesnického školství v Písku. Tehdy byl do učitelského sboru přijat absolvent vídeňského lesního inženýrství Eduard Duchoslav (1862–1926) a absolvent bělské školy Ferdinand Sekyrka (1865–1940). Po rezignaci lesmistra Zenkra se stal odborným ředitelem školy lesmistr Josef Bohdanecký (1846–1920) z Orlíku a předsedou kuratoria obou škol byl zvolen kníže Bedřich Schwarzenberg (1862–1936).

Později se písecké lesnické školství získává vlivem postupně rozvíjeného K 1. listopadu 1899 kuratorium otevřelo první ročník dvouletého Vyššího lesnického ústavu v Písku (zanikl o 20 let později). V roce 1909 se po zřízení nadace císaře a krále Františka Josefa I. staly písecké lesnické ústavy nadačnickými. Na škole studovalo mnoho zahraničních studentů různých slovanských národů (Bulhaři, Chorvati, Srbové, Slovinci, Černohorci, Makedonci, Poláci, Rusové, ale i Němci, Rakušané a Rumuni). Protože po osamostatnění státu (28. 10. 1918) nebyla udržitelná loajalita vůči habsburskému domu, na žádost samotného kuratoria byly nadační ústavy převedeny k 20. dubnu 1920 do státní správy a zestátněny. Dosavadní formy studia byly transformovány na čtyřletou Státní střední školu lesnickou, která byla od školního roku 1922/23 přejmenována na Státní vyšší školu lesnickou v Písku a později několikrát reorganizovaná a přejmenovaná. Postupně byly vybudovány další potřebné učební objekty pro praktickou výuku. V březnu 1913 byl založen botanický park (arboretum). Celkem bylo z podnětu Františka Salače, profesora lesnické školy, do počátku května 1913 vysazeno na necele ploše 3,30 ha 250 druhů dřevin a v r. 1927 byl Státní vyšší lesnické škole v Písku s platností od 1. 1. 1928 předán majetek lesů města Písku, a to revír Hůrka o rozloze 672 ha, který škola spravovala do 31. 12. 1951. Dnem 1. 1. 1952 začlenilo Ministerstvo lesního a dřevařského průmyslu v Praze Školní polesí Hůrka do Správy lesního

hospodářství (dále SLH) ve Vodňanech a dnem 1. 1. 1953 do SLH Čižové, aby k 1. 1. 1958 bylo vráceno opět škole se zvětšenou výměrou 830 ha. V roce 1995 obdržela škola čestný název Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga Písek. Od 1. 9. 1996 přibyla nová škola a písecká nese název Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga Písek, čímž se přihlásila k jednomu ze svých spoluzakladatelů.

PhDr. Jiří Uhlíř

60. výročí Střední lesnické školy ve Šluknově

60 let, je to moc nebo málo? Z pohledu vývoje města tento časový údaj moc neznamená, z pohledu jediné lesnické školy, která po celou tuto dobu měla nosný jeden obor, a to lesnictví, to není období krátké. Víím a věřím, že jsou školy, které mají delší historii, ale mnoho škol po celou dobu své existence nemá pořád stejné zaměření.

Lesnická škola vznikla ve Šluknově v roce 1954 jako následovník Lesnické školy v Bělé pod Bezdězem. Bylo to v letech, kdy došlo k výměně obyvatel v celém Šluknovském výběžku a situace zde nebyla jednoduchá. Přesto jsme vděční zakladatelům školy, že dokázali pomyslný strom vzdělávání dobře zasadit, starat se o něj a vychovávat ho. Generace našich pedagogů se o něj pouze stará a snaží se, aby při změnách vnějších vlivů naše škola obstála.

Jsou roky v historii školy, které jsou jistými mezníky jejího dalšího vývoje. K těmto rokům patří r. 1954 – založení školy, r. 1977 – vznik školy pro pracující, r. 2000 – obnovení řádného čtyřletého lesnického studia, r. 2007 – sloučení středních škol ve Šluknově a vznik lesnické a sociální školy s více obory různého zaměření.

Existují však také lidé, kteří jsou možná důležitější než výše zmiňované roky. Do paměti všem absolventům se zapsali pánové Záleský, Vysocký, Sadílek, Kunt, Lankaš, Loužil, Trantina či Janoušek. Bylo mi ctí alespoň několik z nich osobně poznat.

Jsme jedna z mála škol, která i v letošním roce navýšila počet žáků a při pohledu na absolventy všech našich

oborů, kteří se sešli 13. září v zámečném parku ve Šluknově při oslavách 60. výročí školy, je to velmi zavazující. Děkuji všem bývalým žákům a kolegům za to, že se na nás přišli podívat, zavzpomínat, inspirovat nás v další práci, a současným kolegům a žákům za důstojnou organizaci těchto oslav. Bylo by krásné dožít se stého výročí školy ve stejném městě, se stejným oborem.

A jaké oslavy byly? Jejich vyvrcholení se uskutečnilo v rámci 2. lesnického dne, který byl spojen se setkáním absolventů z celé školní historie. Vždy bychom mohli být nespokojeni, že mohlo přijít více bývalých studentů, kteří naší školou prošli, ale snažíme se hledat pozitiva. Více než čtyři stovky prodaných vstupenek vnímáme jako úspěch a byli jsme u toho, když byla rozdmýchána stará, skoro zapomenutá přátelství a také byla zažehnuta přátelství nová.

Kromě samotného setkání absolventů byl pro všechny návštěvníky připraven pestrý program. Od odborných přednášek přes ukázkou kynologů, mykologů, sokolníků, vábičů, trubačů a lukostřelců až třeba po mistrovské dílo dřevosochaře. Po celý den mohly také děti využít různé atrakce, které pro ně byly zdarma.

Naše škola byla vždy výjimečná jedinečnou rodinnou atmosférou, na kterou všichni, kdo školou prošli, rádi vzpomínají. Sdílime spolu vzpomínky, které může přinést jen toto diamantové výročí naší školy. Diamanty mají jiskru, která se blyští z každého pohledu, ale našich společných šedesát let je v porovnání s nimi mnohem zářivější. Diamanty jsou vzácné a drahé, ale vztah mezi kolegy a žáky je o mnoho dražší a vzácnější.

U příležitosti svého výročí vydala škola 72stránkový almanach formátu A5.

Rudolf Sochor a David Hlinka,
SLŠ Šluknov

Seminář Lesnické parky

Dne 23. října proběhl v sále Smiřických v zámku v Kostelci nad Černými lesy seminář ČLS uspořádaný ve spolupráci s LČR, s. p., a VLS ČR, s. p., s názvem „Lesnické parky – ukázka

harmonie člověka s přírodou“. Hned v úvodu je třeba poznamenat, že seminář byl neobyčejně úspěšný, o čemž svědčí fakt, že v jeho průběhu neodešel žádný z účastníků!

Malé opakování: v ČR byly vyhlášeny postupně tři lesnické parky – v roce 2010 Křivoklátsko a v roce 2011 Masarykův les Křtiny a Bezděz. V průběhu semináře zazněly zajímavé informace o fungování samotných lesnických parků od Miroslava Pechy, ředitele Lesnického parku Křivoklátsko, Pavla Maurera (ŠLP ML Křtiny) a Radka Lípy, starosty města Zákupy (Lesnický park Bezděz). Jako inspiraci pro fungování obecně prospěšných společností přednesl neobyčejně podnětná slova Jan Vybíral, ředitel Biosférické rezervace Dolní Morava. Filozofie a principy fungování lesnických parků s pohledem do budoucna představil Zdeněk Patzelt. Richard Slabý (ÚHÚL) seznámil ve svém příspěvku s problematikou lesnických parků v mezinárodním kontextu. Za MZE promluvil Tomáš Krejzar, za MŽP Tomáš Staněk. Na závěr akce proběhla diskuze s mnoha podněty, které představují možná vodítka budoucí činnosti lesnických parků.

Cílem lesnických parků je stát se místem, kde můžeme široké laické veřejnosti prezentovat hospodaření s lesem tak, že plní nejen produkční funkce, ale i všechny další, které od nich moderní společnost očekává, a lesníky jako stav, který nové výzvy zvládne. Pro to je vhodné učinit tyto kroky:

- zintenzívnit spolupráci a výměnu informací mezi všemi českými lesnickými parky,
- pracovat na propagaci lesnických parků,
- navázat spolupráci i s jinými podobnými organizacemi jako Biosférická rezervace Dolní Morava,
- posoudit možnost vstoupit do mezinárodní sítě modelových lesů,
- usilovat o vytvoření sítě lesnických parků a využít ji jako vzorové území při snaze omezovat vlivy vyplývající ze změny klimatu,
- navázat na studii lesnických parků z roku 2010 a pracovat na vytvoření jednoduchých pravidel tvorby a fungování parků.

Jana Čacká, RV ČLS

20 let
společně...

NOVÉ

Nový rok nové Silvarium

Nejnavštěvovanější lesnický, dřevařský a myslivecký server se představí v novém designu a s mnoha dalšími novinkami

- nový čistý design
- přehlednější struktura
- nové funkce
- výkonnější redakční systém
- optimalizace pro mobilní zařízení
- nové příležitosti pro inzery

Návštěvnost Silvaria postupně narůstá a v současnosti ho čte každý měsíc 80 000 až 100 000 návštěvníků, kteří zhlédnou okolo 300 000 stránek.

SILVARIUM.cz

Obsah

- rozšířené denní zpravodajství (lesnictví, dřevařství, myslivost)
- přehledné uspořádání
- kontinuální zpravodajský tok
- propojení se sociálními sítěmi
- spolupráce s Českou tiskovou kancelář
- rozšíření zpravodajství ze zahraničí
- intenzivní spolupráce s lesmedium.sk
- nově přístup ze Slovenska přes www.silvarium.sk
- přehledná archivace informací od roku 2007
- videa a fotogalerie
- vylepšený knihkupectví s odbornou literaturou
- samostatné weby pro společnost Lesnická práce a vydávané časopisy

„Více informací“

Design

„Pohodlné prohlížení na telefonu i počítači“

- přehledná struktura
- čistá moderní grafika
- intuitivní ovládání
- optimalizace zobrazení pro
 - chytré telefony
 - tablety
 - notebooky
 - stolní počítače

Nové funkce

„Od zpravodajství až k aukcím“

- nový aukční portál
- vlastní fulltextové vyhledávání,
- on-line platby v novém knihkupectví
- možnost výběru článků podle značek „tags cloud“
- možnost sdílení na sociálních sítích (Facebook, Google+, Twitter)
- hodnocení článků pomocí přidělování hvězdiček

Inzerce

„Opravdu účinná reklama vašich služeb a produktů“

- větší množství reklamních pozic
- zobrazení bannerů i na tabletech
- možnost vložení produktových videí
- komerční články
- bannery přímo v článcích

Kontaktujte manažerku inzerce Silvaria

Natalii Raevu (tel.: 604 211 175, e- mail: raeva@lesprace.cz)

již nyní a zajistěte si ty nejatraktivnější reklamní pozice!

Výběr z nabídky knih

Objednávky přijímáme na adrese redakce: **Lesnická práce, s. r. o., Zámek 1, P. O. BOX 25, 281 63 Kostelec nad Černými lesy**, dále na telefonech **321 679 413, 321 679 414**, mobil **604 211 171** a na elektronické adrese **predplatne@lesprace.cz**.

Kompletní nabídku knih a DVD včetně zobrazení obálky a stručného popisu najdete na **www.silvarium.cz** v sekci **knihkupectví**, kde je také možné veškeré nabízené zboží nakoupit.

Vaše objednávky vyřídíme podle došlého pořadí. K ceně bude připočítáno poštovné a balné. Děkujeme vám za využití našeho knihkupectví.

KNIHY

5643 Bílá daněla (A. Dostál)	199 Kč	5693 Národní parky ČR (Z. Patzelt)	790 Kč
5679 Border teriér (kol. autorů)	229 Kč	5482 Penzum znalostí z myslivosti XIII + DVD (kol. autorů)	990 Kč
5641 Duha nad lesy (Z. Šíbr)	209 Kč	5642 Poslední lov (Z. Hlaváč)	199 Kč
5633 Jeleni a psi od Bílého potoka (O. Bouzek)	249 Kč	5653 Povídání o kamzících (O. Bouzek)	249 Kč
5696 Léčivé a zrádné síly hub (J. Baier)	499 Kč	5665 Povídání o srnčí zvěři (J. Drmota)	299 Kč
5463 Les (R. Hrabák, M. Poruba)	299 Kč	5629 Puškařství (M. Slanina)	999 Kč
5672 Lesní pohádky (Z. Pospíšilová)	269 Kč	5637 Retrívři a vodní psi (E. Nohelová)	299 Kč
5681 Lesními pěšinami (D. Pořízka)	270 Kč	5697 Řeky pramení v horách (A. Dostál)	209 Kč
5638 Lovecká ohlédnutí (J. Křivánek)	299 Kč	5692 Srnčí zvěř II. (P. Scherer)	750 Kč
5646 Lovecké zápisky (E. a P. Židkovi)	229 Kč	5648 Schwarzenberské lovecké bratrstvo (B. Petr a kol.)	399 Kč
5635 Lovy na hřebenech Beskyd (V. Krop)	199 Kč	5685 Šoulačky veselé i vážné (O. Bouzek)	249 Kč
5658 Lovy na Vysočině (J. Novák)	269 Kč	5694 Úvod do myslivosti – historie, zvyky, tradice (V. Hart a kol.)	331 Kč
5687 Lovy nejen u soutoku Moravy a Bečvy (V. Velický)	199 Kč	5684 V Mysliveckém revíru (J. Novák)	209 Kč
5644 Lovy s Dianou (A. Dostál)	209 Kč	5677 Vydělávání kůží a kožešin (H. Ottiger, U. Reeb)	275 Kč
5634 Lovy s kamerou (J. Siegelbauer)	290 Kč	5683 Vzpomínky lovce jelenů (M. Rubeška, V. Lajtner)	209 Kč
5662 Lovy za soumraku (D. Pořízka)	270 Kč	5655 Z ptáčích perspektivy (J. Klejdus)	420 Kč
5695 Motýli střední Evropy (I. Novák, F. Severa)	299 Kč	5689 Z říše lesních bohatýrů (V. Lajtner)	219 Kč
5283 Myslivecká střelba (H. Weidinger)	279 Kč		
5688 Myslivecký rok (Z. Hlaváč)	249 Kč		
5654 Myslivost (J. Vosátka a kol.)	890 Kč		
5691 Myslivost v hudbě a ve výtvarném umění (J. Kovařík)	265 Kč		
5698 Nejenom o psech (A. Dostál)	389 Kč		
5001 Na Polane vlci vyjů (E. Rakyta)	340 Kč		
5678 Nahánka se slíděním (P. Ziegrosser)	75 Kč		

KALENDÁŘE

5505 Lovecký kalendář 2015, spárkatá zvěř (Rembrandt)	150 Kč
5503 Myslivecký kalendář týdenní 2015 (Rembrandt)	130 Kč
5504 Myslivecký rok 2015, V. Nasvětil (Rembrandt)	170 Kč
5506 Myslivecký zápisník 2015 (Rembrandt)	140 Kč

Mimořádná akce – doprodej knih

4238 O srnčí zvěři (P. Scherer)	650 Kč 325 Kč
4213 Cesty a osudy loveckého rohu + CD (F. Bezděk)	250 Kč 250 Kč
4241 Lovu zdar! Půvab starých mysliveckých pohlednic (J. Dort, D. Vaca)	399 Kč 400 Kč
4246 Malíř zvěře Jiří Židlický (Z. Auerswald)	699 Kč 450 Kč

Nová kniha

z nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce, s. r. o.

Zdeněk Auerswald a Roman Šlechta

Otakar Číla – obrazy

Ojedinělá kniha z nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce, s. r. o., vychází u příležitosti 120. výročí narození Otakara Číly (1894–1977), jednoho z našich nejvýznamnějších malířů zvěře, a 15 let existence měsíčníku *Svět myslivosti*.

Uvnitř knihy najdete:

- biografické údaje včetně bohaté fotodokumentace a archivních materiálů,
- úryvky z malířových osobních vzpomínek,
- reprodukce obrazů s tematikou zvěře, loveckých zátiší, pytláků, ale i prací z období malířových cest po Asii a Evropě.

Kniha je další z řady reprezentativních publikací věnovaných našim malířům zvěře:

- formát 28x28 cm,
- pevná vazba,
- matný křídový papír,
- 164 stran,
- 149 reprodukcí obrazů.

Prodejní cena: 650 Kč

*Krásný
vánoční dárek!*

Knihu je možné objednat na adrese Lesnická práce, s. r. o., Zámek 1, 281 63 Kostelec nad Černými lesy, tel.: 604 211 171, 321 679 413, e-mail: predplatne@lesprace.cz nebo v internetovém obchodě na www.silvarium.cz, případně zakoupit v redakci v Kostelci nad Černými lesy.

KNIHY Z NAKLADATELSTVÍ LESNICKÁ PRÁCE

NOVINKA

PĚŠTEBNÍ POSTUPY PŘI ZAVÁDĚNÍ DOUGLASKY DO POROSTNÍCH SMĚSÍ V PODMÍNKÁCH ČR

Souhrn nejdůležitějších informací o dostupných zdrojích reprodukčního materiálu, o postupech při obnově a výchově porostů s douglaskou, o vlivu douglasky na lesní půdy a lesní fytoocenózy, o kořenovém systému dřeviny. Publikace zahrnuje také ekonomický rozbor.

272 STRAN, B5, knižní vazba

CENA S DPH pouze: 295 Kč + poštovné

Odborné lesnické a přírodovědné

SLOVNÍKY

- 4205 Lesnický slovník anglicko-český a česko-anglický (Horák) - (488 Kč) - **400 Kč Doprodej!**
- 4207 Lesnický slovník německo-český a česko-německý (Kolektiv) - (580 Kč) - **450 Kč (oba slovníky 800 Kč)**
- 4251 Dendrologický slovník anglicko-český a česko-anglický (Kobližek, Svobodová) - (525 Kč)

PĚŠTOVÁNÍ LESŮ

- 4209 Silvamix (Kubelka) - (50 Kč)
- 4211 100x o hnojení v lese (Nárovec) - (50 Kč)
- 4212 Dýkyklíčový růst borovice (Nárovec) - (50 Kč)
- 4225 Výběrný princip hospodaření (Ammon) - (222 Kč)
- 4227 O půdách v lesních školkách (V. Nárovec) - (60 Kč)
- 4231 Produkce krytookenného sadebního materiálu lesních dřevin (Mauer a kol.) - (310 Kč)
- 4236 Zakládání a stabilizace lesních porostů na bývalých zemědělských a degradovaných půdách (kol. autorů) - (840 Kč) - **600 Kč**
- 4245 Lesnické hospodaření v Jizerských horách (Stodíček a kolektiv) - (475 Kč)
- 4247 Struktura porostů NP Krkonoš (Schwarz, Vacek) - (550 Kč) - **300 Kč**
- 4256 Pěstování lesů I. - Ekologické předpoklady - (425 Kč)
- 4258 Pěstování lesů III. - Praktické postupy pěstování lesů - (1155 Kč) - **990 Kč**
- 4262 Lesnicko-typologické vymezení, struktura a management přirozených borů a borových doubrav (Mikeska, Vacek) - (530 Kč) - **250 Kč**
- 4264 Lužní lesy - anglicky - (990 Kč) - **600 Kč**
- 4267 Strategie managementu lesních území se zvláštním statem ochrany I. (Simon) - (600 Kč) - **500 Kč**
- 4271 Nízký a střední les (Kadavý) - (295 Kč)
- 4275 Pěstební postupy při zavádění douglasky do porostních směsí v podmínkách ČR (M. Stodíček, J. Novák, O. Mauer, V. Podrázský a kolektiv) - (295 Kč) - **NOVINKA**
- 5111 Stav, vývoj a management lesních ekosystémů v průběhu existence NP Šumava - (250 Kč) - **200 Kč**
- 5112 Lesní ekosystémy v NP Šumava - (420 Kč) - **250 Kč**
- 5257 Plantáže dřevin pro biomasu (Alexandr) - (179 Kč)
- 5647 Kaštanovník jedlý v ČR (Halořtová) - (299 Kč)

Pozn: Červeně aktuální akční ceny nebo doprodeje.

OCHRANA LESA

- 4224 Integrovaná ochrana lesa - metodická příručka (Zahradník) - (350 Kč) - **NOVINKA**
- 4233 Ochrana smrčín proti kůrovci (Zahradník) - (100 Kč)
- 4237 Seznam povolených přípravků 2013 - (149 Kč)
- 4243 Aplikace přípravků na ochranu lesa (Zahradník) - (80 Kč)

EKONOMIKA, HÚL, LESNICKÁ POLITIKA

- 4504 Hodnocení efektivnosti v LH (Pulkrab, Šišák, Bartuňek) - (250 Kč)
- 5171 Lesní zákon - komentář (Drobník, Dvořák) - 350 Kč
- 5177 Forezní ekotechnika (Alexandr) - 780 Kč
- 5459 Rozlišovací znaky dřevin (Fér, Alexandr) - 120 Kč
- 5636 Vývoj právní úpravy lesů (Cempírek) - 220 Kč - **NOVINKA**
- 5663 Úroková míra v lesnictví - **NOVINKA** (Matějček, Šafařík a kol.) - 260 Kč

LESNÍ TĚŽBA

- 4261 Lesní lanovky (P. Horek) - (350 Kč)
- 4811 Tabulky a polynomy - (107 Kč)
- 4812 Soubor tabulek - (95 Kč)
- 4813 Kubírovací tabulky dle čepu - 15 Kč
- 5172 Práce v lese a na pracovních obdobích charakteru (P. Šaloman) - 150 Kč

POVÍDKY, CESTOPISY A HISTORIE

- 5251 Historie a současnost šlechtických lesních majetků (LP rozhovory) - (150 Kč)
- 5299 Nej... stromy světa (E. Václav) - (299 Kč) - 199 Kč
- 5004 Veselé historiky z lesnických expertiz po světě (E. Václav) - (130 Kč)
- 5675 Další veselé historiky z lesnických expertiz po světě (E. Václav) - (130 Kč) - **NOVINKA**

ATLASY A ENCYKLOPEDIJE

- 5138 Dřeviny české republiky (kolektiv autorů) - (499 Kč)
- 5171 Všecky krásy dřeva (M. Patříčny) - **NOVINKA** (369 Kč)
- 5693 Národní parky ČR (Z. Patzelt) - **NOVINKA** (790 Kč)

5636

5257

5647

5663

Myslivecké publikace - výběr

POVÍDKY A PŘÍBĚHY

- 5643 Bílá daněla (A. Dostál) **NOVINKA** 199 Kč
- 5679 Border teriér (Kolektiv) **NOVINKA** 229 Kč
- 5681 Lesními pěšinami (D. Pořízka) **NOVINKA** 270 Kč
- 5646 Lovecké zápisky (E. a P. Žídkovi) 229 Kč
- 5635 Lovy na hřebenech Beskyd (V. Krop) 199 Kč
- 5658 Lovy na Vysocíně (J. Novák) 269 Kč
- 5644 Lovy s Dianou (A. Dostál) 209 Kč
- 5634 Lovy s kamerou (J. Siegelbauer) 290 Kč
- 5662 Lovy za soumraku (D. Pořízka) 270 Kč
- 5661 Mé toulavé boty (D. Pořízka) 270 Kč
- 5283 Myslivecká střelba (H. Weidinger) 279 Kč
- 5288 Myslivecké příběhy (J. Novotný) 249 Kč
- 5654 Myslivost (J. Vosátka a kol.) **NOVINKA** 890 Kč
- 5645 Na lovu kozorožce (O. Kříženecký) 259 Kč
- 5001 Na Poľane vlci vyvíjí (E. Rakyta) 340 Kč
- 5678 Naháňka se slíděním (P. Ziegrosser) **NOVINKA** 890 Kč
- 5639 Neuvěřitelné příběhy starého myslivce (F. Štěpánek) 360 Kč
- 4238 O srncí zvěři (P. Scherer, J. Dvořák) (650 Kč) **DOPRODEJ !!** 325 Kč
- 5482 Penzum znalosti z myslivosti XIII + DVD (kol. autorů) 990 Kč
- 5666 Plný batoh pytláckých příběhů IV (R. Sobotka) **NOVINKA** 249 Kč
- 5003 Poľana, klenot slovenského poľovníctva (E. Rakyta) **NOVINKA** 499 Kč
- 5667 Příběhy starého lesníka (M. Štefančík) **NOVINKA** 249 Kč
- 5653 Povídaní o kamzíci (O. Bouzek) **NOVINKA** 249 Kč
- 5665 Povídaní o srncí zvěři (J. Drmota) **NOVINKA** 299 Kč
- 5002 Profesor Július Komárek a Lovy v Karpatoch po sto rokoch (M. Lehocký) 499 Kč
- 5629 Puškařství (M. Slanina) **NOVINKA** 999 Kč
- 5637 Retřiví a vodní psi (E. Nohelová) 299 Kč
- 4252 Rostliny vhodné pro zvěř (F. Libosvár, V. Hanzal) 199 Kč
- 5674 S šzenou myslivcem od plotny do lesa... (J. Vaňková Přibyllová) **NOVINKA** 220 Kč
- 5644 Schwarzenberské lovecké bratrstvo (B. Petr a kol.) **NOVINKA** 399 Kč
- 5685 Soulačky veselí i vážné (O. Bouzek) **NOVINKA** 249 Kč
- 5682 Triatřicet zelených sonetů... jiné básně (L. Boháčik) **NOVINKA** 160 Kč
- 5684 V mysliveckém revíru (J. Novák) **NOVINKA** 209 Kč
- 5677 Vydělávání kůží (H. Ortiger, O. U. Reeb) **NOVINKA** 275 Kč
- 5683 Vzpomínky lovců jelenů (M. Rubeška, V. Lajtner) **NOVINKA** 209 Kč
- 5655 Z ptáčích perspektiv (J. Klejduš) 420 Kč
- 5284 Zvyky zvířat (P. Skalka) 299 Kč

KALENDRÁŘE 2015

- 5505 Lovecký kalendář 2015 (Rembrandt 31x31 cm) **NOVINKA** 150 Kč
- 5503 Myslivecký kalendář týdenní 2015 (Rembrandt 21x24,5 cm) **NOVINKA** 130 Kč
- 5504 Myslivecký rok 2015 (V. Navštil 34x46,5 cm) **NOVINKA** 170 Kč
- 5506 Myslivecký zápisník 2015 (Rembrandt) **NOVINKA** 140 Kč

DVD

- 5071 Černá zvěř, lov a psi - část 2. (Ločjak) 450 Kč
- 5074 Giovanni Mantovani - husí král (Z. Kouřil) 150 Kč
- 5069 Jeden rok z kamzíka století (Š. Mikulka) 300 Kč
- 5072 Naháňka na černou zvěř - část 1. (Ločjak) 450 Kč
- 5075 Znovunavracení zebra evropského do české přírody (Z. Kouřil) 150 Kč

FOTOPUBLIKACE A DÁRKOVÉ PUBLIKACE

- 4213 Cesty a osudy loveckého rohu + CD (F. Bezděk) (350 Kč) **DOPRODEJ !!** 250 Kč
- 5529 Fotolovy 2 (R. Stach) 399 Kč
- 5286 Jeden rok z kamzíka století (Š. Mikulka) **NOVINKA** 195 Kč
- 4241 Lovu zdar! Myslivecké pohlednice (Dort, Vaca) (599 Kč) **DOPRODEJ !!** 400 Kč
- 5355 Lovy s kamerou (J. Zumr, J. Zumr ml.) 450 Kč
- 4246 Malíř zvěře Jiří Židlický (Z. Auerswald) (699 Kč) **DOPRODEJ !!** 450 Kč
- 5282 Okouzlení přírodou, okouzlení lovem (V. Chaloupek, J. Vogeltanz) 999 Kč

KUČAŘKY

- 5598 Kuchařka paní nadlesní (J. Rakušanová) 181 Kč
- 5579 Moderní myslivecká kuchařka (Z. Schejbal) 149 Kč
- 5322 Myslivec a rybář v kuchyni (V. Doležal) 195 Kč

PRO DĚTI

- 5669 Abeceda - příběhy zvířátek (A. Schejbalová) **NOVINKA** 99 Kč
- 5672 Lesní pohádky (Z. Pospíšilová) **NOVINKA** 269 Kč
- 5236 Pohádky z hájovny (G. Kopcová) 99 Kč
- 5532 Poznáváme mláďata volně žijících zvířat (M. Lohmann) 249 Kč
- 5508 Poznáváme ptáky podle peří (E. Bezzel) 299 Kč
- 5538 Poznáváme stopy zvířat (A. Lang) 249 Kč
- 5673 Rozesmátá zahrada (Z. Pospíšilová) **NOVINKA** 229 Kč
- 5249 Srnček Lojzík (J. Drmota, P. Slaba) 129 Kč
- 5226 Tuceť povídek jen tak (R. Kipling, L. Maňásek) 279 Kč
- 5668 Zajetí pohádky (G. Kopcová) **NOVINKA** 44 Kč
- 5499 Zvířata a rostliny lesa (F. a K. Heckerovi) 199 Kč
- 5223 Zvířata světa (J. Felix, K. Hisek) 790 Kč
- 5224 Zvířátka u vody (Z. Roller) 100 Kč

... více knih na www.silvarium.cz v sekci Knihkupectví

Objednávky přijímáme na adrese redakce: Lesnická práce, s. r. o., Zámek 1, P. O. BOX 25, 281 63 Kostelec nad Černými lesy nebo telefonicky na 321 679 413, 321 679 414, 604 211 171, případně elektronicky na adrese predplatne@lesprace.cz. Vaše objednávky vyřídíme podle došlého pořadí. K ceně bude připočítáno poštovné a balné. Více na www.silvarium.cz v sekci Knihkupectví.

DYAS

KVALITA VE VŠECH VRSTVÁCH ZALOŽENO 1930

NAKUPUJEME BUKOVOU KULATINU

PF 2015

Veselé Vánoce, šťastný a úspěšný
nový rok 2015

www.DYAS.EU

REPAROSERVIS

PROFESIONÁLNÍ LESNÍ A DŘEVAŘSKÁ TECHNIKA

*Děkujeme Vám za projevenou důvěru
v uplynulém roce a do nového roku 2015
Vám přejeme hodně zdraví, štěstí,
osobních i pracovních úspěchů.*

kolektiv Reparoservis

[http:// www.lesni-technika.cz](http://www.lesni-technika.cz)

fax: +420 271 960 392

tel.: +420 271 960 431

KASKÁDA KOTLŮ NA ŠTĚPKU HARGASSNER

Společnost DŘEVO – PRODUKT SV ze Znojma dokončila na Slovensku instalaci kaskády kotlů HARGASSNER 100 a 200 kW s plynulou regulací výkonu do 300 kW. Kaskáda kotlů HARGASSNER tak velmi jednoduchým způsobem umožňuje rozšířit pásmo plynulé regulace výkonu od minimálního výkonu jednoho kotle do maximálního výkonu až čtyř kotlů. Energie ze spalování štěpky bude využita jak k vytápění objektů, tak i k přípravě TUV.

V zadání investora byla náhrada původních čtyř kotlů na pelety (4 x 50 kW), které sloužily k vytápění dvou bytových domů s celkem 18 bytovými jednotkami, a dvou kotlů na kusové dříví (42 a 46 kW) v prostoru dílen a kancelářské budovy s celkovým výkonem 300 kW.

Přechod na technologii spalování štěpky byl navržen z několika důvodů:

- velká spotřeba pelet,
- vysoká cena pelet na současném trhu,
- nutnost ručního plnění zásobníků čtyř kotlů,
- nutnost celodenní přítomnosti obsluhy kotlů na kusové dříví v topném období při vytápění dílen.

Nově vybudovaná kotelna, sklad a mezisklad štěpky byly vybudovány v prostorách bývalého skladu. Kotel byl napojen na stávající rozvody a regulaci. Pro dílny byla navrženo nové dálkové ovládání pomocí termostatů. Ovládání kotlů je doplněno o SMS modul, který umožňuje jednak ovládání a sledování provozu kotlů a hlášení případných poruch.

Zásadně se změnila nutnost potřebné obsluhy kaskády kotlů. Jednou za dva až tři týdny bude potřeba vysypat popelníky, kdy četnost vynášení závisí na kvalitě spalované štěpky a její vlhkosti. Ostatní práce se týkají pouze doplňování skladu novou štěpkou. První zkušenosti z provozu ukázaly na jediný problém, kterým byly jednotlivé velké kusy dříví v dovezene štěpce, které občas ucply

přívod ke kotli. Zlepšením špatné přípravy materiálu se problém okamžitě vyřešil. Velikost frakce může být až do G50 a doporučená vlhkost štěpky může být až 35 %.

Kaskáda kotlů HARGASSNER umožňuje rozšířit pásmo plynulé regulace výkonu od minimálního výkonu jednoho kotle do maximálního výkonu několika kotlů. To odpovídá rozsahu regulace od 30 do 100 % výkonu pro kaskádu těchto dvou kotlů. Samotná realizace spočívá v propojení řídicích jednotek kotlů HARGASSNER přes modul HKR pro kaskádové řízení umístěném v jednom z kotlů. Určení řídicího kotle se dá měnit podle potřeby uživatele – např. podle období či požadovaného výkonu. Všechno ostatní si už kotle řídí mezi sebou. Obsluze odpadá složité a komplikované nastavování každého kotle zvlášť.

V případě rozšiřování provozovny stačí zvýšit počet kotlů a zapojit řídicí jednotku dalšího kotle do kaskády. Samotné uvedení do provozu provede servisní technik, který nastaví pořadí zapínání kotlů pro dosažení maximálního výkonu. V případě, kdy zákazník požaduje řízení teploty topné vody v závislosti na venkovní teplotě (ekvitermní regulace), stačí umístit na vhodné místo venkovní čidlo (součást dodávky).

Další obrovská výhoda kaskády kotlů HARGASSNER spočívá v řešení ohřevu teplé užitkové vody (TUV). Každý zásobník nebo topná vložka je připojena pomocí trojcestného ventilu přímo ke kotli

v kaskádě. Řídicí kotel sepíná jako první, v případě potřeby vyššího výkonu se připojí i další.

Hlavní výhody kaskádových kotelů HARGASSNER:

- jednoduché a přehledné technické řešení,
- jednoduché a přehledné ovládání,
- plně automatizovaný provoz,
- diagnostika a monitoring kotelů s maximální servisní podporou,
- vysoká provozní spolehlivost,
- ekonomicky nenáročné a vysoce efektivní řešení komunikace kaskády,
- široká modulace výkonu celé kotelny od 28 do 300 kW (celkově při sestavě 4 kotlů až do 800 kW),
- jednoduchá montáž a uvedení do provozu,
- provozní spolehlivost,

- dlouhá životnost kotlů – 20 až 25 let,
- mimořádná investiční výhodnost s velmi rychlou návratností investice,
- vysoká úspora provozních nákladů v porovnání s ostatními zdroji tepla,
- ohleduplnost k životnímu prostředí,
- optimální přizpůsobení pro připojení externího zásobníku TUV. Předpokládaná spotřeba štěpky na jednu topnou sezónu by měla být 600 prn, což představuje cca 150 m³ surového listnatého dřeva (cca 8 odvozních souprav).

Markéta Kozáková
Oto Lasák

kontakt

www.drevoprodukt.cz

ENERGETICKÝ GÉNIUS*

HARGASSNER

Pour Féliciter 2015

NOVÝ ECO HK KOTEL NA ŠTĚPKU

- úspora energie
- snížení nákladů
- unikátní vibrační čistící rošt

*Vítěz EnergieGenie Innovationspreis 2013
- Rakousko

Vítěz „Prix Bois Energie“ 2014 - Francie

Vítěz „Grand Prix Biomass“ 2014 - Brno

www.hargassner.cz

www.forestmeri.cz

PF 2015

Děkujeme našim zákazníkům a spolupracujícím partnerům za přízeň v letošním roce.

Do nového roku přejeme především zdraví, pohodu a v neposlední řadě obchodní úspěchy ke spokojenosti Vás všech.

Váš tým Forest Meri

FOREST MERI, s.r.o.

prodej a výroba lesnické a komunální techniky

VYBAVENÍ PRO DŘEVAŘE

INTERNETOVÝ OBCHOD **BEST4FORST** NOVĚ V ČESKÉ REPUBLICĚ

ŘÍDÍ SE HESLEM: „KVALITA NENÍ NÁHODA!“

Úspěšný rakouský dodavatel lesnických potřeb rozšiřuje svoji nabídku nově i na český trh. V internetovém obchodě najdete vše, co souvisí s lesnictvím a vybavením pro myslivost.

Potřebujete novou motorovou pilu (Husqvarna), lištu či řetěz, naviják, ocelové lano (PEWAG), odolný ochranný oděv (PFANNER), kvalitní vybavení pro arboristiku, taxační pomůcky, značkovací spreje (SOPPEC) nebo oblečení, obuv (Meindl) a optické pomůcky (Bushnell) pro myslivce? V široké nabídce nechybí ani zahradní program – sekačky, křovinořezy, vyžínače ad. Součástí našich služeb je samozřejmě i kvalitní servisní zázemí.

BEST4FORST se stal díky svým zásadám nejúspěšnějším dodavatelem lesnických potřeb v Evropě.

Internetový obchod naleznete na adrese www.best4forst.eu samozřejmě i v českém jazyce! Exportní manažerka paní Stefanie Siedl je připravena vyhovět požadavkům českých zákazníků a těší se i na vaše dotazy na e-mailové adrese siedl@best4forst.eu.

K PŘEDNOSTEM OBCHODU BEST4FORST PATŘÍ:

- rychlá zásilková služba
- nízké ceny
- nejvyšší kvalita prodávaného zboží

KONTAKT: www.best4forst.eu

BEST4FORST - EUROPE

Těšíme se na váš dotaz! office@best4forst.eu

Navštivte nás na internetu na

www.best4forst.eu

www.lesos.cz

PF
2015

Pour Féliciter

Děkujeme za spolupráci,
přejeme Vám vše nejlepší
a také pořádnou zimu
v roce 2015!

Ing. Tomáš Kuchta, **LESNICKÁ OBCHODNÍ s.r.o.** - zastoupení firem **VIMEK, LOGSET, K.T.S.**

PRIM SPORT 45 – HODINKY DO NEPOHODY

Výroba tuzemských hodinek Prim v Novém Městě nad Metují má tradici dlouhou více jak 60 let. Za tu dobu se vyrobilo několik milionů kusů hodinek ve stovkách designů. Pánské, dámské, dětské, společenské, sportovní a také hodinky určené pro myslivce. Ty se od ostatních odlišovaly svítícími ručkami, aby na nich bylo možné odečítat čas i v noci. Na zeleném číselníku byl motiv jeleního paroží a smrková ratolest. V prodeji byly od poloviny 70. let minulého století až do roku 1990, kdy byla ukončena jejich výroba.

V současné době má jediný výrobce náramkových hodinek v České republice, společnost ELTON hodinářská, a. s., z Nového Města nad Metují ve svém sortimentu rovněž model, který svými vlastnostmi splňuje náročné požadavky na používání při lovu nebo při toulkách přírodou. Jedná se o náramkové hodinky Prim Sport 45, vyrobené z ušlechtilé ocele 316L. Díky své velikosti – mají účtyhodný průměr 45 mm, jsou velmi dobře čitelné a na ruce nepřehlédnutelné. Datové okénko na pozici číslice 3 má rovněž zvětšenou velikost, čímž zaručuje snadný odečet data. Z důvodu zvýšené odolnosti proti vlhkosti je použita šroubovací korunka, která garantuje vodotěsnost pouzdra hodinek až do zkušební tlaku 10 ATM, což odpovídá hloubce ponoru 100 metrů pod hladinu vody. Aby byla zaručena dobrá čitelnost i za nepříznivých světelných podmínek, jsou indexy číselníku a všechny tři ručky opatřeny svítící barvou. Číselník chrání nepoškrábatelné safírové sklo s antireflexním povrchem, který zlepšuje čitel-

nost číselníku na přímém slunci. Použitý mechanický strojek Prim kal.98.01 s automatickým nátahem má úctyhodnou rezervu chodu 45 hodin. Je opatřen speciálním tlumičem nárazů Incabloc, který zvyšuje odolnost strojku proti poškození při pádu na zem nebo po úderu tvrdým předmětem. Na přání je možné u hodinek Prim Sport 45 zasadit do zadního víka sklo, aby bylo vidět na strojek, který je bohatě dekorován. Hodinky se nabízejí ve třech barevných variantách, s černým, stříbřeným a zlaceným číselníkem. Doporučená prodejní cena těchto odolných hodinek, které byly kompletně vyrobeny v České republice, je 59 900 Kč.

MANUFACTURE
PRIM
1949

ELTON
HODINÁŘSKÁ A. S.

kontakt

www.prim.cz

PONSSE

JIŽ BRZY V ČESKÉ REPUBLICE!

SKUTEČNĚ BESTIÁLNÍ HARVESTOR

PONSSE SCORPION

*Nesem Vám noviny, poslouchajte,
do naší rodiny..., pozor dejte,
přibývá další stroj..., neváhejte
a na naši Show pospíchejte...*

*Přijměte tuto pozvánku na
SCORPION ROAD SHOW,
která proběhne během měsíce ledna,
jako náš dárek pod Váš vánoční stromeček.*

*Bližší informace a registrační formulář
naleznete od poloviny prosince
na stránkách www.krenekfs.cz
i na www.silvarium.cz*

*Přejeme Vám nádherné Vánoce
a šťastný nový rok 2015!*

KŘENEK FOREST SERVICE s.r.o.

Pozvánka na
**SCORPION
ROAD SHOW**

Sun Forest s. r. o., Turnov

TÝM SPOLEČNOSTI V ROCE 2014

Rok 2014 nám přinesl různé změny ať už v produktové nabídce lesních strojů, nebo i v organizaci činnosti naší firmy. V Brně jsme na jaře uvedli novou „malou“ verzi vyvážecího traktoru HSM 208F 7 tun/ 8 tun, o celkové šíři 2,1 m/2,3 m, na kterou český trh dlouho čekal, v Mnichově byla zase v létě představena nová kabina traktorů s výrazně lepší ergonomií a rozhledem. Dlouho jsme proto přemýšleli, s jakým strojem bychom vás měli v posledním čísle letošního roku seznámit, ale nakonec jsme se rozhodli, že strojů již bylo dost a že bude dobré představit také lidi, kteří za jejich prodejem stojí.

Prodej

Firma Sun Forest, s. r. o., byla založena v roce 2008 jednatelem a majitelem panem Balounkem, který firmu zastupuje a sám se specializuje na prodej strojů. Ať už jsou to vyvážecí traktory, speciální lesní kolové traktory, harvestory, univerzální kolové traktory, lesní lanové systémy, speciální navijáky, vyvážecí vozíky a speciální jeřáby, zajišťuje vždy kvalitní konzultaci pro vyhodnocení potřeb vás, zákazníků. Je samozřejmostí, že v nabídce jsou jak stroje nové, tak i starší, použité. Velká poptávka po strojích a poradenské činnosti nás dovedla k rozhodnutí rozšířit prodejní tým o asistentku prodeje, paní Pavlínu Kiesslingovou, zajišťující

zejména vyhotovení nabídek a smluv, resp. konzultaci pro pojistné smlouvy.

Servis

Jak jistě víte, firma Sun Forest stroje nejen prodává, ale také zajišťuje jejich servis. Naším dlouholetým kolegou pro technickou podporu je Lukáš Vaško. Objednání jeho práce je možné provést přímo na jeho mobilním telefonu, případně prostřednictvím kanceláře firmy v Turnově. V obou případech je běžné, že technik vyjíždí k zásahu přímo na místo, ke stroji, během jednoho dne. Většinu vybavení nutného k opravám má k dispozici v servisním voze, v případě potřeby větší náhradní díly vyzve-

dává přímo u výrobce a dopraví je až k opravovanému stroji tak, aby se doba opravy zkrátila. Výhodou námi dodávaných strojů je právě rychlost při dodávkách náhradních dílů, včetně možnosti si díl vyzvednout osobně přímo na skladě výrobce. Servisní tým posiluje i externí servisní technik, Petr Bouda, případně pracovníci výrobce.

Technická podpora

Technická podpora našich zákazníků není jen o včasném servisním zásahu, případně pravidelných technických prohlídkách. Důležitou oblastí je i možnost stroj, o kterém zákazník přemýšlí, vidět v akci ať už na území naší republiky, nebo v blízkém

zahraničí. Velmi kvalitním poradcem v této oblasti je pan Miroslav Jerych, který má bohaté zkušenosti s provozem strojů i jejich obsluhou, což zaručuje velmi fundovanou pomoc zákazníkům po všech stránkách.

Administrativa

S růstem našich činností bylo nutné zajistit i obchodní zázemí firmy, a to posílením týmu kanceláře Turnov, sídlící na adrese Přepešská 1302, Turnov. Své místo zaujala administrativní kolegyně, slečna Aneta Styblíková, která je správcem naší korespondence i fakturace. Na ni se můžete obracet s jakýmkoli administrativními požadavky, ať už jde o fakturaci, objednání náhradních dílů a servisních zásahů, případně podklady při řešení pojistných událostí.

Kolegyně Eva Hašlarová, která pracuje ve firmě již několik let, předává každodenní administrativní činnosti již jmenované kolegyni a zároveň se připravuje na převzetí nových povinností v rámci firmy, zejména v oblasti obchodu a marketingu.

Provoz

Zastřešením všech aktivit firmy ať již nových, nebo stávajících a rostoucích, byla pověřena na podzim tohoto roku Ing. Eva Plichtová, a to jmenováním do pozice provozní ředitelky. Obracet se na ni můžete s jakýmkoli požadavky, které nemají přesného adresáta (viz níže), resp. se týkají finančních a smluvních záležitostí.

Celý tým Sun Forest s. r. o., Turnov chce poděkovat svým zákazníkům i příznivcům za zájem o stroje HSM, ADLER a Kotschenreuther a popřát jim mnoho štěstí a zdraví do roku 2015!

I V NOVÉM ROCE JSME VÁM K DISPOZICI NA TĚCHTO KONTAKTECH:

KANCELÁŘ TURNOV, info@SunForest.eu, +420 481 321 832

Prodej strojů:	Vratislav Balounek	prodej@SunForest.eu	+420 736 770 348
Asistentka prodeje:	Pavlína Kiesslingová	prodej@SunForest.eu	+420 607 878 916
Prezentace strojů:	Miroslav Jerych		+ 420 737 236 753
Servis, pravidelné prohlídky:	Lukáš Vaško		+ 420 604 254 320
Kancelář, fakturace:	Aneta Styblíková	styblikova@SunForest.eu	+420 739 416 163
Kancelář, prodej:	Eva Hašlarová	haslarova@SunForest.eu	+420 737 245 210
Provozní ředitelka:	Ing. Eva Plichtová	plichtova@SunForest.eu	+420 605 068 440

SunForest

kontakt

www.sunforest.eu

Všem našim partnerům děkujeme za spolupráci, přízeň a podporu, kterou jste nám zachovali i v letošním roce.

Nechť rok 2015 Vám přinese především zdraví, spokojenost, pohodu a v neposlední řadě úspěchy ve vašem podnikání.

Za společnost Karlow-Karlshof a.s.
Ivana a Karl-Heinz Kranich

www.karlow-karlshof.eu

KOMATSU | Forestry Quality™

Pour Féliciter

Děkujeme Vám za spolupráci a přejeme krásné Vánoce a mnoho úspěchů v roce 2015!

PF 2015

Přejeme hodně štěstí, zdraví,
řadu úspěchů a důvodů k radosti
všem obchodním partnerům,
přátelům, kolegům
i milovníkům přírody.

 VLS
VOJENSKÉ LESY A STATKY ČR, s.p.

WORKSAFETY

Největší specializovaná prodejna v ČR s vybavením

- PRO POSTUPNÉ A RIZIKOVÉ KÁČENÍ
- PRO STROMOLEZENÍ A ARBORISTIKU
- PRO PRÁCE VE VÝŠKÁCH

neprořezné smyce | stromolezecké stupačky | neprořezné kalhoty | bubny, kotvy | lana | karabiny | kladky | přílby

PORADENSTVÍ | ŠKOLENÍ | REVIZE VYBAVENÍ

www.worksafety.cz

+420 778 080 897

TIP NA VÁNOČNÍ DÁREK od LESNICKÉ PRÁCE s.r.o. TRIKA S LESNICKÝMI MOTIVY

cena **389 Kč**
včetně DPH

- **Originální návrhy** z dílny Lesnické práce
- **Kvalitní česká bavlněná trika** firmy **Rejoice**

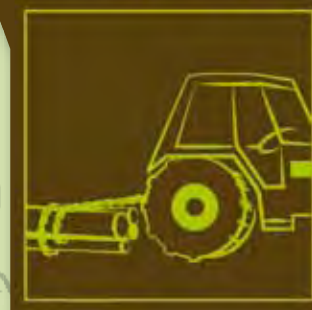
1

2

5

4

LESNICKÁ
PRÁCE

Trika můžete objednat:
na www.silvarium.cz,
telefonicky: **604 211 171, 321 679 413**
nebo emailem: chuchlova@lesprace.cz
Více informací na www.silvarium.cz

SILVARIUM.cz

Informační server pro lesníky a myslivce

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU Lesnická práce na rok 2015

Vážení čtenáři,

děkujeme Vám za dosavadní zájem o časopis Lesnická práce a věříme, že mu svou přízeň zachováte i v roce 2015. Naší prioritou je i nadále udržet odbornou úroveň časopisu a poskytnout vám přehled o aktuálním dění v oboru a nadále přinášet potřebné a zajímavé informace z celého lesnicko-dřevařského sektoru.

Cena ročního předplatného časopisu Lesnická práce (12 čísel včetně příloh) pro rok 2015 bude **792 Kč** včetně DPH.

JAK POSTUPOVAT PŘI PLACENÍ PŘEDPLATNÉHO?

■ STÁLÍ PŘEDPLATITELÉ

- 1. Fyzické osoby** – kdo má Lesnickou práci předplacenou, obdrží v první polovině listopadu v samostatné obálce červenou složenkou typu A, na které je uvedena jeho adresa, částka a variabilní symbol, podle kterého dokážeme platbu identifikovat. Při platbě převodem z účtu použijte pečlivě svůj variabilní symbol (1215xxxx) uvedený na složence.
- 2. Podnikatelské subjekty** – OSVČ a právnické osoby – obdrží v první polovině listopadu fakturu, která po zaplacení slouží i jako daňový doklad (s možností odpočtu DPH v letošním roce). Při platbě převodem z účtu použijte číslo faktury jako variabilní symbol (1215xxxx).

■ NOVÍ PŘEDPLATITELÉ

- 1. Telefonicky** – nejjednodušší způsob objednání předplatného je na telefonních číslech 321 679 413 nebo 604 211 171. Zde Vám bude okamžitě přidělen Váš variabilní symbol platby a částka, kterou uhradíte převodem z Vašeho účtu na náš účet 2400187467/2010.
- 2. Elektronicky e-mailem** – objednávku pošlete na naši adresu predplatne@lesprace.cz a my Vám obratem pošleme údaje potřebné k platbě.
- 3. Písemně na adresu** – Lesnická práce, s.r.o., Zámek 1, 281 63 Kostelec n. Č. l.
- 4. Na internetu** – přes internetový formulář na našem serveru www.silvarium.cz v sekci časopisu Lesnická práce (www.silvarium.cz/lesnicka-prace/predplatne-lp).
- 5. Na poště složenkou typu C** – na žlutou složenkou vyplňte do adresáta naši adresu: Lesnická práce, s.r.o., Zámek 1, 281 63 Kostelec n. Č. l. a do odesílatele vyplňte čitelně (hůlkovým písmem) Vaši adresu. Částka na celoroční předplatné je 792 Kč. Ve zprávě pro příjemce uveďte „Předplatné LP 2015“.

■ ZVÝHODNĚNÉ ROČNÍ PŘEDPLATNÉ PRO STUDENTY

Zvýhodněné roční předplatné činí **672 Kč** (včetně DPH) a je určeno pro studenty prezenční formy studia středních a vysokých lesnických nebo biologických zaměřených škol. Nárok na slevu vzniká až po dodání potvrzení o studiu poštou nebo osobně do redakce Lesnické práce.

Nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce, s. r. o.,
Kostelec nad Černými lesy, e-mail: predplatne@lesprace.cz,
tel.: 321 679 413 nebo 604 211 171, www.silvarium.cz

S námi víte jak se z lesa ozývá!

LP 2015

zhovory rep
skuze pěstov
ochrana lesa
onomika trh
éma dřevařsk
da
no
le
ž
g
dře
p
nr
ev
re
st
sa
trh s dřívím
evařská burza
LOS lesy v da
ace v LH hosp

Pour Féliciter 2015

Vaše starosti na naše hlavy...

MERCATA LES s.r.o.

Kancelář: Velkomeziříčská 640, 674 01 Třebíč

tel.: +420 568 824 203, +420 568 821 203, +420 606 716 926

internet: www.mercata.cz email: mercata@mercata.cz

MULTIFOREST»

**PROFESIONÁLOVÉ
V LESE**

MULTIFOREST MF80 S RAMENEM MFV6300

- špičková švédská kvalita
- vhodný do probírek
- vyvážecí přívěs s nosností 8 t
- rameno MFV s dosahem 6,3 m
- masivní rám s 4 páry klanic a prodloužením
- nápravy BPV určené pro extrémní nasazení
- pevná konstrukce zaručuje dlouho životnost
- **okamžitě k dodání**

MULTIFOREST MF105 S RAMENEM MFV6600

- špičková švédská kvalita
- vyrovná se malým vyvážecím soupravám
- vyvážecí přívěs s nosností 10,5 t
- rameno MFV s dosahem 6,6 m
- masivní rám s 4 páry klanic a prodloužením
- nápravy BPV určené pro extrémní nasazení
- skvělá manévrovatelnost a variabilita
- **okamžitě k dodání**

MANATECH CZ s.r.o.

Jiřice – ulice Mayo 247 | 396 01 Humpolec

tel.: 565 534 076 | fax: 565 534 899 | e-mail: manatech@manatech.cz | www.manatech.cz

MANATECH
...stroje pro opravdovou práci

INTER PROTEC**12. mezinárodní veletrh prostředků
osobní ochrany, bezpečnosti práce
a pracovního prostředí**

Nejvýhodnější cenové podmínky
do 31. 1. 2015
elektronická přihláška k účasti:
www.bvv.cz/e-prihlaska.interprotec

19.–21. 5. 2015**Brno – Výstaviště**www.interprotec.cz**Společně s veletrhy****Partneři**Ministerstvo práce
a sociálních věcí ČR

Státní úřad inspekce práce

Výzkumný ústav
bezpečnosti práce

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 405/1
603 00 Brno
Tel.: 541 152 944
Fax: 541 153 054
E-mail: ddarmopilova@bvv.cz
www.interprotec.cz

BVV**Veletrhy
Brno**

VELETRH INTERPROTEC 2015 V BRNĚ

– VŠE PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Ve dnech 19.–21. května 2015 se bude na brněnském výstavišti konat veletržní přehlídka techniky a služeb z oboru ochrany zdraví, života a bezpečnosti lidí v pracovním procesu. Tak lze ve stručnosti charakterizovat Mezinárodní veletrh prostředků osobní ochrany, bezpečnosti práce a pracovního prostředí INTERPROTEC, který proběhne již podvanácté.

Tématu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se věnuje v moderních firmách stále větší pozornost, zkušení manažeři vědí, že ochrana zaměstnanců je pro rozvoj jejich podniků velmi významná. Oborová náplň veletrhu INTERPROTEC zahrnuje nejen speciální ochranné prostředky pro ochranu jednotlivých částí lidského těla, pracovní a ochranné oděvy, materiály pro výrobu prostředků osobní ochrany, ale i technické prostředky k ochraně pracovního prostředí, bezpečnost na pracovištích včetně práce s nebezpečnými materiály, ergonomie pro zdraví, služby a poradenství v oblasti bezpečnosti práce.

Dvanáctý ročník se bude konat společně s 13. mezinárodním veletrhem obranné a bezpečnostní techniky IDET a 17. mezinárodním veletrhem požární a bezpečnostní techniky a služeb PYROS/ISET. Pro účastníky veletrhu INTERPROTEC se tak otevírají nové obchodní možnosti a navázání spolupráce. Účast na veletrhu INTERPROTEC vám umožní představit své výrobky a inovace početné odborné návštěvnícké klientele.

Využijte nové příležitosti

Synergické efekty jsou zřejmé. Složky integrovaného záchranného systému se s nebezpečím a zdravím ohrožujícími situacemi setkávají denně a poptávka po ochranných pomůckách je vysoká. Spojení takto specializovaných výstavních akcí nabízí jedinečnou příležitost získat na jednom místě komplexní informace, setkat se se svými zákazníky či dodavateli a navázat nové kontakty.

Ochrana zdraví při práci a správně vytvořené pracovní podmínky jsou důležitou součástí ochrany zdraví a života lidí. Nejenom těmito tématy se veletrh INTERPROTEC zabývá. Důraz chceme příští rok klást zejména na kampaň „Zdravé pracoviště zvládne i stres“. Organizátorem odborného semináře bude opět Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, které rovněž převzalo nad veletrhem záštitu. Partneři veletrhu jsou Státní úřad inspekce práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.

Termín pro podání přihlášek spojený s cenovým zvýhodněním je 31. ledna 2015. Bližší informace a přihláška na www.bvv.cz/interprotec.

KALENDÁŘ POŘÁDANÝCH AKCÍ 2014

Prosinec

9. 12.

Lesní pedagogika – právní souvislosti

Seminář pro vlastníky a správce lesů, odborné lesní hospodáře a lesnické organizace.

Pořádá: ÚHÚL Brandýs nad Labem. **Odborný garant:** Martin Flora. Vstup bezplatný, stravování zajištěno.

Místo: 9. 12. - Plzeňsko, 11. 12. - Žďár nad Sázavou, 16. 12. - Teplice nad Bečvou. **Info:** www.uhul.cz, www.lesnipedagogika.cz.

11. 12.

Lesnický podvečer – Slavnostní ukončení roku

Ohlédnutí za činností ČLS v roce 2014. **Pořádá:** ČLS. **Organizační garant:** Vít Skála. **Místo a čas:** Praha, Novotného lávka, 16:00 hod. **Info:** www.cesles.cz, e-mail: tajemnik@cesles.cz.

JSTE OPRÁVNĚNI PROVÁDĚT
PORADENSTVÍ V LESNÍM
HOSPODÁŘSTVÍ?

MÁTE ZÁJEM BÝT V CELOSTÁTNÍM
SEZNAMU OPRÁVNĚNÝCH SUBJEKTŮ
S PŘEDPOKLADEM UVEŘEJNĚNÍ NA EAGRI?

UVEŘEJNĚNÍ V SEZNAMU JE ZDARMA.

Bližší informace u kontaktní osoby

Mgr. Jana Bernátová,
bernatova.jana@uhul.cz

Více informací naleznete
v LP 9/2014 na straně 55.

PLETIVA

a vše pro stavby plotů....

- uzlíková pletiva na oplocenky, obory, ovce
- pletená a svařovaná pletiva na bažantárny
- sloupky betonové, ocelové, poplastované
- branky, brány, pastvinářské dráty, atd

vše z kvalitních silných a pevných Zn a nebo PVC drátů
za nejnižší ceny, slevy pro lesní společnosti, mysliv. sdružení

PLOTY VAMBERK - WIRE METAL s.r.o.

tel. 494 54 4123 informace, zdarma 800 123 999

internetový obchod:

www.e-pletivo.cz

po ČR doprava
ZDARMA
!!!

Výchova arboristů
začíná již v utlém věku

Arboristické/lesnické,
neprořezné kalhoty Ityp
ochrany A, třída I – 20
m/s). Strečová vodu
odpužující tkanina,
odolná proti opotřebení
a roztržení – pružný klín
v rozkroku a trojitě
prošíití. Prodloužená
záda, elastický pás,
4 kapsy a knoflíky na
upnutí šl. Kolena
a sedací část zesílená
tkaninou ARMORTEX®.
Barva černá/hi-vis žlutá.
Velikost XS - 3XL

**PORADÍME, POMŮŽEME PŘI VÝBĚRU - NEVÁHEJTE
NÁS KONTAKTOVAT!**

POKYNY PRO AUTORY ČLÁNKŮ V ČASOPISE LESNICKÁ PRÁCE

Příspěvky

- samostatné odborné články
- příspěvky vycházející z vědeckovýzkumných projektů
- příspěvky vycházející ze zajímavých studentských prací
- výsledky analýz a šetření z oblasti technických lesnických oborů
- diskusní příspěvky a komentáře k uveřejněným článkům a aktuálním problémům
- informace ze seminářů a konferencí
- články ze zahraničních exkurzí
- krátké informace do rubriky Události a zajímavosti
- podněty pro redakční příspěvky

Rozsahy článků

Preferovaný rozsah článků jsou 2 tiskové strany.

- 1 tisková strana – cca 4 000 znaků včetně mezer
 - 2 tiskové strany – cca 9 000 znaků včetně mezer
- Redakce uvítá grafické přílohy (fotografie, grafy, tabulky, atd.). Text článků je nutné v závislosti na jejich velikosti zkrátit.

Náležitosti článku

- nadpis – stručný a výstižný (max. 60 znaků včetně mezer);
- perex (úvod) – popsat stručně danou problematiku, obsah a záměr článku (max. 800 znaků vč. mezer);
- vlastní text by měl být členěn do kapitol o max. rozsahu cca 3000 znaků vč. mezer se stručnými, výstižnými podnadpisy (nepoužívat členění vědeckých prací – tj. metodika, závěr apod., ale hesla vystihující faktický obsah kapitoly);
- závěrečná kapitola by měla jasně a stručně shrnout výsledky a doporučení pro cílovou skupinu čtenářů;
- na konci článku specifikace autora: jméno, titul, pracoviště, kontaktní e-mail;
- v případě, že jsou v článku fotografie, připojit jejich popisky a jméno autora.

V odborném časopise není nutné dodržovat požadavky kladené na vědecký článek. Můžete připojit vlastní názory či hypotézy, vlastní doporučení, osobní zkušenosti. Nepište heslovitě, ale celými větami. Použitá literatura a citace se z prostorových důvodů neuvádějí. V článku je uvedena informace, že použitá literatura je k dispozici u autora.

Fotografické přílohy

Fotografie (nejlépe digitální) rozišení min. 300 dpi (velikost cca 1 MB a více), ve formátu jpg, tif, gif, eps, bmp apod., nekládat pouze do souborů doc (Word), ale vždy posílat zvlášť v příloze.

Grafy

Grafy zasílat zvlášť v Excelu, nekládat pouze do souborů Word. Příspěvky a fotografie (do 5 MB) zasílejte nejlépe prostřednictvím e-mailu na adresu: prihoda@lesprace.cz, lukasova@lesprace.cz, redakcelp@lesprace.cz.

V případě potřeby umístění článku v konkrétním čísle LP, avizujte prosím článek (téma, rozsah a termín dodání do redakce) alespoň měsíc před uzávěrkou.

Autorský výtisk zasílá redakce zdarma, na vyžádání autora.

Lesnickou práci
najdete také
na facebooku

facebook

svět myslivosti

měsíčník
pro myslivce
a přátele přírody

časopis
pro
myslivce
a přátele
přírody

V aktuálním prosincovém čísle si můžete přečíst např. o:

- plánech Ministerstva zemědělství připravit novelu zákona o myslivosti (rozhovor s novým náměstkem ministra pro lesní hospodářství Mgr. Patrikem Mlynářem),
- názorech na to, co dalo a vzalo naší myslivosti uplynulých 25 let (velká anketa),
- dílčích výsledcích telemetrického sledování černé zvěře (pamatuje si zvěř?),
- seminářích věnovaných lovu černé zvěře odchylem,
- kontrolách uživatelů honiteb Státní veterinární správou,
- bezpečném a účinném používání registrovaných veterinárních léčivých přípravků u spárkaté zvěře,
- konferenci „Obory a bažantnice v kulturní historii“,
- výsledcích Velkého finále soutěže Rarita roku 2014,
- včeljedovi lesním a jeho potravní ekologii,
- zamyšlení o původu a historii mysliveckých tradic a „tradic“,
- používání ochranných vest u loveckých psů (II. díl),
- testu zaměřovacích dalekohledů Meostar R1 3-12 x 56 RD a R2 2,5 – 15 x 56 RD,
- nových směrnicích pro provozování stělnic,
- mezinárodní myslivecké konferenci žen uspořádané v Bechyni.

Svět myslivosti
č. 12/2014 je na novinových stáncích
od 5. prosince 2014

Zájemci o celoroční předplatné Světa myslivosti (oproti stánkovému prodeji je zvýhodněná cena), kontaktujte asistentku naší redakce slečnu Chuchlovou:

Lesnická práce, s. r. o., Zámek 1, P. O. Box 25
281 63 Kostelec nad Černými lesy
Tel./fax: 321 679 413, 321 679 414
E-mail: predplatne@lesprace.cz
www.silvarium.cz

Garantovaný výkon, záruka, bezpečnost a kvalita
radí POSCH na 1. místo na světě

NOVINKA

Grant Prix
Sílva Regina 2014

Profesionální řešení
Posch SpaltFix K-600 Vario

Nová kvalita, nepřekonatelná rychlost, robustnost, spolehlivost.
Zpracovává kmeny až do průměru 60 cm.
Nastavitelná velikost polen 5-10 cm.
Štípací síla 16 tun. Roční produkce 5000 - 8000 m³.

Procesory SpaltFix
pro výrobu
palivového dříví
a manipulační
dopravníky

Síto LogFix
na štěpiny
a balení
palivového
dříví PackFix

Výroba
podpalových
třísek
AutoSpilt
a kůlů
SchälProfi

Profesionální
zkracovací pily
a štípačky
Compact Plus,
Duo, EasyCut
CutMaster
a SmartCut.

Posch je Váš kompetentní partner, pokud se zajímáte o inovativní zpracování palivového dříví. V široké nabídce naleznete přes 100 základních typů strojů - od flexibilních štípaček, vysoce výkonných zkracovacích pil, až po profesionální procesory umožňující nejrůznější kombinace bezpečného řezání a štípaní dříví.

Pro Vaši domácnost:
Mr. Paldu

Silné
Rychlé
Robustní

Výhradní zastoupení,
záruční a pozáruční servis
pro Českou a Slovenskou
republiku.

DŘEVO - PRODUKT SV
spol. s r. o.

Bměnská 3794/27,
669 02 Znojmo, ČR
Tel., fax: +420 515 241 848

E-mail:
drevoprodukt@drevoprodukt.cz
www.drevoprodukt.cz
www.posch.com
www.paldu.com

**GARANCE
DODÁVKY
NÁHRADNÍCH
DÍLŮ 20 let!**

Naši obchodní zástupci:

forestmeri@forestmeri.cz
info@b-agro.cz
zltbb@lesy.sk
info@uniagro.sk

Všem obchodním
partnerům děkujeme
za spolupráci v roce 2014.
Přejeme Vám hodně štěstí
i zdraví a těšíme se
na další spolupráci
v roce 2015!

Váš tým
DŘEVO-PRODUKT SV

Společně to
dokážeme. **Vše**
nejlepší do nového roku.

Vždy stojíme za Vámi

Pomalu, ale jistě se nám blíží konec roku a začátek toho nového. Tímto bychom Vám chtěli srdečně poděkovat za dosavadní spolupráci a popřát Vám vše nejlepší a mnoho úspěchů v roce novém. Celý náš tým pracovníků společně s největším výrobcem lesní techniky John Deere, je připravený Vás vždy podpořit, kdykoliv to budete při své práci potřebovat. Velice si vážíme našeho partnerství s Vámi a proto se budeme neustále snažit zvyšovat nabídku, ale i kvalitu námi poskytovaných služeb tak, abychom vyhověli všem Vaším náročným požadavkům. Jsme s Vámi.

JOHN DEERE

Dolní Jadrůž 55, 348 15 Planá, tel.: +420 374 732 611
Nížkovice 60, 684 01 Nížkovice, tel.: +420 544 212 884
www.merimex.cz, info@merimex.cz

www.JohnDeere.com